



# Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

## Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

---

# SLÆGTEN

FORUM FOR SLÆGTSHISTORIE

---



Nr. 44. Juli 2011



# Skriv om din slægt - og få det udgivet!

Vi hjælper med alt fra idé til udgivelse, bl.a.:

- ▶ Interviews med slægtninge
- ▶ Klargøring af din tekst
- ▶ Rigtig bogudgivelse med ISBN-nummer
- ▶ Markedsføring
- ▶ Salg af bogen
- ▶ Vi kan også skrive bogen ud fra din slægtsforskning

*JB Historie*

Postboks 31 • 8520 Lystrup  
Tlf. 24 78 12 70 / 20 51 94 76



[kontakt@jbhistorie.dk](mailto:kontakt@jbhistorie.dk)  
[www.jbhistorie.dk](http://www.jbhistorie.dk)

*JB Historie*

# Indhold

Anmeldelse	s. 8
Annonce: Et godt tilbud ..	s. 75
Dronning i Storbritannien	s. 62
Fra redaktøren	s. 74
HFH er ikke mere	s. 54
Historien om Ane og thepotten	s. 58
Knivsmedens datter	s. 63
Kæntret færgebåd	s. 55
Mordet i Nisted	s. 73
Ny Sogn, Herred	s. 9
Pesten i København 1711	s. 71
Referat af årsmødet 2011	s. 5
Rotternes dom 1711	s. 60
Vi er selv historie	s. 49
Årets badenymfe	s. 74

---

## Redaktion, ekspedition og betaling

Birte Steffensen, ansv. red., Teglgårdvej 36,  
7451 Sunds, ☎ 9714 1323.

**NY adresse E: [tippe@fiberpost.dk](mailto:tippe@fiberpost.dk)**

modtager **senest** 1. maj og 1. november  
programmer og indlæg til SLÆGTEN.

Ole Bech Knudsen, red.medl., Jyllands Allé 2,  
3. tv., 8000 Århus C, ☎ 8611 5547.

E: [obk.aarhus@stofanet.dk](mailto:obk.aarhus@stofanet.dk)

Lena Sørensen, kass., Løven 28,  
3650 Ølstykke, ☎ 4717 5562.

E: [sfs.lenas@gmail.com](mailto:sfs.lenas@gmail.com)

Anton Blaabjerg, ekspedition og forlagsred.,  
Fredensgade 38, 8800 Viborg,  
☎ 8661 0436. E: [blaab@webspeed.dk](mailto:blaab@webspeed.dk)

SLÆGTENs giro 0 94 55 87.

Privat-abonnement opkræves én gang  
årligt (giro vedlagt januarnummeret),  
betales senest 1.2., efterfølgende opkræv-  
ning pålægges 10 kr.

## Foreningsprogrammer

F.33 Brønderslev	s. 10
F.37 Djursland	s. 10
F.02 Grindsted	s. 11
F.39 Guldborgsund	s. 12
F.48 Hedeboegnen	s. 13
F.03 Herning	s. 14
F.04 Hjørring	s. 15
F.42 Horsens	s. 16
F.34 Hvidovre	s. 17
F.26 Kolding	s. 18
F.22 Korsør	s. 19
F.43 Løgstør	s. 20
F.06 Mors	s. 22
F.41 Nordsjælland	s. 22
F.16 Nordvestjysk	s. 23
F.51 Oddereggen	s. 23
F.07 Odense	s. 24
F.08 Randers	s. 25
F.24 Roskilde	s. 26
F.31 Ry	s. 27
F.52 Rødovre	s. 27
F.18 Saltlandet	s. 28
F.29 Silkeborg	s. 28
F.50 Skibby	s. 29
F.09 Storkøbenhavn	s. 29
F.32 Sydkysten i Gersagerparken	s. 30
F.25 Sydsjælland	s. 31
F.14 Sønderjylland	s. 32
F.44 Thy	s. 34
F.10 Trekantområdet	s. 36+41
F.46 Vejle	s. 35
F.47 Vestegnen	s. 42
F.40 Vestlolland	s. 43
F.12 Viborg	s. 43
F.49 Ø. V. N. Horne Herred	s. 45
F.15 Aalborg	s. 46
F.13 Århus	s. 48

---

## Priser

Privat abonnement (2 numre, incl. forsendelse) 75  
kr. - Abonnenter bosat i udlandet (også Norden),  
der benytter giro til betaling, dog 100 kr.  
Ældre numre 10 kr. pr. stk. + forsendelse.

**Annoncer:** 800 kr. pr. trykside, bagsiden og  
undersiden af omslaget med mulighed for  
farvetryk 1000 kr., en halv eller en kvart side  
henholdsvis 400 kr. og 200 kr. Alle priser er  
+ moms.

# SSFs bestyrelse og udvalg

## SSFs bestyrelse

*Gitte Bergendorff Høstbo*, fmd., Ettehavevej  
51B, 2730 Herlev, ☎ 4484 9131.

E: janhb@mail.danbbs.dk

*Jytte Skaaning*, nstfmd., Vinkældervej 6  
A, 5000 Odense C, ☎ 6614 8877.

E: skaaning@email.dk

*Lena Sørensen*, kass., Løven 28,  
3650 Ølstykke, ☎ 4717 5562.

E: sfs.lenas@gmail.com

*Anton Blaabjerg*, sekr., Fredensgade 38,  
8800 Viborg, ☎ 8661 0436.

E: blaab@webspeed.dk

*Nicolai Johannsen*, Kystvej 9,  
6320 Egersund, ☎ 7444 2383.

E: nic@egernsund.dk

## SSFs hjemmeside

www.ssf.dk

webmaster *Gitte Bergendorff Høstbo*

## SLÆGTEN

*Anton Blaabjerg*, bestyrelsens repræsen-  
tant

## Samarbejdsudvalg (HFH)

*Gitte Bergendorff Høstbo*

*Anton Blaabjerg*

## Dansk Historisk Fællesråd

*Lena Sørensen*

## Arkivalieronline

*Anton Blaabjerg*

## Nord-Gen

*Gitte Bergendorff Høstbo*

SSF blev stiftet 23. april 1981 og omfatter  
nu 37 foreninger med tilsammen ca.  
4.800 enkeltmedlemmer.

Oversigt over medlemsforeningere  
på SSFs hjemmeside, [www.ssf.dk](http://www.ssf.dk)

## Aktiviteter

### 13. september

Slægts- og Egnshistorisk Forening  
Randers: 40 års jubilæum.

### 16. - 18. september

Slægtshistorisk Week-end i Bjerringbro.

### 24. september

Slægtshistorisk Forening Sønderjylland:  
30 års jubilæum.

### 22. oktober

Slægtshistorisk Forening for Storkøben-  
havn: Temadag.

### 1. november

Sidste frist for indsendelse af indlæg og  
programmer til SLÆGTENS redaktør.

### 10. - 15. december

Slægten nr. 45 udkommer.

---

SLÆGTEN (ISBN 0905-7064) udgives af Sammenslutningen af Slægtshistoriske Forenin-  
ger, p.t. senest 1. januar og 1. juli. Stof fra bladet må benyttes med kildeangivelse, hele  
artikler eller større dele deraf dog blot efter tilladelse og aftale med forfatteren.

---

Trykt hos grc Graphic House A/S, Herning.

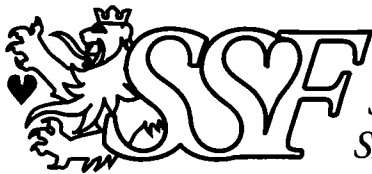
---

For uopfordret indsendt stof påtager SLÆGTENS redaktion sig intet ansvar.

## Forsidebillede:

Anes tintepotte. Læs historien side 58.

---



## SAMMENSLUTNINGEN af SLÆGTSHISTORISKE FORENINGER

### Referat af årsmøde 2011

Sammenslutningens årsmøde 2011, der var det 30. i rækken siden dannelsen 1981, blev afholdt centralt i landet, nemlig på Blommenslyst Kro ved Odense, 30. april, hvor vejret var fint, ja næsten for godt til at sidde inden døre. Men traktementet var også fint!

Efter morgenkaffe forelæste Tyge Krogh, dr.phil., arkivar og seniorforsker på Rigsarkivet, om selvmordsmord. Emnet er uhyre interessant, idet nogle begik vilkårlige drab for selv at blive henrettet og "komme i himlen", for havde de begået selvmord, var de endt "i helvede". Fænomenet kendes flere steder i den lutherske del af Europa i pietismens tid i 1700-tallet, 32 sådanne mord er påvist i Danmark 1713-58. Krogh har skrevet en artikel herom i tidsskriftet *Den jyske historiker*, nr. 105, 2004, og udgiver senere i år en bog herom – på engelsk.

Efter frokost afvikledes selve årsmødet med deltagelse af repræsentanter fra 15 foreninger med i alt 33 stemmer. – Formanden, Gitte Bergendorff Høstbo, bød velkommen og oplyste, at der i anledning af jubilæet var indløbet hilsen fra den historiske verdens paraplyorganisation, Dansk Historisk Fællesråds formand, Søren Bitsch Christensen.

Hilsenen fra DIS-Danmark og dets formand, Susanne B. Fuglsang, blev overbragt af bestyrelsesmedlemmet Henning Karlby. Som gave modtog formanden en elektronisk pegepind. – Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie var også repræsenteret på mødet, idet Peter Wodskou, er med i bestyrelsen for både Samfundet og Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn.

Efter at bestyrelsen og deltagerne var præsenteret overgik man til mødets dagsorden.

Per Maack Andersen, Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn, blev valgt til dirigent og som stemmetællere Birgit Mortensen og Jørgen Ladegaard fra foreningerne i henholdsvis Odense og Holstebro (Nordvestjylland).

Forsamlingen accepterede på dirigentens opfordring forsamlingens beslutningsdygtighed, selv om det reviderede regnskab først forelå ved årsmødets start. Som referenter valgtes S sammenslutningens egen sekretær, Anton Blaabjerg, og Birgitte Hansen fra foreningen i Aalborg.

Bestyrelsens beretning var udsendt rettidigt og forsamlingen bekendt (interesserede kan se den hos deres lokale formænd, der også ligger inde med mødets øvrige dokumenter og referatet i sin fulde ordlyd).

Beretningen fortæller naturligvis om årets største begivenhed, den 5 uger lange udstilling *#dinhistorie i Rundetårn*, dels med flere end 30 genstande fra 1700-tallet i privateje hos efterslægten, dels om de tre stande, hvor interesserede kunne fordybe sig i formidlingen af deres slægtshistoriske arbejde, høre om eller købe litteratur af interesse for slægtsforskere eller få hjælp ved PCer til den grundlæggende og simpleste slægtsforskning "in natura". – Og hertil kom en lang række foredrag i de sene eftermiddagstimer to gange ugentligt.

Udstillingen var eller måske rettere blev et tilløbsstykke, som det kun var muligt at gennemføre ved et forbilledligt samarbejde mellem en lang række parter, naturligvis i første omgang de andre landsdækkende slægtshistoriske

organisationer, som SSF også ellers samarbejder med, nemlig det gamle hæderkronede Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie og det store og effektive DIS-Danmark. Glemmes må naturligvis heller ikke Rundetårns faste team af medarbejdere, lige fra den slægtshistorisk interesserede direktør, Jesper Vang Hansen, over udstillingens kurator og arkitekten til de mere "menige" medarbejdere. Uden VELUX-FONDENS store bevilling havde udstillingen heller ikke været gennemførlig.

I det daglige var den store skare af vejledere/hjælper/vagter med de ved starten udpegede ambassadører for "modne medborgere", for hvem slægtsforskning er blevet en positiv livskvalitet, i spidsen til uvurderlig hjælp!

Hele udstillingen kan ses på <http://dinhistorie.rundetaarn.dk/>, og formanden viste på årsmødet detaljer herfra.

Årets anden store begivenhed var færdiggørelsen af første fase af digitaliseringen *Københavns Politis Registerblade (1893-1923)* – takket være midler fra Hvem Forsker Hvads kapital; HFH blev jo indtil ophøret 2010 udgivet af de ovennævnte tre landsdækkende slægtshistoriske organisationer. Københavns Stadsarkiv, der er uhyre stolt af projektet, har naturligvis også måttet lægge mange løntimer til. Men den skare af ca. 300 indtastere, der i første omgang har indtastet de oprindelige kartotekskorts hovedoplysninger, har nu på frivillighedens basis udført arbejde, der svarer til 15 mandeår!

Nok drejer Politiets Registerblade sig om folk, der har opholdt sig i København 1893-1923, men det var jo dertil, jyderne flyttede! Søger man personer med fødested i en tilfældig købstad i Jylland – eller på Fyn, ja, så dukker i tusindvis af navne op! De personer, der døde i København mellem de nævnte årstal, er trukket ud og blevet til de såkaldte dødeblade og kan blot ses registrerede

på Fogsgaards hjemmeside, altså ikke digitaliserede. Så Københavns Stadsarkiv er naturligvis også meget interesseret i at få disse digitaliserede, hvis der kan findes midler hertil.

SSFs årsberetning nævner naturligvis også de mange aktiviteter, der i årets løb har foregået i medlemsforeningerne, årets Slægtshistoriske Weekend i Bjerringbro med 7 foredrag med relation til "vore forbryderiske eller i alt fald fængslede aner". SSFs *Slægtsforskerpris* gik som bekendt til gruppen, der på privat basis har digitaliseret "Nygårds sedler". – En ønskelig videreudvikling af SSFs *hjemmeside* nævnes, men siden har dog haft mange besøgende, måske takket være DRs henvisning hertil; DR udsendte jo samtidig med udstillingen i Rundetårn (hvor heldigt) serien "Ved du hvem du er".

Flere havde uddybende spørgsmål til beretningen. Til Aarhus-foreningens spørgsmål om prisen på digitaliseringen af de manglende dødeblade, mente formanden at kunne svare ca. 50.000 kr. Og så mange penge er der jo i HFHs kasse, hvis der så kan opnås enighed om anvendelsen. Andre fonde kunne måske også søges, og en undersøgende artikel måske skrives i SLÆGTEN.

Hjemmeside-problematikken blev også berørt af Aarhus-foreningen, og SSFs formand kunne oplyse, at hun havde forsøgt at spørge nogle medieskoler i Københavnsområdet, at andre muligheder skulle undersøges – ligesom den økonomiske side af sagen.

Fra Herning lød spørgsmålet om grunden til, at Haderslev havde meldt sig ud og Rødovre ind. For Haderslevs vedkommende drejede det sig om ønsket om undersøgelser af mulighederne for en nærmere tilknytning til DIS (samt misforståelse af forhold i SSF), og for Rødovres vedkommende er det jo blot rart at vide, at de har valgt SSFs form for nære relationer til vore foreninger i nabolaget og de muligheder, vi kan

tilbyde.

Efter godkendelsen af beretningen gik man over til SLÆGTENS to ligeledes velkendte beretninger. Det noteredes, at redaktøren i det store og hele hører pæne ord om bladet, men mangler artikler – naturligvis!

Fra forlagsvirksomheden kunne det meddeles, at salget af både egne udgivelser og antikvariske bøger går godt, og at godt halvdelen af et optryk på 20 stk. af Kirstin Nørgaard Pedersens store værk om herredsfogedslægten fra Borum i Framlev Herred er solgt. Desuden er nye udgivelser på vej, og på årsmødet kunne en ny udgave af *Sogn, herred – kirkebøgerne på Statens Arkiver* præsenteres; heri er der medtaget kort, så slægtens hjemstavn og nabosognene kan studeres. - Pjecen "Fra vugge til grav" er stadig på lager og fremsendes i mindre portioner mod betaling af porto; pjecen er meget velegnet i reklamefremstød (måske ilagt den enkelte forenings program) og kan naturligvis også anvendes til undervisningens begynderhold.

På spørgsmål blev det oplyst, at SLÆGTENS to numre jo nu er på 76 sider og lige akkurat kan komme under de 100 g incl. et girokort og et stk. A5 (Det skal måske anbefales foreningerne at købe ikke alt for kraftige kuverter. – 100 g koster nu 16 eller 13 kr. som henholdsvis A og B-post).

Bladet tilsendes som hidtil samlet til de største foreninger direkte fra trykkeriet, og til de mindre fra ekspeditionen – som udgangspunkt til portoen incl. udbringning, da besparelsen ved afhentning på posthus jo kun er 15 kr.

De reviderede regnskaber var runddelt på mødet og blev gennemgået af kassereren, der påtog sig det fulde ansvar for forsinkelsen. Regnskaberne består af 3 dele, selve SSF, SLÆGTEN og Slægtshistorisk Weekend.

Sammenlagt gav de 3 dele et beskedent underskud på lige knap 7.500

kr. – Hver for sig ser tallene således ud: SSF et underskud på godt 11.500 kr., Slægten et overskud på godt 5.500 kr. og Slægtshistorisk Weekend et meget beskedent underskud 1.100 kr. SLÆGTEN var altså alene om at give overskud, hvortil skal bemærkes, at den har påtaget sig "broderparten" af udgifterne til pjecen "Fra vugge til grav", så hvis ikke det havde været tilfældet, havde overskuddet været mere end dobbelt så stort!

Ved årets udgang var SSFs egenkapital knap 72.000 kr., SLÆGTEN godt 107.200 kr. og Slægtshistorisk Weekend godt 44.000 kr., altså i alt godt 223.000 kr.

Efter gennemgangen af regnskaberne var der en livlig debat. Revisoren havde mundtligt, altså uden en egentlig revisorpåtegning, gjort opmærksom på, at visse godtgørelser (udokumenterede udlæg) ikke måtte udbetales uden indberetning til skattemyndighederne. Disse forhold skal selvfølgelig reguleres, så love og bestemmelser holdes fremover.

På Aarhus' spørgsmål til de øgede udgifter i forbindelse med bestyrelsesarbejdet, blev det oplyst, at der sidste år var indlagt en "arbejdsaften" med påfølgende overnatning forud for årsmødet 2010. Og det blev præciseret, at den samlede bestyrelse har ansvaret for den økonomiske styring.

Aarhus ønskede en endnu klarere opstilling af regnskaberne, og gjorde opmærksom på, at de posterede annonceindtægter ikke var i overensstemmelse med de faktiske forhold (dette sidste er der efterfølgende taget hånd om).

Planer/budgetter blev derefter diskuteret. Udenlandsk samarbejde har hidtil koncentreret sig om Sverige, men følere til Tyskland har dog været forsøgt. Fra Aarhus var der ønsker om en strammere budgetstyring af aktivitetsplanen med afsatte beløb på hvert punkt og en større sammenhæng mellem planer og budget. At det ikke er så ligetil, blev dog påpeget fra København.



Ligeledes blev problemerne med afsættelse af midler til en forbedret hjemmeside diskuteret, og hvad driften af denne fremover kan koste.

Kontingentet blev efter bestyrelsens forslag fastsat til uændret 21 kr. pr. medlem i foreningerne. Og forslag var ikke indkommet.

Til bestyrelsen var to på valg, Nic Johanssen og Hans Toudal, hvoraf kun førstnævnte var villig til genvalg, hvilket fandt sted. Den hidtidige kasserer, Hans Toudal, ønskede som nævnt i indkaldelsen ikke genvalg. Og i hans sted blev til bestyrelsen valgt Bent Olsen, Slægtshistorisk Forening for Aalborgegnen. Efter årsmødet har Bent Olsen af personlige grunde trukket sig fra bestyrelsen. Som suppleant blev Knud Rahbek Frederiksen erstattet af Lena Sørensen, Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn. Som revisor og revisorsuppleant blev Ole Pilegaard Hansen og Georg Agerby genvalgt.

Under punktet eventuelt takkede formanden Knud Rahbek Frederiksen og Hans Toudal for indsatsen i bestyrelsen. Ole Pilegaard Hansen luftede tanken om et endnu større samarbejde/sammenslutning mellem de tre landsdækkende slægts-historiske organisationer, som jo allerede har et uformelt samarbejde. Yderligere tiltag i den retning har været drøftet de sidste par år eller tre, men hidtil er det desværre ikke lykkedes at nå til noget endeligt.

Atter et forslag om SLÆGTEN i digital udgave i lighed med Dansk Historisk Fællesråds "Fortid og nutid", men rundt i foreningerne synes der dog stadig at være mange, der foretrækker papirudgaven. En god ting for bladet ville jo være, om manchetterne til foredragene var lidt kortere! Og til slut endnu en kraftig opfordring fra Aarhus om at overholde frister for udsendelse til årsmødet.

Næste årsmøde fastsat til 28. april 2012 i Odense eller omegn.

AB

## Anmeldelse

Familien på Store Lundergaard, af Kirsten Rosenkrantz Segelcke Hesselgren, 32 sider, illustreret, både med sort/hvide og farvebilleder, 125 kr. Udkom 24. marts 2011.

En hyggelig lille bog om en gård, den egn, den ligger i, det nordvestlige Vendsyssel, og den slægt, der har ejet den gennem 126 år. Vi læser om pudsige oplevelser, sorger og glæder i familien, og vi oplever, at den veldrevne gård bliver mønstergård på egnen. Det er lidt trist, at den hidtil velhavende familie efter landbrugskrisen må sælge gården i 1907. Vi hører sidste gang om den 75 år senere, men det er ikke så rart. Bogen har indlagt anetavle.

Når dette læses, er jeg sikker på, at et par uoverensstemmelser mellem bog og anetavle er rettet.

BS



# Udgivelse – ny!

## *Sogn, herred – kirkebøgerne på Statens Arkiver*

SLÆGTENS gamle succesrige hæfte foreligger i ny og forbedret 8. udgave – med kort!

Sidder du på arkivet og arbejder med din slægt, har du ofte brug for det pågældende sogns kirkebog, og hvor finder du straks ringbindet med mikrokortene med de enkelte landsarkivers kirkebøger fra deres begyndelse til 1891? Disse findes jo i landsdækkende sæt på arkiverne i København, Odense, Aabenraa, Aarhus og Viborg.

Hvis du ikke kan arbejde med de originale kirkebøger (og det kan ingen), er mikrokortene ofte bedre end gengivelserne på arkivalieronline, som jo er gengivelser af optagelserne til mikrokortene, selv om du på PC'en kan forstørre. Du har problemer, og hvad hjælper det så at forstørre, så bliver problemerne jo blot større, plejer jeg at være fræk nok til at sige!

Hæftet fortæller, hvornår de enkelte sognes kirkebøger begynder, hvor de står opstillet på arkiverne, hvilke herreder ligger sognene i, og hvilke amter (før 1970) ligger herrederne i, ligesom der oftest gøres rede for, hvordan herrederne er samlede i retskredse. For Sønderjyllands vedkommende, hvor preusserne 1874 indførte den civile registrering og lavede kommunale Standesämter/personregistre, er der ligeledes anført de P-numre, hvorunder disse er opstillet på arkivet i Aabenraa.

### **Kortene i hæftet**

Som noget nyt er denne udgave af *Sogn, herred* forsynet med gengivelser af de ikke færre end 92 pyntelige herredskort fra Thorkild Gravlunds værk Herredsbogen fra omkring 1930. Under hvert eneste sogn i Danmark er der med nummer, f.eks. K8, henvist til det kort, hvorpå du kan finde det pågældende sogn.

Stammer du fra Hammershøj Sogn i Viborg Amt i Jylland, kan du på kort nr. 20, altså henvisningen K20, se hvad nabosognene hedder – og disses nabosogne igen!

Det samme gør sig naturligvis gældende, hvis du stammer fra Tølløse Sogn i Holbæk Amt, så kan du på kort nr. 78 se nabosognene i Merløse Herred. – I de to tilfælde oplyser hæftet også, at de nævnte to sogne hørte til de retskredse, der indtil retsreformen 1919 hed henholdsvis Sønderlyng-Middelsom og Merløse-Tuse herreder, hvis arkivalier ligger på landsarkiverne i henholdsvis Viborg og København (endnu da!).

### **Pris**

Hæftet er på 136 sider i alm. bogformat og koster kun 40 kr. pr. stk. Køber du mindst 10 stk., er stykprisen kun 35 kr.! Bestilles hos SLÆGTENS ekspedition: Anton Blaabjerg, Fredensgade 38, 8800 Viborg, ☎ 8661 0436.

E: blaab@webspeed.dk

AB

## **Slægtshistorisk Forening Brønderslev**

### **Tirsdag 11. oktober**

Svend Andersen, Aabybro: Hvad dåbsattesten fortalte.

Der serveres kaffe og kage. Prisen er 50 kr. pr. person.

### **Tirsdag 6. december**

Runa Christensen, Flauenskjold: Retstilstande i 1800-tallets Danmark.

Der serveres kaffe, gløgg og æbleskiver. Prisen er 50 kr. pr. person.

### **Tid og sted**

Foredragene finder sted kl. 19.30 i Sognegården Bredgade 104, 9700 Brønderslev.

### **Åbningstider**

Mejerigade 9, 9700 Brønderslev.

Hver onsdag: Åbent hus kl. 13 – 17.

Hver torsdag: Åbent hus kl. 19 – 22.

Første åbningsdag efter sommerferien er 17. august.

Sidste åbningsdag inden nytår er 15. december.

### **Gotisk læsning**

Studiekreds for medlemmer starter onsdag 21. september kl. 9.30 – 11.30

---

## **Slægts- og Lokalhistorisk Forening Djursland**

### **Tirsdag 6. september**

Brian McGuire, professor, Roskilde Universitetscenter: Da himlen kom nærmere – om Danmarks kristning år 700-1300.

Kristningen af Danmark var ikke en helt så enkel proces, som den kong Harald signalerede på den store runesten, han rejste i Jelling i slutningen af 900-tallet.

### **Tirsdag 13. september**

Klubaften. Trine Grejsen fortæller om miniarkibas.

i Mejerigade 9. Derefter hver onsdag samme tid og sted til og med 30. november. Dog afbrudt af ferie i uge 42.

### **Kontingenter**

125 kr. Par 175 kr.

### **Bestyrelse**

Anders Sørensen, fmd., Markedsvej 7, 9700 Brønderslev, ☎ 5131 0735.

E: sternas@mail.dk

Mette Kjøl Pedersen, nstfmd., Danevej 14, 9700 Brønderslev, ☎ 9882 0397.

E: mettekjul@gmail.com

Jens Dybro, kass., Løkkenvej 452, Stenum, 9700 Brønderslev, ☎ 9883 8050.

E: kaerholt@worldonline.dk

Leif Olesen, sek., Bundgårdsvej 13, 9700 Brønderslev, ☎ 9882 5821.

E: leifo@mail.dk

Arne Kristiansen, Niels Bohrs Plads 6, 9700 Brønderslev, ☎ 50 48 77 38

E: ak@turbopost.dk

### **Hjemmeside**

[www.slaegtshistoriskforeningforbroenderslevegnen.dk](http://www.slaegtshistoriskforeningforbroenderslevegnen.dk)

### **Nyhedsmails**

Send din mailadresse til sekretæren.

### **Tirsdag 20. september**

Medlemmerne inviteres på besøg i Ebeltoft Byhistoriske Arkiv, Kirkegade 30, 8400 Ebeltoft. Tilmelding til formanden senest tirsdag 13. september. Samkørsel fra biblioteket kl. 18.

### **Tirsdag 4. oktober**

Carsten Porskrog Rasmussen, lektor, dr.phil., Århus Universitet: Huset Glücksborg og Christian den 9.'s vej til tronen.

Hvordan er Dronning Margrethe og hendes familie havnet som regenter i Danmark?

### **Tirsdag 25. oktober**

Klubaften med erfaringsudveksling inden for slægtsforskning og lokalhistorie.

### **Tirsdag 1. november**

Nina Adamsen, museumsinspektør, Museum Østjylland: Detailhandlens udvikling i Grenaa, Ebeltoft og Randers.

Foredraget afholdes med baggrund i et netop afsluttet projektarbejde om emnet.

### **Tirsdag 15. november**

Klubaften – Bent Kjeldsen fortæller om slægtsforskningsprogrammet "Brothers-Keeper".

### **Tirsdag 6. december**

Steen Ivan Hansen, cand.mag. Århus: Galge og skarpretter.

Det gamle danske rets- og straffesystem – et makabert emne, men ikke kedeligt. Danske Lov af 1683 gælder i øvrigt på en del områder den dag i dag.

### **Tid og sted**

Foredragene første tirsdag i måneden foregår kl. 19 på Grenaa Bibliotek, N. P. Josiassensvej 17, 8500 Grenaa.

**Klubaftener foregår kl. 19 i møde-lokalet på Museum Østjylland, Søndergade 1, 8500 Grenaa.**

### **Bestyrelse**

Kjeld Simonsen, fmd., August Kroghs Vej 93, 8500 Grenaa, ☎ 8632 3305.

E: tove-kjeld@vip.cybercity.dk

B. K. Johansen, nstfmd., Nelligevej 50, 8500 Grenaa, ☎ 8630 9387.

E: de-nijs.johansen@stofanet.dk

Ulla Bugtrup Jensen, kass., Ludvig Holbergs Vej 10, 8500 Grenaa, ☎ 8632 1106.

E: bunygaard@hotmail.dk

Hanne Andersen, sekr., Fasanvej 6 B, 8500 Grenaa, ☎ 8630 0365.

Geert Henriksen, Duevej 24, 8500 Grenaa,

☎ 8632 5193. E: geerthenriksen@stofanet.dk

Niels Kjeldsen, Bellisvej 10, 8500 Grenaa,

☎ 8632 0093. E: nckp@stofanet.dk

Ivan Jensen, Hyldehaven 60, 8520 Lystrup,

☎ 8622 3718. E: ij@oncable.dk

---

## **Grindsted og omegns Slægts- og Lokalhistoriske Forening**

### **Tirsdag 16. august kl. 18 på Omme Landevej 40**

Vi besøger Filskov Sande.

Vi mødes hos Grethe og Knud Erik Hansen, hvor museumsinspektør Gudrun Gormsen fra Billund Museum fortæller om hedeopdyrkning og hedeopdyrkere.

Medbring kaffe og evt. madpakke. Arrangementet foregår i samarbejde med Billund Museum og Naturfredningsforeningen.

Ønsker man kørelejlighed så aftal venligst dette med Bent Krogsgaard.

### **Onsdag 14. september**

Anton Blaabjerg: Slægtshistorie ud over folketællinger og kirkebøger.

Vore forfædres liv og levned kan belyses af en lang række andre kilder

end ovennævnte. Det kan være kilder om ejendoms historie, retshistorie, skiftevæsen og mange andre.

### **Onsdag 5. oktober**

Søren Otto Kjærgaard: Postvæsenet gennem tiderne.

En kender af postvæsenet fortæller om etatens udvikling i Grindsted. Fra den beskedne start, da der ikke var mere end nogle få huse i byen, over udviklingen som stationsby, til nutiden.

### **Onsdag 26. oktober kl. 14 på Grindsted Bibliotek**

Erna Gejl Christensen fra Blåhøj: Fortælleeftermiddag.

Erna vil fortælle om sine barndoms minder, så denne eftermiddag vil sikkert give mange af foreningens medlemmer lejlighed til at genopfriske deres egen barndomstid.

### **Onsdag 9. november**

Niels Aage Thomsen fra Hoven: Hoven Kvindehøjskole.

Fortællingen om lærer Kristen Kristensen og hans virke i Hoven. Kristensen begyndte som vikar ved Hoven Kirkeskole i 1865. Ud over børnene begyndte han også at undervise ungdommen. Det udviklede sig til en højskole, som i tiden fra 1891 til 1926 uddannede vinterlærerinder til de vestjyske skoler.

### **Onsdag 30. november kl. 18 på Karensminde**

Gudrun Gormsen, museumsinspektør: Hvor kommer vore juletraditioner fra?

Foruden fortællingen om vore juleskikke, vil vi få serveret julemad fra gamle dage og synges julesange.

Samkørsel fra Grindsted aftales ved tilmelding.

Af hensyn til maden, som deltagerne selv betaler, er tilmelding nødvendig senest 20. nov. til formanden eller kassereren.

### **Tid og sted**

Ordinære møder holdes kl. 19 på Grindsted Bibliotek, hvis ikke andet er nævnt. Fri adgang for medlemmer. Alle er velkomne. Medbring selv kaffe til møderne, medmindre andet er nævnt.

## **Slægtshistorisk Forening Guld- borgsund**

### **Lørdag 24. september**

Niels H. Nielsen: Digitalfotografering og billedbehandling.

Hvad skal man tænke på ved investering i digital-kamera. Hvordan bruges det bedst. Hvilke billedformater bruges til hvad. Hvad skal man tænke på ved investering i scanner. Hvordan scanner man et billede.

Disse spørgsmål vil Niels H. Nielsen komme ind på i foredraget,

### **Kontingent**

150 kr., par 200 kr.

### **Kursusvirksomhed**

Lørdag 24. september kl. 09-15 på Banegårdsvej 45 i Grindsted.

*Slægtsforskerprogrammet Brothers Keeper v. Chris Oxholm.*

EDB-programmet og dets funktioner bliver gennemgået af en virkelig kyndig mand. Medbring evt. din bærbare PC og evt. en anetavle, så du kan prøve programmet med dine egne data.

Tilmelding nødvendig til formanden senest d. 15. september.

Kursuspris kr. 150,- plus evt. materialer. Forplejning medbringer deltagerne selv.

*Slægtsforskerkursus* begynder, når der er 12 tilmeldinger til Judith Andersen Sørensen, senest 1. oktober.

### **Bestyrelse**

Judith Andersen Sørensen, fmd., Ravlundvej 9a, 7200 Grindsted, ☎ 7534 8260.

E: Judithogkette@gmail.com

Jens Erik Starup, sekr., Horsbølvej 13, 7200 Grindsted, ☎ 7532 2353.

E: jens.erik.starup@horsboel.dk /

jens.erik.starup@gmail.com

Bent Krogsgaard, kass., Dalsøvej 47,

7200 Grindsted, ☎ 7532 1901.

E: bkk@privat.dk

hvor han desuden vil sige noget om billedbehandlingsprogrammer og købe-programmer kontra gratis-programmer. Medbring evt. et billede på en USB nøgle eller et, som kan scannes efter foredraget, da Niels H. Nielsen gerne vil vise et par eksempler fra medlemmernes billeder.

### **Lørdag 29. oktober**

Jørgen Mikkelsen: Over Øresund.

Foredraget indeholder en karakteristik af den svenske emigration og arbejdskraftvandring til Danmark – især i anden halvdel af 1800-tallet, hvor

den nåede sit højdepunkt. Desuden vil vi høre en række eksempler på, hvad man kan finde i danske arkiver om svenskere, der har slået sig ned i Danmark. Denne del af foredraget vil bl.a. handle om opholdsbojsjournaler og indfødsretssager. Til slut vil Jørgen Mikkelsen redegøre for, hvad man kan finde i forskellige typer af udlændingesager fra årene 1914-ca. 1930.

### Lørdag 26. november

Peter Korsgaard: Kort & Matrikelstyrelsens arkiver

Kort & Matrikelstyrelsens arkiver er ikke det første sted, som en slægtsforsker vil gå til. Men hvis man skal finde ud af, hvor ens ane har boet, størrelsen af gården og dens tilliggende, så er KMS' arkiv et af de bedste steder. Der er allerede lagt næsten 50.000 kort ud på nettet på [www.kms.dk](http://www.kms.dk), og flere vil forhåbentlig snart følge. På enkelte områder kan arkivalierne endda give nogle tip til, hvordan man kan komme videre i sin anesøgning. Arkivar Peter Korsgaard, som har udgivet bogen *Kort som kilde*, vil fortælle om arkivalierne og deres anvendelse.

### Tid og sted

Foredragene holdes, hvis ikke andet er

anført, kl. 13 på "Det gamle Bibliotek", Rosenvænget 17, Nykøbing F.

### Kontingent

Personligt medlemskab 170 kr., ægtepar 220 kr. og biblioteker/arkiver 75 kr.  
Gæstekort til foredrag 40 kr.

### Bestyrelse

Inger G. Rasmussen, fmd., Ådalen 21,  
4850 Stubbekøbing, ☎ 5460 6393.

E: [I.Rasmussen@email.dk](mailto:I.Rasmussen@email.dk)

Christina Juul, nstfmd., Nørre Alslev Birkevej 4,  
4840 Nørre Alslev, ☎ 5443 4784.

E: [cju@mail123.dk](mailto:cju@mail123.dk)

Lisbeth Christensen, kass., Skovvænget 28,  
4862 Guldborg, ☎ 5477 0196.

E: [lis.gul2@gmail.com](mailto:lis.gul2@gmail.com)

Hans-Jørgen Olsen, sekr., Stubbekøbingvej 58,  
4800 Nykøbing F, ☎ 5485 7557.

E: [h-jolsen@post.tele.dk](mailto:h-jolsen@post.tele.dk)

Susanne Poulsen, Saksøbingvej 13, 4891 To-  
reby, ☎ 5485 9885. E: [spp@privat.dk](mailto:spp@privat.dk)

Tove Boesen, 1. suppl., Egevangen 13, 4800  
Nykøbing F, ☎ 6015 6528.

E: [toveogkjeldboesen@hotmail.com](mailto:toveogkjeldboesen@hotmail.com)

Lis Lund, 2. suppl., Skovtoften 9, 4800 Nykø-  
bing F, ☎ 5485 9585.

E: [lis\\_preben@turbopost.dk](mailto:lis_preben@turbopost.dk)

Karen M. Larsen, rev., Krårup Møllevej 5, 4990  
Saksøbing, ☎ 5477 9403. E: [kmhl@mail.dk](mailto:kmhl@mail.dk)

Aase Diemer, rev. suppl., Strandvænget 6,  
4862 Guldborg, ☎ 5477 0696.

E: [aasediemer@mail123.dk](mailto:aasediemer@mail123.dk)

## Hedeboegnens Slægtsforsker Forening

I lige uger holder vi møde om formiddagen, i ulige uger om aftenen.

### Torsdag 8. september

Første dag i efterårssæsonen er et formiddagsmøde.

### Torsdag 29. september

Arkivar Jørgen Mikkelsen: Amtstuer og skatter.

Foredraget giver:

1. En introduktion til udvalgte typer af

skattemandtaler fra 1600-tallet til i dag.

2. En bredere beskrivelse af indholdet i et amtstuearkiv.

### Torsdag 6. oktober

Besøg på Arbejdermuseet, Rømersgade 22 i København

### Torsdag 24. november

Jan Pedersen, Rigsarkivet: Retsbetjente og pastoratsarkiver.

En torsdag formiddag skal vi besøge Taastrup Nykirke, og have en rundvisning der.

## **Torsdag 8. december** Årets sidste møde.

På formiddagsmøderne skal vi høre forskellige spændende indlæg, samt læse gotisk håndskrift.

Ud over aftenforedragene har vi nogle klubaftener, hvor vi forsøger at hjælpe hinanden, hvis der er problemer med at finde en ane, eller med at læse et gotisk ord eller sætning.

Se den fulde kalender og mange andre gode oplysninger på foreningens hjemmeside.

### **Tid og sted**

Vi holder vore møder på torsdage i Medborgerhuset, Taastrup Hovedgade 71, 2630 Taastrup. I lige uger kl. 10 – 12.30 og i ulige uger kl. 19 – 21.30

Tjek hjemmesiden for mødested, da der p.t. er lidt usikkerhed om det.

Hvis du har fået interesse for foreningen, er du velkommen til at være med f. eks. en klubaften, inden du evt. melder sig ind. Her kan du få lidt hjælp til at komme i gang, og evt. se slægtspro-grammer og lign, samt få en ide om foreningen.

I 2012 starter vi 5. januar kl. 19.

### **Kontingent**

150 kr. pr. medlem – 200 kr. for ægtepar.

### **Bestyrelse**

*Birgit Larsen*, fmd., Bavneåsen 61, 2640 Hede-  
husene, ☎ 4656 5396.

E : [Formanden@hedeboslaegt.dk](mailto:Formanden@hedeboslaegt.dk)

*Vagn Hansen*, nstfmd., ☎ 4399 8239.

*Arne Ole Mortensen*, kass., ☎ 4656 2330.

*Claus Asmussen*, ☎ 4656 2609.

*Otto Jakobsen*, ☎ 4352 0789.

*Ole Søndergaard*, suppl., ☎ 4399 1914.

*Bjarne Larsen*, redaktør af hjemmesiden,

☎ 3082 7889. E: [webmaster@hedeboslaegt.dk](mailto:webmaster@hedeboslaegt.dk)

### **Hjemmeside**

[www.hedeboslaegt.dk](http://www.hedeboslaegt.dk)

---

## **Slægtshistorisk Forening Herning**

### **Mandag 19. september (FU)**

Ulrik Alster Klug, forfatter, underviser:  
Danske Kancelli.

Danske Kancelli havde fra gammel tid de ressorts, som fra 1848 blev videreført af bl.a. justitsministeriet, indenrigsministeriet, kultusministeriet, sundhedsministeriet, og i Danske Kancellis materiale findes mængder af materiale af stor betydning for slægtsforskeren. Men hvad kan man vente at finde, og hvordan finder man det? Der gives eksempler på henvisninger fra andre kilder, f.eks. kirkebøgerne.

### **Mandag 24. oktober (FU)**

Jørgen Mikkelsen, arkivar, seniorforsker,  
ph.d.: De kommunale arkivalier.

Kommunale arkivalier fylder meget på landsarkivernes og stadsarkivernes

hylder, og de indeholder masser af stof, der kan have slægtshistorisk interesse. Folkeregistre, fattigvæsensprotokoller, børneværnsager og skattelister er blot nogle af disse kildetyper.

### **Mandag 21. november (FU)**

Agnete Birger Madsen, forfatter,  
historiker, ph.d.: Kvindfolk og fattigfolk  
på landet ca. 1850.

Foredraget handler om to af Agnete Birger Madsen's formødre: Kirsten Andersdatter og dennes datter, Andresine. Der går i dybden i et miljø, der var de forladte koners og ugifte mødres i fordums dage: Spinde-, sy-, vævekonerne på landet. Det er et spændende miljø, som historikerne ikke kender meget til.

Men Kirsten har skrevet til Amtmanden i flere omgange, og i disse breve kan vi udlede en masse om hendes og ligesindedes levevilkår.

Det sidste brev var en bønfoldelse om at måtte slippe for en straf på 14 dages vand og brød - Hun var blevet grebet i hor.

Første mødeaften i januar 2012 afholdes foreningens generalforsamling.

### Tid og sted

Alle møder begynder kl. 19 og finder sted i Herning Frivillig Center, Codanhus, Fredensgade 14, 7400 Herning (indkørsel fra Dalgas Allé) - kaffe kan købes (5 kr. pr. kop) og brød må gerne medbringes.

### Kontingent

175 kr. årligt for foredrag og abonnement på SLÆGTEN. Ikke medlemmer kr. 30 pr. foredrag.

---

## Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn

### Tirsdag 13. september (FU)

Rolf Engell, arkivar ved LA, Viborg: Daisy

Dansk ArkivalieInformationsSystem er endatabaseover Statens Arkiverssamlinger. Vi vil få demonstreret, hvorledes man på [www.sa.dk/daisy](http://www.sa.dk/daisy) kan søge på indholdet af protokoller og pakker i Rigsarkivet og landsarkiverne. Fremskaffelse af arkivalier på arkiverne foregår også via Daisy, og bestillingsproceduren vil blive gennemgået.

### Tirsdag 27. september

Ekskursion til Lokalhistorisk Arkiv i Tårs. I lyskrydset ved kirken køres mod syd ad Vrejlev Klostervej og straks efter mod vest ad Johannes Hansensvej. Arkivet har til huse på skolen, der ligger først for til venstre, og adgangen til arkivet er gennem første dør. Arkivleder Erik H. Larsen og formanden for Lokalhistorisk Forening for Taars og Omegn, Preben Mørch, viser rundt og fortæller om arkivets indhold. Kaffe med arkivkringle serveres for de fremmødte.

### Bestyrelse

Tage Andersen, fmd., ☎ 9726 7548.

E: [tage.andersen@post2.tele.dk](mailto:tage.andersen@post2.tele.dk)

Bjarne Eg, kass., ☎ 9714 7727.

E: [Bjarne.eg@gmail.com](mailto:Bjarne.eg@gmail.com)

Anders Strøm, nstfmd., ☎ 9716 1837.

E: [a.stroem@mail.tele.dk](mailto:a.stroem@mail.tele.dk)

Finn Larsen, ☎ 9714 5416.

E: [finnlarsen@fiberpost.dk](mailto:finnlarsen@fiberpost.dk)

Svend Eriksen, ☎ 9711 9013.

E: [svrie@eriksen.mail.dk](mailto:svrie@eriksen.mail.dk)

Knud Haaning Andersen, suppl., ☎ 5180 9236.

E: [kha@energimail.dk](mailto:kha@energimail.dk)

Hjemmeside:

<http://knudhaaning.homepage.dk>

Henny Wedel, suppl., ☎ 9726 7306.

E: [hwedel@privat.dk](mailto:hwedel@privat.dk)

### Tirsdag 4. oktober (FU)

Bente Jensen, arkivar, Aalborg Stadsarkiv: Få ansigt på anerne - billeder som kilde.

Hvordan kan man bruge foto og film i slægtsforskningen, og hvordan opbevares og formidles billederne?

Foredraget var programsat sidste efterår, men måtte aflyses.

### Tirsdag 25. oktober

Samarbejdsaften.

Vi deler årets erfaringer fra slægtsforskningen og fortæller nye slægtshistorier.

### Mandag 14. november

Forfatteren Birgithe Kosovic: Det dobbelte land.

Med baggrund i sin egen fædrene slægt fortæller forfatteren om Jugoslaviens dramatiske historie - den lille historie i den store. Forfatteren har vundet stor anerkendelse for sin bog og sin medrivende fortælleform. Mødet er arrangeret sammen med biblioteket og finder sted i bibliotekets mødesal.

### Tirsdag 13. december

Folkelig dansemusik og danse på land og



i by fra 1700-tallet og op til vor tid.

Folkedanseorkesteret "Despillemand" leverer musikken og fortæller om spillemænd og dansetraditioner før og nu.

Publikum vil blive inddraget i fællessang og bordene opstillet, så der er plads til, at de modige efter gløggen kan afprøve en polka, vals eller kædedans med egne ben.

### Tid og sted

Alm. møder kl. 19 i Forsamlingsbygningen, Østergade 9, Hjørring. Kaffe og brød kan købes i pausen ved møderne for 15 kr. Mødet mandag 14. november. (bemærk ugedagen) kl. 19 finder sted i bibliotekets mødesal i Metropolen. Billetter bestilles fra 13. september hos formanden og udleveres ved møderne eller ved indgangen. Arkivekskursionen begynder kl. 19 ved arkivet på skolen i Tårs.

### Kontingent

175 kr.

### Kursus

*Slægtsforskning for begyndere* v/ Hugo Kristensen foregår i efteråret i Maskinhallen i Frederikshavn med start mandag 26. september.

## Horsensegnens Slægtsforskere

Medlemmernes aften følgende tirsdage: 6. september, 11. oktober og 8. november.

### Torsdag 22. september (FU)

Erik Kann: Skattebetaling har man kendt til alle tider.

For slægtsforskere har de mange mandtal, der ofte udarbejdes i forbindelse med opkrævningerne, stor betydning. De rummer et enormt navnemateriale af uvurderlig betydning og er ikke sjældent en af de få kilder, vi har til rådighed, når kirkebogen ikke er bevaret.

Vejen til mange skattemandtaller kan ofte være både snørklet og vanskelig. Til

Lange lørdage på Historisk Arkiv i Hjørring

Arkivet holder åbent kl. 10-16 følgende lørdage: 3. september, 1. oktober, 5. november og 3. december, hvor vores arkivlaug vil være til rådighed med hjælp på læsesalen. Studiekreds i gotisk skriftlæsning samme dage kl. 13-15 med læsning af deltagernes egne dokumenter. Om formiddagen vil der desuden være indslag med skiftende emner. Se opslag på arkivet eller i VHM-nyt.

### Bestyrelse

*Per Maack Andersen*, fmd., Christiansgade 24, 9800 Hjørring, ☎ 9892 7075.

E: permaack@slfhj.dk

*Asger Bruun*, sekr., Pileurtvej 1, 9800 Hjørring, ☎ 9891 1984. E: asgerbruun@slfhj.dk

*Ole Grau*, sekr./mødereferent, Nøddekrigevej 4, 9800 Hjørring, ☎ 2395 4881.

E: olegrau@slfhj.dk

*Erik W. Christiansen*, kass., Vestergade 3A, 9800 Hjørring, ☎ 9890 9640.

E: erikwchristiansen@slfhj.dk

*Jan Rasmussen*, Stensgårdsvej 45, 9800 Hjørring, ☎ 9892 2477. E: janrasmussen@slfhj.dk

### Hjemmeside

www.slfhj.dk

gengæld er næsten altid en gevinst at hente i sidste ende!

Aftenens foredrag stiller skarpt på nogle af de vigtigste kilder om skattebetaling i perioden 1660-1920.

### Torsdag 24. november (FU)

Stine Lucia Rasmussen: Kærlighed på herregården – herregården som ægteskabsmarked 1880 – 1940.

Danske herregårde har gennem et utal af generationer været nogle af landets største arbejdspladser. Det var også tilfældet i perioden 1880-1940, hvor herregårdene opslugede mange af de unge på landet. De fandt her et fællesskab, som de ikke havde derhjemme, og for mange

af de unge blev herregården mere end en arbejdsplads – det blev en livsstil.

### **Tirsdag 13. december**

Julehyggemøde.

### **Tid og sted**

Alle møder begynder kl. 19 og foregår i Åpark Centret, Løvenørnsgade 21, Horsens.

### **Kursusvirksomhed**

FOF-Rosing Ræderske Aftenskole tilbyder følgende kurser tilmelding ☎7625 8988:

Hanne Bjørn: *Slægtsforskning trin 2* torsdag kl.13-15.30

Hanne Bjørn: *Slægtsforskning trin 1* torsdag kl.19-21.30

Karsten Bjerreskov: *Slægtsforskning på Internettet* – for begyndere tirsdag kl. 9.15-11.50.

Horsensegnens Slægtsforskere træffes i Lokalsamlingen på Horsens Bibliotek

1. og 3. mandag i måneden kl. 16-18, september-marts.

Studiekreds onsdag kl. 19 lige uger i Åparkcenteret, tilmelding til Hanne Bjørn.

### **Kontingent**

175 kr. pr. husstand.

### **Bestyrelse**

Knud Friis, fmd., Vænget 7, Vinten, 8700 Horsens, ☎ 7565 4179. E: elknud@stofanet.dk

Claus Poulsen, kass., Fjordparken 246, 8700 Horsens, ☎ 4084 7384.

E: clauspoulsen246@gmail.com

Yvonne Bolbro, sekr., Højlund 7b, 8700 Horsens, ☎ 2011 7341. E: sira@stofanet.dk

Hanne Bjørn, kurser, Bregnevej 6, Torsted, 8700 Horsens, ☎ 2148 5535.

E: habj@stofanet.dk

Britt Petersen, Mosegårdsvej 9, 8700 Horsens, ☎ 7564 4143, E: fam.peter@stofanet.dk

### **Hjemmeside**

[www.slægt-horsens.dk](http://www.slægt-horsens.dk)

---

## **Hvidovre Slægtsforskere**

### **Tirsdag 13. september**

Første medlemsmøde efter sommerferien. Kontingentbetaling 150 kr., udlevering af bladet SLÆGTEN.

Billedbehandlingsprogrammet Adobe Photoshop Elements.

### **Tirsdag 20. september**

Anna Margrethe Krogh-Thomsen: Mormonerne og brugen af mormonkirkens store hjemmeside og database: [www.FamilySearch.org](http://www.FamilySearch.org)

Foredraget starter præcis kl. 13 og slutter kl. 17.

### **Tirsdag 27. september**

Opfølgning på sidste foredrag, samt billedbehandlingsprogram.

### **Tirsdag 4. oktober**

Gotisk læsning, derefter vises nyheder på internettet.

### **Tirsdag 11. oktober**

Hvordan kommer man i gang med at skrive en slægtsbog og lave et stamtræ.

### **Tirsdag 18. oktober**

Otto Bendixen: Slægtens vandringer fra landet til byen.

Bl.a. om købstadsbeboere, hånd-værkere, brændevinsbrændere, købmænd, handelsmænd, lægdsruller, borgerskabs- og laugsprotokoller.

### **Tirsdag 25. oktober**

Opfølgning på sidste foredrag. Optisk telegraf m.m.

### **Tirsdag 1. november**

Gotisk håndskrift og gotisk skrift på computer. Medbring egne tekster, som vi i fællesskab forsøger at tyde.

### **Tirsdag 8. november**

Nedsættelse af juleudvalg. Hvilke amter/sogne forsker du i? Et medlem fortæller om sin slægt.

### **Tirsdag 15. november**

Lisbeth Munk Madsen, sognepræst: Fortæller om døden og begravelser.

### **Tirsdag 22. november**

Opfølgning på sidste foredrag. Dødsattester m.m.

### **Tirsdag 29. november**

Gotisk tekstlæsning, bl.a. "opskrift på gotisk: julekager". Et medlem fortæller om sin slægt.

### **Tirsdag 6. december**

Juleafslutning

Der tages forbehold for ændringer i programmet, vi henviser til vores hjemmeside.

Vi udveksler erfaringer og hjælper hinanden videre med forskningen, samt

viser nyheder fra BK6.4 i det omfang, tiden tillader.

### **Tid og sted**

Kl. 14 – 16 på Rytterskolen, Hvidovre Kirkeplads 1, Hvidovre, hvis ikke andet er anført.

Vi påregner et par aflysninger, hvis der skal være udstilling på Rytterskolen.

### **Kontingent**

150 kr. pr. halvår inkl. SLÆGTEN. Gæster 30 kr. pr. foredrag.

### **Bestyrelse**

*Marian Stenak*, fmd., Immerkær 9, st.tv., 2650 Hvidovre, ☎ 3675 8195.

E: [bm.stenak@webspeed.dk](mailto:bm.stenak@webspeed.dk)

*Lone Klint*, nstfmd., Nybølvej 16, 2610 Rødovre, ☎ 3670 8024. E: [nyboel@privat.dk](mailto:nyboel@privat.dk)

*Egon R. Andersen*, kass., Kirkegade 6, 2650 Hvidovre, ☎ 3675 4891.

E: [era@post11.tele.dk](mailto:era@post11.tele.dk)

*Erik Larsen*, ☎ 4491 6534.

E: [evl@post11.tele.dk](mailto:evl@post11.tele.dk)

*Sven Hylsberg*, webmaster, ☎ 4063 0107.

E: [svenhylsberg@webspeed.dk](mailto:svenhylsberg@webspeed.dk)

*Arne Christiansen*, rev., ☎ 3670 5147.

E: [arne-gerda-christiansen@mail.dk](mailto:arne-gerda-christiansen@mail.dk)

### **Hjemmeside**

[www.hvidovre-slaegtsforskere.dk](http://www.hvidovre-slaegtsforskere.dk)

### **Mail**

[kontakt@hvidovre-slaegtsforskere.dk](mailto:kontakt@hvidovre-slaegtsforskere.dk)

---

## **Koldinghus Forening af Slægtsforskere**

### **Tirsdag 6. september (FU)**

Gitte B. Høstbo, Slægtsforsker: Arvelighed i slægtsforskningen.

Hvad er en DNA-test, og hvad kan den fortælle om vore forfædre. Hvor langt kan vi komme tilbage i tid med en DNA-test. DNA-tests er ofte med til at opklare kriminal- og mordgæder, faderskabssager og historiske gæder. Hør om uventede familiehistorier og forhold

efter udførelsen af DNA-test. Hvad kan vi som slægtsforskere have af glæde af en DNA-test?

### **Tirsdag 4. oktober**

Bestyrelsens aften.

Hvordan får vi startet på "min egen historie". Et bestyrelsesmedlem vil som eksempel give lidt af sin egen historie, som er skrevet til børn og børnebørn. Endvidere vil vi bruge lidt tid på at diskutere nogle tanker om foreningens fremtid.

### **Tirsdag 1. november 2011. (FU)**

Elsa Steen Ølgaard, journalist: Kartoffeltyskerne på Alheden.

Elsa Steen Ølgaard er 7. generation af kartoffeltyskerslægten Krath, dersammen med 29 andre slægter indvandrede til Alheden i 1760. Kolonisterne kom for at opdyrke heden efter invitation fra den danske konge. I foredraget fortæller hun om kartoffeltyskernes historie, om deres hvervning, deres bosættelse på Alheden og kampen for at overleve og forsøg på at blive integreret i det danske samfund.

### **Tirsdag 6 december. (FU)**

Lars N. Henningsen, dr. phil., arkiv- og forskningsleder ved Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig: Slægtshistorie i Sønderjylland.

Den, der går i gang med slægtshistorien i Sønderjylland møder særlige udfordringer. Kilderne er anderledes end nord for Kongeåen, sproget er anderledes, og man skal rejse mere rundt for at finde oplysningerne. Det skyldes en helt anden historie og forvaltning end i kongeriget.

Foredraget opridser baggrunden for de mange forskelle og gennemgår de mest almindelige kilder og deres særheder.

### **Tirsdag 3. januar 2012.**

Jytte Skaaning vil fortælle om børn født udenfor ægteskabet. Moderen er man sikker på, men faderen? Hvordan finder man rundt i arkiverne.

---

## **Korsør Slægtshistoriske Forening**

### **Torsdag 8. september**

Vi starter med almindelig samarbejdsaften. Tag dit materiale med (også bærbare PC'ere) og fortæl, hvad du har arbejdet med siden sidste sæson. Lad os dele erfaringer.

### **Tid og sted**

Den første tirsdag i måneden kl. 19.30 – 22 i Kirkesalen, Sct. Jørgens Gaard, Hospitalsgade 4, 6000 Kolding.

### **Studieture til Landsarkiverne**

På vore mødeaftener hjælper vi medlemmerne med at etablere fælleskørsel til landsarkiverne.

Kontaktperson: Formanden

### **Kontingent**

200 kr. Samlevende par 300 kr. Gæster 50 kr pr foredrag.

### **Bestyrelse**

John Rasmussen, fmd., Kobbelskoven 10, 6000 Kolding, ☎ 7553 4955.

E: grejo@stofanet.dk

Ejnar Lindegaard Thygesen, nstfmd., H.C. Andersens Allé 10, 6600 Vejen,

☎ 5487 1612. E: ejnbir@gmail.com

Henning Steen Højvælde, kass., Kongsholm 2, 6051 Almind, ☎ 7556 1088.

E: hsh@hsteen.dk

Per Rasmussen, sekr., Doritshave 41,

6040 Egtved, ☎ 7555 0061. E: ejr@privat.dk

Ingrid Majgaard, red., Varmkærvej 10, Egtved,

☎ 7555 3709. E: ingmaj@profibermail.dk

John Vikkelsøe Nielsen, suppl., Vestergade

34, 6622 Bække, ☎ 7555 1791.

E: john@vikkelsøe-nielsen.dk

### **Hjemmeside**

[www.kolding.dk/slaegtsforskerforening](http://www.kolding.dk/slaegtsforskerforening)

### **Link**

[Vonsilds-slaegter.dk](http://Vonsilds-slaegter.dk)

---

### **Torsdag 22. september**

Vi besøger "Det gamle Trykkeri" i Slagelse, Bredegade 11 (ved Krabasken). Bogtrykkerne John E. Johansen og Hans Burchardt vil vise og forklare den gamle bogtrykkerkunst, som jo i dag er en saga blot. Af hensyn til transport er tilmelding nødvendig senest 15. september – til formanden.

### **Torsdag 6. oktober**

Gotisk tekstlæsning. Vi tyder sammen forskellige tekster, som uddeles. Vi snakker om indholdet af teksterne og får til slut en facitliste. Du er også velkommen til at tage dine egne drilske tekster med, som vi i fællesskab vil forsøge at tyde.

### **Torsdag 20. oktober**

Ove Jensen, lokalhistoriker, også kendt fra Korsør Miniby: Korsør i første halvdel af 1800-tallet – Korsør før og nu.

### **Torsdag 3. november**

En studietur til Lokalhistorisk Arkiv i Korsør, Søbatteriet, Korsør, hvor arkivar Jytte Skaaning vil fortælle om de arkivalier, slægtsforskeren kan finde på de lokale arkiver. Der kan stilles spørgsmål efter foredraget.

### **Torsdag 17. november**

Erik Kann, genealog: Om at skrive en slægtsbog.

Praktiske anvisninger på, hvordan man griber denne sag an. Hvordan man skal disponere, hvad er relevant, hvordan skal man placere billederne etc?

### **Torsdag 1. december**

Juleafslutning med spisning og hyggeligt samvær.

### **Kontingent**

200 kr., par 300 kr., gæster pr. foredrag 35 kr.

### **Tid og sted**

Biblioteket i Korsør, indgang Bernstengade. Alle arrangementer begynder kl. 19.15.

### **Bestyrelse**

*Karin Vedel*, fmd., Højen 21, 4220 Korsør,

☎ 5837 1119. E: [Karinvedel@privat.dk](mailto:Karinvedel@privat.dk)

*Kirsten Christensen*, kass., Kjærsvej 10,

4220 Korsør, ☎ 5837 3263.

E: [sheba@christensen.mail.dk](mailto:sheba@christensen.mail.dk)

*Birgit Johansen*, Bragesvej 132, 4220 Korsør,

☎ 5837 6723.

*Pia Jensen*, Strandvejen 12, 4220 Korsør,

☎ 5837 6017.

*Flemming Fejer Nielsen*, Ahornvej 61,

4220 Korsør, ☎ 2467 6014.

*Clara Svendsen*, suppl., Helenevej 23,

4220 Korsør, ☎ 5837 1386.

*Hans Burchardt*, rev., Møllebjergvej 26,

4220 Korsør, ☎ 5837 2275.

*Jonna Green*, rev. suppl., Christiansgave 43,

4220 Korsør, ☎ 5837 5168.

## **Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Løgstør og Omegn**

### **Lørdag 2. juli**

Besøg på Livø.

Se nærmere i den lokale ugepresse.

### **Tirsdag 30. august**

Arkivet har "arvet" en hel del billeder fra pressefotograf Hans Peter Nielsen, Aars. De billeder, som er stillet til rådighed for os, er fotos fra Løgstør og omegn. Kom og hjælp med at sætte navne på, hvem det er, vi ser på billederne.

### **Tirsdag 6. september**

Gotisk læsning og andre aktiviteter.

### **Torsdag 22. september**

Den kommende bynære skov i Vester Ørbæk v/ Lene Larsen fra Vesthimmerlands Kommune samt noget om det historiske i området v/ Jørn Christensen.

Mødested: Christiansminde.

### **Tirsdag 27. september**

Fæstebønder v/ Katrine Tobiasen.

Mødested: Klubben, Østergades gamle skole.

### **Lørdag 8. oktober**

Tur til landsarkivet i Viborg.

Mødested: HP's Plads kl. 8

Tilmelding til Bodil, Else eller Erik.

### **Torsdag 13. oktober**

Hvordan var det at være dreng i Løgstør i 30'erne og 40'erne ved Poul Erik Hansen samt hvordan var det at være dreng i Løgstør i 50'erne ved Carl Erik Madsen (Calle).

### **Torsdag 27. oktober**

Ole Villumsen Krog: Arbejde som Dronningens sølvmester og chef for Det kongelige Sølvkammer samt lokalforskning vedr. grusbanen fra Klim til Aggersund under og efter besættelsen.

Mødested: Christiansminde.

### **Tirsdag 1. november**

Tur til landsarkivet i Viborg.

Mødested: HP's Plads kl.8.

Tilmelding til Bodil, Else eller Erik.

### **Lørdag 12. november**

Arkivernes dag.

Se nærmere herom i den lokale ugepresse.

### **Onsdag 16. november**

Besøg på Erhvervsarkivet i Aarhus.

Afgang fra HP's Plads kl. 8.30.

Tilmelding til John Nielsen, senest lørdag 1. oktober.

De tilmeldte indkaldes til et formøde tirsdag 11.oktober. Herom senere. Vi vil studere i Michael Simonsens købmandsgård, idet der er afleveret rigtig mange ting til arkiver fra købmandsgården.

### **Tirsdag 22. november**

Gotisk læsning og andre aktiviteter.

### **Tirsdag 6. december**

Gotisk læsning med nissehuer på.

Yderligere arrangementer vil blive annonceret i den lokale ugepresse.

Alle arrangementer bliver forudgående bekendtgjort i Vesthimmerlands Folkeblad, og heraf fremgår, når tilmelding er nødvendig og til hvem tilmelding skal ske.

Til nogle arrangementer vil der være en entre samt eventuel egenbetaling til fortæring og transport.

### **Tid og sted**

Hvor ikke andet er angivet, begynder arrangementerne kl. 19, og finder sted i Lokalhistorisk Arkiv, Torvegade 6, 9670 Løgstør.

Arkivet er åbent torsdage kl. 14 – 18.

Foreningens kontaktperson til arkivet: Bent Grundtvig Sørensen, Fredensgade, 9670 Løgstør, ☎ 9867 1618.

### **Kontingent**

Årligt kr. 100 for enkeltpersoner og kr. 150 for husstandsmedlemskab.

### **Bestyrelse**

*John Nielsen*, fmd., Øster Alle 20, 9670 Løgstør, ☎ 9867 1234. E: john@privatpost.dk

*Carsten Holm Nielsen*, nstfmd., Vestervang Alle 57, 9670 Løgstør, ☎ 9867 1250.

*Jørn Christensen*, kass., Vægtergade 25, 9670 Løgstør, ☎ 9867 4440.

E: mail@filteriet.dk

*Valther Schack*, sek., Liljevej 14, 9670 Løgstør, ☎ 2943 0931. E: schack@stofanet.dk

*Erik Stagsted*, Gattensmindevej 10, 9670 Løgstør, ☎ 9867 2179.

E: erikstagsted@stofanet.dk

*Henning Jensen*, arb. suppl., Tværvej 9, 9670 Løgstør, ☎ 9867 1785.

### **Hjemmeside**

www.løgstor.lokalarkiver.dk -

## Morsø Slægtshistoriske Forening

Slægtsforskning følgende tirsdage:  
18. oktober, 1. november og 6. december.

### Tid og sted

Vore studieaftener foregår kl. 19.30 på  
Lokalhistorisk Arkiv, Dueholmgade 7,  
Nykøbing Mors.

### Kontingent

Kr. 125.

### Bestyrelse

*Gunhild Olesen Møller*, fmd., Strædet 38,  
7990 Øster Assels, ☎ 2332 9210.

E: [gunhild.olesen.moller@rn.dk](mailto:gunhild.olesen.moller@rn.dk)

*Bjarne Nielsen*, kass., Ranunkelvej 16, Nykø-  
bing M.

*Jørgen Kibsgaard*, sekr., Agertoften 9, Vod-  
strup, 7900 Nykøbing M.

*Inge Langballe*, Snerlevej 49, 7900 Nykøbing  
M.

*Hans Jørgen Jensen*, Bakkevænget 42, Sdr.  
Draaby, 7900 Nykøbing M.

## Nordsjællands Slægtshistoriske Forening

Der er arbejds møder følgende tirsdage:  
30. august, 6. september, 20. september,  
27. september, 4. oktober, 11. oktober, 25.  
oktober, 1. november, 8. november, 22.  
november, 29. november og 6. december.

### Mandag 12. september

Temaaften med Anne Marie Holck,  
som vil fortælle og vise os, hvordan  
slægtsprogrammet Legacy kan bruges.

### Mandag 14. november

Temaaften, hvor vort medlem Henrik  
Wolff Rasmussen vil fortælle om sin  
forskning.

Alle foredrag kl. 19-22 og møder kl. 13-  
16 afholdes på adressen: Frivilligcentret,  
Holtvej 8, (Græsted Station SYD), 3230  
Græsted. Masser af P-pladser, ikke på  
bussernes pladser!

Og toget og busserne kører lige til døren.

### Kontingent

175 kr. for enlige, 250 kr. for par.

### Bestyrelse

*Knud Werchmeister*, fmd., Kongensgavevej 1  
B, 3200 Helsingør, ☎ 4879 6099.

E: [knudhw@webspeed.dk](mailto:knudhw@webspeed.dk)

*Maren Søndergaard Pedersen*, nstfmd., Solbuen  
208, 3400 Hillerød, ☎ 4828 5553.

E: [marens@mail.dk](mailto:marens@mail.dk)

*Bitten Mølgaard*, kass., Leerbjerg Aasen 2,  
Bakkebjerg, 3230 Græsted, ☎ 2255 9338.

E: [bitten.viggo@mail.tele.dk](mailto:bitten.viggo@mail.tele.dk)

Girokonto: 004 8321.

*Birthe Nielsen*, sekr., Mejsevang 6,  
3450 Allerød, ☎ 4817 4057.

E: [birthe.e.nielsen@mailme.dk](mailto:birthe.e.nielsen@mailme.dk)

*Lilly Hansen*, Stationsvej 90, 3230 Græsted,  
☎ 4839 1605. E: [stationsvej@mail.tele.dk](mailto:stationsvej@mail.tele.dk)

*Torben Christensen*, 1. suppl., Prunusvej 11,  
3450 Allerød.

*Viggo Poulsen*, 2. suppl., Leerbjerg Aasen 2,  
Bakkebjerg, 3230 Græsted, ☎ 2181 0092.

E: [viggo.bitten@mail.tele.dk](mailto:viggo.bitten@mail.tele.dk)

*Per Egelund*, bilagskontr., Ndr. Strandvej 277,  
Ellekilde, 3140 Ålsgårde.

E: [p-e-lund@get2net.dk](mailto:p-e-lund@get2net.dk)

## Nordvestjysk Slægtshistorisk Forening

Program udsendes til foreningens medlemmer forud for hver halv sæson og findes endvidere på vor hjemmeside.

Der udsendes reminder som e-mail forud for hvert møde. 97% af vore medlemmer har oplyst e-mail-adresse.

Øvrige oplysninger: se vor hjemmeside.

**Årskontingent**  
175 kr. pr. husstand

**Bestyrelse**  
*Hans Toudal*, fmd. ☎ 9742 3140.  
*Jørgen Ladegaard*, kass, ☎ 9740 6666.  
*Poul Emil Bendtsen*, sekr, ☎ 9784 0307.  
*Per Nørgaard Laugesen*, ☎ 9743 5255.  
*Peter Sandbøl*, ☎ 4037 7056.  
Bestyrelsens medlemmer kan kontaktes på e-mail via vor hjemmeside.

**Hjemmeside**  
[www.nordvestjysk-slaegt.dk](http://www.nordvestjysk-slaegt.dk)

## Slægtshistorisk Forening for Odderegnen

**Onsdag 7. september**  
Medlemsmøde.

Vi starter paa en frisk, medbring materiale, som I arbejder med, så vil vi forsøge at hjælpe og besvare spørgsmål.

**Torsdag 6. oktober**

Jytte Skaaning, genealog, Odense: Hvad gør, vi når kirkebogen mangler.

Mange af vore kirkebøger før 1814 er gået tabt pga. mus og brand, der har hærget de mange præstegårde. Hvad gør vi så, når kirkeboerne ikke eksisterer mere?

Foredraget giver tips og råd om, hvor vi kan finde andre kilder, der kan hjælpe os videre.

**Onsdag 2. november**

Carsten E. Thiede, arkivar ved Landsarkivet i Viborg: Skøde- og panteprotokoller.

Skøde- og panteprotokoller er vigtige kilder til slægtshistorie og lokalhistorie. Her finder man ikke bare oplysninger om ejendomshandler, men også mange andre oplysninger om ejendomme og deres beboere i de sidste to-tre hundrede år. I foredraget vil de forskellige typer af materialer blive beskrevet, og der vil blive givet eksempler på oplysninger, som kan findes i bøgerne, og det vil blive vist, hvordan man finder frem til oplysningerne.

**Torsdag 1. december**

Juleafslutning.

Vi hygger os med gløgg og æbleskiver. Vi ser en film og faar læst en julehistorie.

**Tid og sted**

Alle arrangementer begynder kl. 19 og foregår paa arkivet, Åbygade 7, Odder. Som alle jo nok ved, flytter vi paa museet, men hvornår vides ikke i skrivende stund men det vil tilflyde jer, når vi ved noget endeligt. ☎ 8654 3870.

**Kontingent**

175 kr. for enkeltmedlemmer / 225 kr. for par om året. Pris ved foredrag incl. kaffe 25 kr for medlemmer / 35 kr. for ikke medlemmer.

**Bestyrelse**

*Niels Aage Holmgaard*, fmd., Lillegade 15, 2. th., 8300 Odder, ☎ 2065 5167.  
E: [naah@mail.tele.dk](mailto:naah@mail.tele.dk)  
*Ragnhild Laumark*, nstfmd.  
*Hans Helbo*, kass.  
*Else Højgaard*, sekr.  
*Erik Jensen*  
*Bodil Holm*, suppl.

**Hjemmeside**  
[www.slaegtshistorie.odderweb.dk](http://www.slaegtshistorie.odderweb.dk)

E: [slaegt@odderweb.dk](mailto:slaegt@odderweb.dk)



## **Slægtshistorisk Forening Odense**

### **Onsdag 28. september (FU)**

Karsten Stegmann Hermansen, ph.d.,  
Marstal Søfartsmuseum: Carsten Jensens  
roman *Vi, de druknede* og virkelighedens  
Marstal.

### **Onsdag 26. oktober kl. 19-22 i samarbejde med DIS-Odense**

Studiebesøg på Landsarkivet for Fyn,  
Jernbanegade 36A, 5000 Odense C.

Læsesalen er åben for medlemmer  
i tiden kl. 19-22. Der vil blive  
mulighed for vejledning og hjælp af  
bestyrelsesmedlemmer under besøget.  
Tilmelding og evt. bestilling af arkivalier,  
der skal hentes fra magasinerne, til Jytte  
Skaaning senest fredag 21. oktober –  
antal læsesalspladser 52 – Kaffe/the og  
brød medbringes.

### **Torsdag 24. november – DIS-Odense arrangement**

Forfatter og museumsdirektør Erland  
Porsmose fra Kerteminde vil fortælle  
om landsbyernes udvikling og hvilken  
guldgrube de er som kilder til vores  
slægtsforskning.

Medlemmer af Slægtshistoriske  
Forening har gratis adgang til  
arrangementet.

### **Onsdag 30. november i samarbejde med DIS-Odense (FU)**

Jytte Skaaning, foreningens formand:  
Forfædrenes ejendomme.

Om ejendoms Historiske arkivalier:  
skøde- og panteprotokoller, realregistre,  
matrikler og jordebøger m.m. Vi følger en  
gård og dens beboere fra fæste til selveje.

### **Onsdag 7. december (FU)**

Lillian Hjorth-Westh, forstander på  
Bornholms Højskole: Causeri om  
slægtsforskning og erindringskrivning.

### **Onsdag 25. januar 2012**

Generalforsamling – ifølge vedtægterne.

### **Tid og sted**

Alm. møder kl. 19 i den storesal (1. etage) på  
Odense Kommunes Ud-dannelsescenter,  
Schacksgade 39, 5000 Odense C.  
Elevator og gode parkeringsmuligheder  
i skolegården. Bus nr. 41,81,82, 91 og 92  
(Nyborgevej/Nansensgade).

Kaffe/the, sodavand/øl kan købes i  
automat ved de almindelige møder.

Der afholdes spørgecentral ½ time før  
hvert møde – undtagen studieturen til  
Landsarkivet for Fyn.

Bestyrelsesmedlemmer vil være  
til stede og hjælpe med "de krøllede  
bogstaver" og arkivspørgsmål.

Nyt!!! - Nyt !!! – i samarbejde med DIS-  
Odense arrangeres:

Slægtsroderi – workshop om slægts-  
forskning - en række mødedage, hvor  
medlemmer fra begge foreninger  
kommer og hjælper hinanden med deres  
slægtsforskningsproblemer. Der vil ikke  
værenøgetoplæg, foredrag eller tilsvarende,  
men der vil være repræsentanter for  
foreningernes bestyrelser til stede. Kom  
med din viden og dine problemer, så  
vil vi alle forsøge at hjælpe/inspirere  
hinanden til at komme videre.

Der er gratis trådløst internet i lokalet  
(Odense Kommunes Uddannelsescenter  
– lokale 212). Lokalet kan rumme  
20 deltagere. Derfor tilmelding fra  
gang til gang. Tilmelding sker på  
DIS-Odense's hjemmeside: [www.slaegtogdata.dk/lokalforeninger/odense](http://www.slaegtogdata.dk/lokalforeninger/odense)  
Husk at skrive, hvilke/hvilken af  
foreningerne, du er medlem af.

Mødedag: Hver anden tirsdag i  
september-oktober-november (begynder  
20. september 2011) kl. 9-12 på Odense  
Kommunes Uddannelsescenter, Schacks-  
gade 39, 5000 Odense C., lokale 212.

Nyt!!! – Nyt!!! – i samarbejde med DIS-Odense arrangeres

Snakkedag på landsarkivet – en formiddag på Landsarkivet, hvor vi må snakke med hinanden lige så tosset som vi vil.

Arkivets læsesal er åben for alle, og første torsdag i måneden er det tilladt at snakke uden at hviske.

Denne dag vil der være repræsentanter fra foreningernes bestyrelse, der måske kan hjælpe dig lidt på vej.

Husk at du kan bestille arkivalier hjemmefra via DAISY [www.daisy.sa.dk](http://www.daisy.sa.dk)

Snakkedag: 1. torsdag i september, oktober, november, december og januar 2012 kl. 9-12 på Landsarkivet for Fyn.

### Kontingent

Enkeltmedlemmer 125 kr., par 175 kr. for foreningens tilbud og SLÆGTEN.

### Kursusvirksomhed

Se "kurser" på [www.aftenskole.nu](http://www.aftenskole.nu)

---

## Slægts- og Egnshistorisk Forening Randers

### Tirsdag 13. september

Foreningsaften.

I år er det 40 år siden foreningen blev stiftet. Vi fejrer jubilæet med film og historier fra den spæde start i 1971. Medlemmerne inviteres til at medbringe deres arbejder og forskningsresultater. Foreningen er vært ved snitter og øl/vand. Tilmelding til kassereren senest 9. september (af hensyn til traktementet).

### Tirsdag 4. oktober (FU)

Ulrik Alster Klug, forfatter, underviser: Lægdsruller og hærens stambøger.

Hvordan og hvor findes lægdsruller, og hvad finder vi i dem? Hvordan finder man rundt i hærens stambøger? Vi får en gennemgang af lægdsrullernes opbygning og brug, illustreret med praktiske eksempler. Stambøger er bevaret fra 1785 og kan anvendes, når

### Bestyrelse

Jytte Skaaning, fmd. og foreningens repræsentant i Byhistorisk Udvalg, Vinkældervej 6A, 5000 Odense C, ☎ 6614 8877.

E: [skaaning@email.dk](mailto:skaaning@email.dk)

Arne Christiansen, nstfmd. og webmaster, Langelinie 34 c, 5230 Odense M, ☎ 6613 3134. E: [arne@ejlby.dk](mailto:arne@ejlby.dk)

Hjemmeside: [www.ejlby.dk](http://www.ejlby.dk)

Birgit Mortensen, kass., Anne Maries Alle 38A, 5250 Odense SV, ☎ 5045 4705.

E: [birgit.mortensen@dsa-net.dk](mailto:birgit.mortensen@dsa-net.dk)

Elise Reil, sekr., Moltkesvej 6, 5000 Odense C, ☎ 6591 7027. E: [reilsundahl@mail.dk](mailto:reilsundahl@mail.dk)

Torben Larsen, Krogsbøllegaard, Bygaden 43, Krogsbølle, 5450 Otterup, ☎ 6487 1685.

E: [krogsboellegaard@dbmail.dk](mailto:krogsboellegaard@dbmail.dk)

Tove Kaae, H.J. Poulsens Alle 46, 5250 Odense SV, ☎ 6617 2491. E: [tokaee@gmail.com](mailto:tokaee@gmail.com)

### Hjemmeside

[www.odenseslaegt.dk](http://www.odenseslaegt.dk)

man først har oplysning om indkaldelse f.eks. fra lægdsrullerne.

### Tirsdag 25. oktober

Besøg på Purhus Lokalkarkiv.

Vi mødes på arkivet på Rolighedsvej 17A, Asferg. Arkivet har fået nye lokaler, som vi skal se. Efter rundvisningen er der kaffe og brød.

### Tirsdag 15. november (FU)

Jørgen Dieckmann Rasmussen, arkivchef, Esbjerg: Fra fæstebonde til prioritetsbestyrer.

Omkring år 1800 tilhørte ca. 98% af den danske befolkning bondestanden eller almuen. Der var forskel på fæstebønder og selvejere, for slet ikke at nævne husmænd med og uden jord. Også inden for de enkelte grupper var forskellene store. Foredraget behandler landbrugets udvikling fra ca. 1750 frem til ca. 1950 med særlig fokus på kilder af interesse for slægtsforskere og lokalhistorikere.

## Tirsdag 29. november

Foreningsaften.

Temaet for aftenen er Internettet og dets mange muligheder. Kathrine Tobiasen vil vise forskellige hjemmesider, og medlemmerne er velkomne til at bidrage med deres erfaringer. Bagefter hygger vi os med kaffe og julekager, som foreningen er vært ved.

### Tid og sted

Arrangementerne finder sted kl. 19 i Fritidscenteret, lokale 8, 1. sal, Vestergade 15, Randers, hvis ikke andet er anført.

### Kontingent

160 kr. pr. år (arrangementer og SLÆGTEN).

### Bestyrelse

Anna Rousing Hadsund, fmd., Møllebakken 21,

9550 Mariager, ☎ 9854 2516.

E: arh@post7.tele.dk

Poul Høj, kass. og nstfmd, Niels Steensensvej 1, 8920 Randers NV, ☎ 8643 1716.

E: poul-hoj@fiberflex.dk

Jan Hyllested, Rypevej 38, 8930 Randers SV, ☎ 8642 8649. E: jan-hyllested@sol.dk

Jørgen S. Villum Rasmussen, Gimming Kirkevej 15, Gimming, 8930 Randers NØ.

E: jsvr@elrotel.dk

Kathrine Tobiasen, sekr., Korsagervej 13, Haslund, 8940 Randers SV, ☎ 4128 6530.

E: k\_tobiasen@mac.com

Karl Erik Nielsen, suppl., Damtoften 3, Lem, 8930 Randers NØ, ☎ 8643 7070.

E: kehn@skylinemail.dk

Henning Torp Jensen, suppl., Fuglebakken 4, Assentoft, 8960 Rander SV, ☎ 8649 4633.

E: henningtorp@gmail.com

### Hjemmeside

<http://www.slaegtranders.dk>

## Roskildeegnens Slægtsforskerforening

### Tirsdag 6. september

Erik Kann, genealog, seniorkonsulent ved Kennedy Centret, København: Slægtsforskning uden kirkebøger.

Det lyder skræmmende, men ikke desto mindre er det ikke sjældent den situation, vi befinder os i, når vi "kommer lidt tilbage i tiden". Hvad stiller man op uden denne vigtige kilde? Kan man overhovedet komme videre?

Aftenens foredrag gennemgår en lang række vigtige "erstatningskilder" og giver gennem praktiske eksempler anvisninger på, hvorledes man slægtsforsker uden kirkebøger.

### Tirsdag 11. oktober

John Simonsen: I Holgers kølvand 1911 – 1920.

2 år gammel var jeg, da far – Holger – døde (1934). I 1996 åbnede jeg en papæske. Den indeholdt papirer fra min fars tid.

Ved at studere papirerne, studere fotos og korrespondance, lærte John sin far og sin fars familie at kende. Ved at forske i arkiver – såvel i indland som udland – kunne John genskabe Holgers liv som sømand på verdenshavene – og få levende billeder af anerne, deres liv og de forhold, de levede under.

### Tirsdag 8. november

Medlemmernes egen aften. Her kan medlemmerne fortælle om deres egen forskning og erfaring, og vi kan hjælpe hinanden med at komme videre. Ordet er frit.

### Tirsdag 6. december

Flemming Damgaard Larsen vil arrangere en rundvisning på Christiansborg med start kl. 17.45. Nærmere på foreningens hjemmeside.

### Tid og sted

Kl. 19.30 på Kildegården, Helligkorsvej 5, Roskilde. Medbring selv kaffe/te.

## Kontingent

Enkeltmedlemmer 150 kr., par 200 kr.  
inkl. SLÆGTEN og foreningens årsskrift.  
Gæster 20 kr. pr. møde.

Hjælp til slægtsforskningen kan fås af  
en erfaren slægtsforsker 1 time før hvert  
møde, efter aftale med sekretæren senest  
fredag før mødet.

## Bestyrelse

*Kit Bisgård*, fmd., Åstoftens 14, Svogerslev,  
4000 Roskilde, ☎ 4638 3514.  
E: [Kit@roskildeslaegt.dk](mailto:Kit@roskildeslaegt.dk)

*Flemming Molin*, kass., Dronning Ingeborgs  
Vej 1, 4000 Roskilde, ☎ 4635 3118.

E: [Molin@roskildeslaegt.dk](mailto:Molin@roskildeslaegt.dk)

*Ole Sylvester-Nielsen*, sekr. Skovlyst 75A,  
Himmelev, 4000 Roskilde, ☎ 4675 3076.

E: [Ole.Sylvester@roskildeslaegt.dk](mailto:Ole.Sylvester@roskildeslaegt.dk)

*Martin Bang Dahl*, Stenkrogen 13, 1. tv.,  
4000-Roskilde, ☎ 4636 1488.

E: [Martin@roskildeslaegt.dk](mailto:Martin@roskildeslaegt.dk)

*Kirsten Printzlau*, Linkøpingvej 275 st.th.,  
4000 Roskilde, ☎ 4674 1128.

E: [kprintzlau@webspeed.dk](mailto:kprintzlau@webspeed.dk)

## Hjemmeside

<http://roskildeslaegt.dk>

---

## Ry Slægtshistorisk Forening

### Mandag 10. oktober.

Ekstraordinær generalforsamling.

Derefter almindelig samarbejdsaften.

Tag dit eget materiale med, hvis du vil  
have gode idéer fra andre.

### Mandag 14. november.

Ekstraordinær generalforsamling.

Derefter almindelig samarbejdsaften.

Tag dit eget materiale med, hvis du vil  
have gode idéer fra andre.

### Mandag 12. december.

Julemøde og afslutning. Vi hygger os og  
spiller terninger. Medbring en lille gave.  
Der serveres til spillet.

## Slægtsforskerne i Rødovre

### Onsdag 7. september

Velkommen til ny sæson. Medlemsmøde  
i Loen på Rødovregård.

### Onsdag 21. september

Foredrag / Holger Schmidt-Sørensen -  
Gotisk Skrift.

Stuehuset på Rødovregård (ikke  
medlemmer 35 kr.).

### Onsdag 5. oktober.

Foredrag / Michael Dupont - Dødsat-

## Tid og sted

Alle møder begynder kl. 19 og afholdes  
på Lokalkivet i Ry.

## Bestyrelse

*Kaj Ahlburg*, fmd. og sekr., Kildebakken 36,  
8680 Ry, ☎ 8689 1463. E: [hr@kaj-ahlburg.dk](mailto:hr@kaj-ahlburg.dk)

*Birthe Lund Dalsgaard*, kass., Egevej 48,  
8680 Ry, ☎ 8689 2845. E: [biluda@mail.dk](mailto:biluda@mail.dk)

*Knud Aagaard*, webmaster, Kirkevej 73,  
8670 Låsby, ☎ 8695 1586.

E: [knuds@aagaard.cc](mailto:knuds@aagaard.cc)

*Harry Sylvest Christensen*, kaffemester, Ane-  
monevej 11, 8680 Ry, ☎ 8689 3580.

E: [ahc@gefiberpost.dk](mailto:ahc@gefiberpost.dk)

## Hjemmeside

<http://www.rootsweb.com/~dnkrsf/>

---

tester og skifter.

Loen på Rødovregård (ikke medlemmer  
35 kr).

### Onsdag 19. oktober

Medlemsmøde, Marie Drost Aakjær.  
Lokal Historisk Rødovregård.

### Onsdag 2. november

Medlemsmøde, opfølgning af uge 38 – 40  
– 42.

Loen på Rødovregård.

### **Onsdag 16. november**

Medlemsmøde. Besøg på Frederiksberg Bibliotek.

Flere oplysninger senere.

### **Onsdag 30. november**

Medlemsmøde.

Stuehuset på Rødovreregård.

### **Onsdag 14. december**

Medlemsmøde. Gitte Bergendorff Høstbo.

Juleafslutning.

Stuehuset på Rødovreregård.

### **Tid og sted**

Diverse møder afholdes kl. 10 - 12.

### **Bestyrelse**

*Ole Olsen*, fmd., Kamstrupvej 103 a, 2610

Rødovre, ☎ 3670 7172.

E: fam.olsen@123mail.dk

*Karin Forslund*, nstfmd., Koldbyvej 42,

2610 Rødovre, ☎ 4484 2717.

E: forslund@post.cybercity.dk

*Edvin Bolsmand*, sekr., Låsbyvej 29, 2610 Rød-

ovre, ☎ 3641 0807. E: bolsmand@email.dk

*Kirsten Anphin*, kass., Fortly 2J, 2610 Rødovre,

☎ 3641 0073. E: Thorra@mail.dk

---

## **Saltlandets Historiske Forening for Sæby og Omegn**

Fra Hans Jørgen Ottosen har jeg modtaget:

Foreningen henviser til sin

**hjemmeside:**

[www.saltlandet-saebby.dk](http://www.saltlandet-saebby.dk)

---

## **Slægtsforskerne i Silkeborg**

Der er studiekreds i gotisk følgende tirsdage:

30. august, 13. september, 11. oktober, 8. november og 29. november

### **Tirsdag 27. september (FU)**

Erik Kann, seniorkonsulent v. Kennedy Centret: I skole på godt og ondt.

Forordningerne om skolevæsenet fra 1814 lagde grunden til et af de allermest dominerende forvaltningsområder både i landsogne og købstæder, og mængden af arkivalier om det danske skolevæsen er som følge deraf særdeles omfattende. Foredraget ser først og fremmest på de mange muligheder, slægtsforskeren har for at finde oplysninger om anernes skolegang. Hvor meget forsømte de, hvilke fag havde de, hvordan foregik eksamen, hvorledes så skolestuen ud, var der globus, vægkort og gymnastiksal etc., etc. Men foredraget vil også se skolen og dens funktioner i en lidt bredere sammenhæng. Hvorfor byggede skoleforordningen af 1814 næsten udelukkende på gejstlig styring og kontrol,

og hvorledes var udviklingen i løbet af 1800-tallet.

### **Tirsdag 25. oktober (FU)**

Jørgen Green, cand. jur. og forfatter: Find oplysninger om dine slægtninge i hærens og søværnets arkiver.

Hærens og søværnets arkiver udgør en guldgrube for slægtsforskere. Her kan der bl.a. findes oplysninger om den pågældendes tjeneste, straffe og evt. pensionering samt hjælpen til evt. efterladte.

Foredraget er en introduktion til de mest relevante arkiver, og hvordan man via DAISY kan finde og bestille dem.

Jørgen Green er aktiv slægtsforsker og forfatter til bøgerne *Slægtsforskerens ABC* og *Slægtsforskning i lægdsruller, søruller og i hærens og søværnets arkiver*.

### **Tirsdag 15. november (FU)**

Jytte Skaaning, cand. mag.: Politiprotokoller, der kan fortælle om vore aner, som har bevæget sig ud over lovens grænser.

Der er spændende stof at finde i politiprotokollerne. Foredraget kaster

lys over, hvad vi kan regne med at finde i justits-, politi- og domprotokollerne, samt hvordan vi bruger dem mest hensigtsmæssigt.

### **Tirsdag 13. december**

Julemøde.

Sidste møde inden jul, hvor vi får lejlighed til at fortælle hinanden om, hvilke spændende ting vi har oplevet i forbindelse med vores slægtsforskning.

### **Tid og sted**

Kl. 19 i Silkeborg Medborgerhus, Bindslevs Plads 5.

### **Kontingent**

150 kr., par 250 kr. pr. år.

### **Bestyrelse**

*Bent Nymand*, fmd., Teglgårdsparken 42, 8882 Fårvang, ☎ 8687 1844.

E: inbe@fiberpost.dk

*Tove Hansen*, nstfmd., Præstemarken 41,

8653 Them, ☎ 6127 7818. E: tove@fuppe.dk

*Karl Kristensen*, kass., Ved Skrænten 10, st. th., 8600 Silkeborg, ☎ 8681 6330.

E: karlgeo@mail.tele.dk

*Birgit Pedersen*, sekr., Rudbølvej 27, 8600 Silkeborg, ☎ 8681 0258. E: birgitp@oncable.dk

*Agnete Preisler*, Hesselhøjvej 66, 8600 Silkeborg, ☎ 8682 5734. E: agnete@ae-preisler.dk

---

## **Slægtsforskerne på Skibbyegnen**

Fra formanden for Skibby slægtsforskere,

Chr. Krogsgaard, har vi modtaget:

Vi henviser til vores **hjemmeside**.

<http://www.skibbyslaegt.dk/>

---

## **Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn**

### **Onsdag 14. september**

A.M. Krogh-Thomsen: FamilySearch.org. Mormonkirkens hjemmeside.

FamilySearch hjemmesiden er blevet ændret pr. 8. dec. 2010, så den nu indeholder både en ny og en ældre udgave. Hvorfor 2 sider? Hvilke nyheder er der kommet, som vi alle kan være med til at opbygge, og hvilke søgninger virker stadig bedst i den gamle udgave. Det vil blive en praktisk gennemgang af både den nye og gamle hjemmeside, samt fordelene ved at kombinere søgninger med brugen af hjemmesiden Hammerum-Herred.dk, og lave forældresøgninger efter børn til et bestemt forældrepar.

### **Onsdag 12. oktober**

Lone Wredstrøm, biblioteksassistent: Nyboder.

Lone Wredstrøm vil med baggrund i sin egen forskning i Nyboderslægter og som bestyrelsesmedlem for lokalmuseet Nyboders Mindestuer fortælle om de meget

specielle forhold og arkivalier, man kan benytte vedr. slægtsforskning i Nyboder. Man kan følge familierne, som flytter rundt i Nyboder ved hjælp af Nyboders Husbøger, en guldgrube af oplysninger, ligesom såvel skoleundervisningen som arbejdslivet er grundigt beskrevet i protokoller. Har man tømmermænd blandt sine Nyboder-aner, kan man måske få et godt tip ved foredraget. Mange af Holmens folk boede jo i Nyboder.

### **Lørdag 22. Oktober kl. 9.30-15.15**

i Valby Kulturhus, Valgårdsvej 4, Valby. Ikke langt fra Valby S-Station.

Årets tema "Købstadsliv i 1700-1800 tallet". Dette er emner, som har berørt mange af vore forfædre. Vore 3 foredragsholdere vil fortælle om dette. Nogle vil inddrage relevant kildemateriale til belystning af disse emner og fortælle om, hvor kilderne findes og om hvordan de kan benyttes. Se Slægt & Stavn, nr. 2. Tilmelding til A.M. Krogh-Thomsen, gerne på vor hjemmeside <http://www.genealogi-kbh.dk/foreningen/skrivtil.htm>

### **Onsdag 9. november**

Niels Clemmensen, lektor dr.phil.:  
Bønder og andet godtfolk i det kommunale selvstyre.

Indførelsen af det landkommunale selvstyre i 1841 betød, at bønderne fik en helt ny indflydelse på deres egne anliggender. Med udgangspunkt i sin doktorafhandling: *Konflikt og konsensus i Kommunen* (2011) vil Niels Clemmensen belyse, hvordan bønderne håndterede denne nye medbestemmelse. Hvilke konflikter rejste den i lokalsamfundet? Hvem blev taberne, og hvem blev vinderne? Og hvad kan kommunearkiverne fortælle os om datidens mennesker og deres dagligdag? I foredraget vil Niels Clemmensen yderligere føre linjen op til det kommunale selvstyre i dag.

### **Onsdag 7. december**

Tove Jensen, slægtsforsker og underviser:  
Slægtsforskning i Sønderjylland.

Gennem min forskning i Sønderjylland er kirkebøgerne jo den vigtigste kilde vi har, men i Sønderjylland er der fra 1874 oprettet personregistre med født, viede og døde. Vi vil jo også gerne vide mere om vore aner og deres virke. Svarene skal findes i retsbetjentarkiverne, lige som det sker i det kongerigske. Ved hjælp af dette arkiv vil jeg give eksempler på ejendomshistorien som er mange gange lettere at håndtere i det Sønderjyske, desuden vil jeg komme ind på folketællingerne, som er meget uens ført og mange er ikke komplette. Det er vigtigt her

at have styr på jurisdiktionerne, da mange sogne er delt op. Jeg vil nævne lægdsrullerne, de preussiske landkommunale arkiver fra 1867-1920 som er opdelt amtsvis i sogne. Det nationale register 1921 om dansk indfødsret, som er oplæg til folketællingerne med fortegnelse over optagne og ikke optagne efter genforeningen i 1920.

### **Kontingent**

Enkelt 250 kr. - Samboende 300 kr. -  
Gæster 25 kr. pr. foredrag.

### **Bestyrelse**

*Anna Margrethe Krogh-Thomsen*, fmd., Hede-  
byvej 5, 3650 Ølstykke, ☎ 4717 9251.

E: krogh@get2net.dk

*Margit Dujardin*, Aspegården 38, 2670 Greve,  
☎ 4390 8625. E: fam.dujardin@image.dk

*Lena Sørensen*, kass., Løven 28, 3650 Øl-  
stykke, ☎ 4717 5562. E: sfs.lenas@gmail.com

*Gitte Bergendorff Høstbo*, red., Ettehavevej 51 B,  
2730 Herlev, ☎ 4484 9131.

E: janhb@mail.danbbs.dk

*Erling Dujardin*, Aspegården 38, 2670 Greve,  
☎ 4390 8625. E: fam.dujardin@image.dk

*Peter Wodskou*, Arnesvej 44, 2700 Brønshøj,  
☎ 3828 9475. E: peter.wodskou@get2net.dk

*Anette Eitz Watz*, Fjelde Byvej 15, 4990 Saks-  
købing, ☎ 5170 5358.

E: anette.watz@gmail.com

*Aino Kronsell*, Cypressen 4, Svogerslev,  
4000 Roskilde, ☎ 4638 3487.

E: aino@kronsell.dk

### **Hjemmeside**

[www.genealogi-kbh.dk/](http://www.genealogi-kbh.dk/)

---

## **Sydvestens Slægtsforskerforening i Gersagerparken**

### **Mandag 5. september**

Hans Peter Poulsen: Hvordan sporer man vandrende håndværkere?

Mange håndværkssvende drog på valsen, rundt i Danmark og sydpå, og de kan være vanskelige at spore. Hvilke muligheder har vi?

Gotisk læsning kl. 13 og 14 følgende mandage:

12. september, 10. oktober, 14. november.

### **Mandag 19. september**

Tema v/ Holger Schmidt-Sørensen: Hundige i gamle dage.

Spørgeaften – vi hjælper hinanden - følgende mandage:

26. september, 31. oktober og 28. november.

### **Mandag 3. oktober**

Michael Dupont: Uægte børn og arme kvinder.

Alle slægtsforskere har uægte børn blandt deres aner, men mange kender ikke mulighederne for at finde oplysninger om den "udlagte barnefader" og hans forhold til den ugifte moder. I dette foredrag vil vi se på, hvad faderskabssager er, hvordan man finder dem, og hvad de indeholder. Desuden hører vi om Fødselsstiftelsen, hvor kvinder kunne føde i hemmelighed, og ser på mulighederne for alligevel at finde moderens navn i de berømte udsætterprotokoller.

### **Mandag 17. oktober**

Tema v/ John Gummer og Ingrid Bonde Nielsen: Præsten og degnen i samfundet i det 18. århundrede.

### **Mandag 24. oktober**

Alle: Vis din yndlingsslægtsforskerlitteratur.

### **Mandag 7. november**

Jørgen Green: De slesvigske krige 1848 og 1864 set med en slægtsforskers øjne.

### **Mandag 21. november**

Tema v/ Inger Lise Kragh: Mine hugue-notforfædre.

### **Mandag 5. december**

Juleafslutning med gløgg og julestue. Tilmelding senest 28. november. Pris 20 kr.

Desuden har vi diverse ikke planlagte arrangementer efter aftale.

### **Tid og sted**

Aftenmøder afholdes kl. 19 – 21 i lokalet, med få undtagelser, dagmøder se program, Slægtsforskerforeningen Gersagerparken 35 parterre, 2670 Greve.

### **Kontingent**

Enkel 225 kr., samboende 275 kr. pr. år. Gæster 20 kr. pr. gang.

### **Bestyrelse**

Ingrid Bonde Nielsen, fmd., ☎ 4390 8060.

E: ingrid@bnielsen.eu

Jytte Rasmussen, kass., ☎ 4390 3564.

E: kasserer@sydslaegt-info.dk

Lisbet Larsen, nstfmd., ☎ 4615 0571.

E: næstformand@sydslaegt-info.dk

Vivi Bruhn Jørgensen, ☎ 5180 3212.

Bjarne Fallesen, ☎ 4390 4588.

### **Hjemmeside**

<http://www.sydslaegt-info.dk>

---

## **Slægtshistorisk Forening for Sydsjælland**

### **Onsdag 7. september**

Frank Bøgh, Politihistorisk Museum i København: Besættelsestiden og opgøret der fulgte.

Vi hører om nogle af de sager, der opstod i kølvandet på krigens afslutning.

### **Onsdag 12. oktober**

Medlemsaften med tema om døden. Medlemmerne medbringer "spøjse historier" om dødsfald i slægtens historie.

### **Onsdag 9. november.**

Michael Dupont, arkivar, Landsarkivet for Sjælland: Når døden indtræder. Vi hører om, hvor man finder oplysninger om de døde, herunder især i skifteprotokollerne, der fortæller om afdødes ejendele og arvinger. Også dødsattesterne bliver omtalt som en meget vigtig kilde, der kan give oplysning om dødsårsag mv.

### **Onsdag 14. december**

Julemøde m/gløgg og brune kager. Ole Lundgren Beck fortæller om sin far, der var bogholder på Herlufsholm under



2. Verdenskrig. Der foregik mange ting på og omkring Herlufsholm Kostskole under denne krig, som ikke er alment kendt.

### **Kontingent**

Enkeltmedlemmer 100 kr., par 160 kr.  
Gæster 50 kr pr møde.

### **Kursusvirksomhed**

LOF holder kursus i *slægtsforskning* under ledelse af Ole Pilegaard Hansen.

Læs nærmere om kurserne i det omdelte kursushæfte.

### **Bestyrelse**

*Ole Pilegaard Hansen*, fmd., Fyrrevej 7, Fensmark, 4684 Holmegaard, ☎ 5554 6405.

E: pilbach@stofanet.dk

*Hans Jørn Fris Sørensen*, kass., Chr. Winthers Vej 127, 4700 Næstved, ☎ 5577 0561.

E: fris127@ofir.dk

*Jørgen Petersen*, Pinjevej 10, Fensmark, 4684 Holmegaard, ☎ 5055 5848.

E: swerburg@mail.dk

*Karin Mørck*, Nykøbingvej 79, 4850 Stubbekøbing. E: karin.morck@pc.dk

*Finn Jørgensen*, Lindeparken 25, 4700 Næstved, ☎ 5572 7866. E: nfj@stofanet.dk

### **Hjemmeside**

ssf25.dk

---

## **Slægtshistorisk Forening Sønderjylland**

### **Lørdag 24. september kl. 10-16**

Slægtshistorisk Forening Sønderjylland fejrer 30 års jubilæum med afholdelse af foreningens 6. Slægtsforskertræf.

På Slægtsforskertræffet vil der være udstilling af slægtsforskning, foredrag, slægtsforsker-cafe, mulighed for gode råd og tips og ikke mindst hyggeligt samvær med andre slægtsforskere.

Slægtshistorisk Forening Sønderjylland opfordrer alle interesserede fra hele landet til at deltage – udstillere får 1 gratis madpakke ved forudgående tilmelding til foreningens sekretær på telefon eller mail.

Læs mere på foreningens hjemmeside eller kontakt sekretæren direkte.

### **Lørdag 24. september kl. 14-ca. 15.30**

Torben Tvorup Christensen, projektleder cand.mag., Det Danske Udvandrerarkiv: Dansk udvandringshistorie.

Foredraget vil indeholde en generel introduktion til den danske udvandringshistorie med eksempler på forløb og skæbner fra Det Danske Udvandrerarkivs samlinger. Fokus vil især være på danskernes møde med fremmede kulturer og de erfaringer udvandrene

gjorde sig undervejs i integrationsprocessen. Der vil endvidere blive en kort gennemgang af Det Danske Udvandrerarkivs spændende samlinger, og hvad de kan bruges til.

### **Lørdag 1. oktober kl. 10-ca. 13**

Slægtsforskningsprogrammet Brothers Keeper ved Chris Oxholm.

Den danske repræsentant, Chris Oxholm, kommer og præsenterer de nyeste funktioner i programmet. Er du ny bruger eller har du overvejet at benytte Brothers Keeper, vil der også være noget for dig. Foredraget begynder med en kort tur rundt i programmets mest almindelige funktioner. Få svar på:

Hvordan starter man, hvordan linkes personerne sammen, hvordan kommer der billeder med og hvilke udskrifter er der?

Efter pausen bliver der mulighed for at få svar på mere specielle problemer i programmet, så sidder du med spørgsmål eller ønsker til Brothers Keeper, så er det her, du kan få svar.

I løbet af mødet er der mulighed for at købe en cd-rom med Brothers Keeper samt den danske manual til programmet. Brothers Keeper er et Windows program, som kan anvendes sammen med Windows 98 eller nyere.

Yderligere om Brothers Keeper på [www.brotherskeeper.dk](http://www.brotherskeeper.dk)

### **Torsdag 6. oktober kl. 19-ca. 21.30.**

Gotisk – hvad er der med de krøllede bogstaver?

Et medlems- og kontaktmøde, hvor vi fortrinsvis vil beskæftige os med den gotiske skrift.

Har du enkelte ord du ikke kan tyde? Så tag det med eller send en kopi til [skriver@shfs.dk](mailto:skriver@shfs.dk) (hvis det er på AO, så send blot oplysninger om kirkebogen og opslagsnummer). Måske kan vi i fællesskab få tydet nogle af de værste "kragetæer" i kilderne.

Tag selv kaffe med og noget af din slægtsforskning – måske er der nogen, der kan hjælpe med ideer eller nye oplysninger.

### **Lørdag 12. november kl. 10-ca. 13**

Hans Toudal, Holstebro, Slægtsforsker og underviser: Lægdsruller i kongeriget. Lægdsruller – hvad kan de bruges til, og hvad fortæller de.

Foredraget vil kort orientere om militærudskrivning før 1789. Efter den tid findes velbevarede kilder – særdeles anvendelige for slægtsforskere.

Her orienteres om strukturen og opbygningen af lægdsvæsenet op gennem tiden. Hvordan vi kommer ind i disse kilder. Hvad vi kan bruge disse oplysninger til, hvordan vi fortolker de mange forkortelser, som netop den kildetype er berømt for. Hvor finder vi dette kildemateriale. Dagens forløb vil vise mange eksempler fra lægdsrulleregistreringen gennem tiden.

### **Onsdag 16. november kl. 19.30-ca 22.**

Læsesalen, Landsarkivet for Sønderjylland, Haderslevvej 45, 6200 Aabenraa.

Leo Vinther Pedersen, Landsarkivet for Sønderjylland: Hvordan bruger vi landsarkiverne?

Vi ser på forskellige arkivalier f.eks. skifter, alfabetiske lister, det nationale

register, formynderprotokoller og skolearkivalier.

Mulighed for at arbejde på læsesalen med kirkebøger og personregistre.

Mødet henvender sig fortrinsvis til slægtsforskere, der vil beskæftige sig med andre kilder end dem, der pt. er tilgængelige på internettet, og som ikke i forvejen bruger landsarkivet så meget.

Begrænset deltagerantal – der kræves derfor tilmelding til arrangementet. Tilmelding foregår efter først-til-mølle-princippet. Tilmelding starter 20. oktober og sker ved henvendelse til foreningens sekretær.

### **Torsdag 12. januar 2012 kl. 19-ca. 21.30**

Hanne Christensen, Slægtshistorisk Forening Sønderjylland: Hvordan kan vi bruge databasen [www.familysearch.org](http://www.familysearch.org)? Oplægget er en gennemgang af, hvordan man kan bruge den nye version af databasen, der indeholder flere millioner navne fra hele verden.

Tag gerne aftenkaffen og noget af din egen slægtsforskning med.

Herudover tilbydes forskellige andre arrangementer som f.eks. "Slægtsforskerværksted", kurser i slægtsforskning og gotisk skrift, kurser i PC mm.

Hold øje med foreningens hjemmeside [www.shfs.dk](http://www.shfs.dk) for yderligere oplysninger og evt. ændringer.

### **Tid og sted**

Hvis ikke andet er anført, finder arrangementerne sted på Sønderborg Bibliotek.

### **Kontingent**

170 kr. pr. husstand årligt. Indmeldelse i foreningen sker ved henvendelse til kassereren.

### **Bestyrelse**

*Nicolai Johannsen*, fmd., Kystvej 9, 6320 Egern-

sund, ☎ 7444 2383. E: formand@shfs.dk  
*Bent Pawlowski*, nstfmd., 6360 Tinglev.  
*Margit Hansen*, kass., Smedevænget 20, Guderup, 6430 Nordborg, ☎ 7445 8184.  
E: kasserer@shfs.dk  
*Hanne Christensen*, sekr., Stenbjergparken 6A, 2. tv., 6400 Sønderborg, ☎ 7442 2113.

E: skriver@shfs.dk  
*Ingeborg Kraft*, 6400 Sønderborg.  
*Karin Clausen*, 6400 Sønderborg.  
*Tage Lahn Sloth*, 6400 Sønderborg.

**Hjemmeside**  
www.shfs.dk

## Slægtshistorisk Forening for Thy

### Torsdag 25. august

Udflugt for medlemmerne med familie til museet for kartoffeltyskere ved Grønhøj kro.

Vi kører i egne biler (samkørsel), afgang fra Thisted (Plantagehusets P-plads) kl.13 og Vilsund (hotel Vilsund Strands P-plads) kl. 13.15. Hjemkomst ca. kl. 20. Efter først at have besøgt kirken i Frederiks og set kirkegården med de mange gravsten med fremmede navne, drikker vi kaffe på Grønhøj kro (gæster betaler selv) og derpå besøges museet.

Tilmelding pr. mail til formanden senest 19. august er nødvendig af hensyn til koordinering af samkørsel og især Grønhøj kro.

### Torsdag 15. september kl. 19.30

Medlemsmøde, hvor vi gerne vil forsøge at løse medlemmernes diverse slægtsproblemer og give gode råd. Hvis der bliver tid tilovers vil Willy Mardal fortælle om sit arbejde med slægtshistorie --- 3 dansk/tyske slægter i Thy.

Tilmelding.

### Onsdag 12. oktober kl. 19 (FU)

Lars Møller, journalist, Aarhus: Man er vel en hardbo..

Omhandler 600 års slægtskrønike i Nordvestjylland, bl.a. om hans 178 forfædre/aner fra Thy, herunder fra Brogaard i Bedsted i 1600-tallet – og Sidsel Sørens-datter, der 1771 blev enke i Morup mølle. I foredraget demonstreres, hvordan man skaber historien bl.a. ved at flette slægts-

data med lokalhistorie, kulturhistorie og danmarkshistorie.

### Onsdag 2. november kl. 19

Tony Martin, lektor, Grenaa: To danske drenges skæbne i Skotland.

Om Morten Fischer fra Løgstør og I. J. Kløvborg fra Thisted. Udrejste som unge til Skotland, blev skibsmæglere, vice-konsuler og borgmester. Historien om dem fører også til Holland, Sverige, Sydafrika og Australien og giver en belyst af, hvordan man kan forske i slægt i flere lande og bruge utraditionelle kilder for at få historien frem.

### Heldagsture til Landsarkivet, Viborg

Ved rimelig tilslutning arrangeres ture følgende datoer: 22. september, 25. oktober og 7. november.

Tilmelding: 10 dage før til Webmaster på thy-slaegt@hotmail.com af hensyn til samkørsel. Besked om afgangstidspunkt og sted sendes pr. mail. Se lokal folder.

Lokal arkiv og hotline for medlemmer  
På lokalhistorisk arkiv vil et bestyrelsesmedlem være til stede følgende torsdage kl.14 - 16: 8. september, 6. oktober og 17. november.

Arkivet kan jo også benyttes daglig i åbningstiden – se <http://arkiv.thistedbibliotek.dk>

Hotline er oprettet – kontakt blot én af nedenstående bestyrelsesmedlemmer.

### Tid og sted

Arrangementerne finder sted i Plantagehuset i Thisted, og tiden fremgår af hvert arrangement.

## Kontingent

Pr. kalenderår kr. 170 for enkeltpersoner og kr. 220 for par. Ved indmeldelse efter 1. juli reduceres kontingentet med kr. 85.

## Bestyrelse

Jens Eg, fmd., Enghavevej 17, 7700 Thisted, ☎ 9792 0051. E: jens.eg@mail.dk

Herdis Kristensen, nstfmd., Ballerumvej 127, 7700 Thisted, ☎ 9798 2035.

E: herdishedeg@mail.dk

Peter Norre Christensen, kass., Klosterengen 53, Sennels, 7700 Thisted, ☎ 9798 5403.

E: norre@mvb.net

Willy Mardal, sekr., Legindvej 102, 7752 Snedsted, ☎ 9793 9145. E: willy@mardal.dk

Søren Kjær Nielsen, webm., Anne Søes Vej 8c, 7700 Thisted, ☎ 97924582.

E: srkjaer@gmail.com

## Hjemmeside

www.thyslaegt.dk

## Vejleegnens Slægtshistoriske Forening.

Temaet for efteråret: Kvindeliv

### Tirsdag 6. september (FU)

Bodil Olesen, museumsinspektør: Simple piger og flinke fruer.

For 100 år siden blev der overalt i landet oprettet hjem, hvis stiftere så det som deres kald at påtage sig omsorgen for og opdragelsen af forsømte børn og vildfarne unge. I foredraget sættes der fokus på nogle af disse hjem, på den private velgørenhed, det menneskesyn der lå bag og på de opdragelsesmetoder og -principper, der blev anvendt.

### Tirsdag 4. oktober

Medlemmerne fortæller, om deres kvinder - i deres slægt.

### Tirsdag 1. november (FU)

Agnete Birger Madsen, historiker og forfatter: Kvindfolk og fattige på landet ca. 1850.

Foredraget handler om Kirsten Andersen og dennes datter, Andersine. Foredragsholderen går i dybden i et miljø, der var de forladte koners og ugifte mødres i fordums dage: Spinde-, sy- og vævekonerne på landet. Et spændende miljø, som historikerne ikke kender meget til.

### Tirsdag 6. december

Medlemsaften.

### Tid og sted

Hvor intet andet er nævnt, holdes møderne kl. 19.15 på Vejle Stadsarkiv, Enghavevej 2, 7100 Vejle.

Eventuelle programændringer vil blive meddelt på foreningens hjemmeside.

### Kontingent

150 kr. pr. person pr. år. Gæster 50 kr.

### Bestyrelse

Mette Holm Sørensen, fmd., Grejsdalsvej 456, 7100 Vejle, ☎ 7585 3073.

E: mhs@grejsdalen.dk

Anni Jensen, kass., Pedersholms Allé 108, 7100 Vejle, ☎ 7583 2274. E: ejph108@mail.dk

Flemming Topsøe-Jensen, sekr., Anemonevej 18, 7100 Vejle, ☎ 7582 4916.

E: flemming.topsoe@gmail.com

Torben Bank Sørensen, Jellingvej 135, 7100 Vejle, ☎ 3171 0925.

E: torben@polsterbo.dk

Birte Duve Juhl, Kærboillinghusevej 22, 7182 Bredsten, ☎ 7588 1375.

E: duvejuhl@privat.tele.dk

Peder Udesen, webmaster, Kirkegade 11, 7100 Vejle, ☎ 7584 1050.

E: peder.udesen@ofir.dk

### Hjemmeside

www.lokalarkiver.dk/vejle/vsf

## **Trekantområdets Slægtshistoriske Forening**

### **Lørdag 3. september**

Sensommerudflugt: "Kartoffeltyskerne på Alheden" med Elsa Steen Ølgaard som guide.

Tilmelding senest 28. august til forlystelsesråd Vita Horsmark tlf. eller mail.

### **Mandag 12. september (FU)**

Lene Andersen, arkivar, Dansk Folkemindesamling, Det kgl. Bibliotek, København: Almindelige menneskers kulturhistorie.

Interessen for de såkaldte almindelige menneskers kulturblussede op i 1800-tallet, hvor folkemindesamlerne drog ud i landet for at optegne den jævne befolknings eventyr, sagn, viser, skikke og traditioner. I foredraget viser Lene Andersen, hvordan de indsamlede fortællinger kan give indsigt i datidens menneskers tankegange og omverdenssyn. Mange af fortællingerne virker umiddelbart fantasifulde og kuriøse for nutidens læsere, men de rummer samtidig en unik mulighed for at komme tættere på de ellers anonyme mennesker, som fortalte dem. Foredraget sluttet af med at give et lille indblik i, hvordan man i dag arbejder med at udforske og dokumentere almindelige menneskers kultur til glæde for fremtidens generationer.

### **Onsdag 28. september**

Slægtstemaaften. Jesper Ratjen: Bestilling via Daisy som forberedelse til arkivbesøg.

### **Mandag 10. oktober (FU)**

Ole Degn, seniorforsker, Landsarkivet for Nørrejylland, Viborg: Bispearkiver.

Mange slægtsforskere er ikke klar over, at bispearkiverne rummer oplysninger om langt flere end præster og skolelærere. I foredraget demonstreres, at takket være bispernes tilsynsmyndighed finder man i deres arkiver også materiale om beboere af tidligere tiders alderdomshjem, hospitalet, om de kirkelige forhold i sognene, om personsager i almindelighed og ligeledes gennem kongebrevene om vielser. Administrationen af bispeembedernes godsbesiddelser har efterladt sig fæste- og skifteprotokoller, og selv lister over skatteborgere kan man være heldig at finde i disse arkiver.

### **Onsdag 12. oktober**

Dagbesøg på Landsarkivet for Sjælland m.fl., København

Med tog København t/r. Rundvisning og egne studier på læsesalen. (Se Slægts-Tidende udk. 12. september)

Bindende tilmelding senest onsdag den 28. september til forlystelsesråd eller formand

### **Onsdag 26. oktober**

Slægtstemaaften: »Bispearkiver i praksis« (Svend Erik Hansen).

### **Mandag 14. november (FU)**

Bente Jensen, arkivar, Aalborg Stadsarkiv, Nørresundby: Få ansigt på dine aner – billeder som kilde.

Hvordan kan man bruge historiske foto og film i slægtsforskningen, og hvordan opbevares og formidles billederne?

### **Onsdag 30. november**

Slægtstemaaften. Jonna Qvortrup & Jesper Ratjen: Nygaards sedler, Politiets registerblade m.m.

### **Mandag 12. december (FU)**

Erik Kann, genealog, seniorkonsulent, Kennedy Centret, København: Slægtsforskning på Internettet; en praktisk gennemgang.

Internettets muligheder er stort set uendelige, og mængden af informationer ubegribeligt omfattende. Alligevel er der mange slægtsforskere, der oplever frustration og forvirring: Hvorfor kan jeg ikke finde noget, når nu alle taler om, at der er så meget derude! Den væsentligste nøgle ligger i at kunne søge systematisk

(forts. side 41)

# Slægtshistorisk Weekend

arrangeret af SSF og Folkeuniversitetet på Nørregaards Højskole,  
Bjerringbro

16.-18. september 2011

## "Bondens liv"

### **Fredag 16. september**

- 16.00 – 17.30 Ankomst, indkvartering (kaffe/te kan købes).  
17.30 – 18.00 SSFs formand byder velkommen, introducerer kurset samt overrækker årets slægtsforskerpris.  
18.00 – 19.00 Middag.  
19:15 - 20:45 **Jørgen Dieckmann Rasmussen**, arkivchef, Esbjerg Byhistoriske Arkiv:  
**Bondens dagbøger.**  
De forskellige egne afvekslende forhold afspejles i bondedagbøger fra en lang række lokaliteter i Danmark. Bondens liv formede sig ikke ens alle steder! – Eksempler på kilder, der kan supplere dagbøgerne anvises!  
21.00 Kaffe/te (udstilling af deltagernes slægtsforskning, edb-rum og spørgecentral).

### **Lørdag 17. september**

- 08.00 – 09.00 Morgenmad.  
09.15 – 10.45 **Gudrun Gormsen**, mag.art., tidligere direktør for Hjerl Hedes Frilandsmuseum: **Bondens Bygninger.**  
Byggeskikken var forskellig fra egn til egn i 1700- og 1800-tallet. Hvordan så bygningerne helt konkret ud på den egn, hvor netop din slægt hørte hjemme? – Hvilke kilder fortæller noget herom?  
10.45 – 11.00 Kaffe/te eller egen tid (udstilling af deltagernes slægtsforskning, edb-rum og spørgecentral).  
12.00 – 13.00 Frokost.  
13.15 – 15.00 **Gudrun Gormsen: Bondens liv.**  
Foruden kirkebøger og folketællinger fortæller f. eks. fæstebreve, skøde- og panteprotokoller, markbøger, landmålerjournaler, aftægtskontrakter og skifter om de forskellige sider af bondens liv i landets forskellige egne.  
15.00 – 15.15 Kaffe/te.  
15.15 – 16.45 **Peter Wodskou**, vagtmester/arkivregistrator på Landsarkivet i København:  
**Skæve bondeskæbner.**  
Historier med udgangspunkt i egen slægtsforskning, hvor aner fra landet enten bryder den sociale arv eller på anden vis skiller sig ud fra traditionelt bondeliv. - Inspiration til brug af mindre benyttede arkivfonds!  
16.45 – 17.30 Egen tid (udstilling af deltagernes slægtsforskning, edb-rum og spørgecentral).  
18.00 – 19.30 Middag.  
21.00 Kaffe/te.

### **Søndag 18. september**

- 08.00 – 09.00 Morgenmad.  
09.15 – 10.45 **Jørgen Dieckmann Rasmussen: Bondens skoler.**  
Ud over grundskolen fik bondens sønner og døtre efterhånden mulighed for at tilegne sig yderligere færdigheder og holdninger til livet på en lang række af skoler spredt ud over det ganske land.  
10.45-11.15 Kaffe/te (udstilling af deltagernes slægtsforskning, edb-rum og spørgecentral).

- 11.15-11.45 **Gitte B. Høstbo: Bondens udvandring.**  
Når eventyrlysten eller vanskelighederne tårnede sig op, blev udvejen måske emigration. Hvordan belyses en sådan udvandring? Hvordan gik det i det nye land, når dagligdagen også meldte sig der?
- 11.45 Formanden afslutter weekenden.
- 12.00-13.00 Frokost herefter hjemrejse.

### **Spørgecentral**

Anton Blaabjerg, bestyrelsesmedlem (genealog), Peter Wodskou, foredragsholder på kurset, og Nicolai Johannsen, bestyrelsesmedlem. Her kan der stilles spørgsmål om slægtsforskning, hvor findes kilderne på arkiverne, og hvordan finder man rundt i det genealogiske materiale? - Tag endelig din anetavle med!

### **Materialer til salg**

Anton Blaabjerg tager materialer med fra SLÆGTEN og Gitte B. Høstbo bøger fra Kildeskriftsselskabet og Samfundet samt diverse Cd'er og andre materialer.

### **Aktiviteter udover foredragene**

Deltagerne har mulighed for at deltage aktivt ved at vise egen slægtsforskning samt edb-programmer. Vis dine udskrifter af slægtstavler på opslagstavler. Ønskes der spanske vægge til en større udstilling kan disse bestilles hos Gitte B. Høstbo, mail: janhb@mail.danbbs.dk

### **Kontaktkatalog**

Kontaktkataloget kan udfyldes om ens forskning. Der udsendes et skema sammen med informationsbrevet i august til brug herved. Det udfyldte skema skal indsendes senest 20. august. Kontaktkataloget vil blive lagt frem til gennemsyn i slægtsweekenden. Husk, jo flere der udfylder og indsender, jo større sandsynlighed er der for, at to, der har fælles aner, finder sammen.

### **Praktiske oplysninger**

#### **Information til deltagerne**

Accept på tilmelding sker løbende pr. post eller e-mail. Vær opmærksom på, at i ferietiden går der noget tid, inden accepten kommer. Desuden udsendes brev eller mail med diverse informationer til deltagerne i august. Brevet eller mailen indeholder også deltagerliste med navne, adresser, telefonnumre og evt. e-mail-adresser samt en plan over højskolen. Deltagerlisten kan benyttes til at arrangere samkørsel efter.

#### **Indkvartering**

Denne sker på dobbeltværelser. Der er mulighed for at få enkeltværelse mod ekstra betaling. Der er toilet og bad til alle værelser. Nogle værelser, der især sælges som enkeltværelser, er dog to og to fælles om separat toilet og bad i en lille forgang. Det siger sig selv, at skal man dele bad og toilet med en anden, bliver det to af samme køn. Sengelinned og håndklæder er indbefattet i prisen, men ønsker man at benytte svømmesalen, vil det være en god ide at tage ekstra håndklæder med.

#### **Transport til Højskolen**

Tog til Bjerringbro Station, se DSBs køreplan. - For rejsende sydfra er der togskifte i Aarhus med 9-12 minutters ophold, nordfra er der togskifte i Langå med lidt længere ophold.

## Priser

Bemærk at eftermiddagskaffe fredag ikke er med i prisen, men kan købes ved forudbestilling for 45 kr. Priser i øvrigt: se tilmeldingsblanket.

Kursister, som kun ønsker at overvære foredragene mod at betale de 850 kr., kan bestille måltider ved afkrydsning på tilmeldingsblanketten. Priser: se denne. Betaling herfor erlægges forud sammen med foredragsgebyret og betragtes som bindende.

Det er ikke tilladt at spise medbragt mad på skolens område.

Klip \_\_\_\_\_

Tilmeldingsblanket

Tilmelding til SSFs weekendkursus den 16. - 18. september 2011 på

Nørgaards Højskole, 8850 Bjerringbro

--

Navn (som det ønskes på navneskilt)

--

Adresse

--	--

Postnr.

By

--	--

Telefon nr.

E-mail

--	--

Medlem af slægtshistorisk forening - hvilken?

Jeg ønsker diætkost/diabetikerkost, kryds af.

## Tilmelding og betaling

Tilmelding kan ske hele året, dog senest 1. august. Tidligt tilmeldte skal have betalt senest 1. juli, ellers bortfalder forhåndstilmeldingen.

Tilmeldte efter 1. juli skal betale samtidig med tilmeldingen. Ovenstående tilmeldingsblanket, som også findes på SSFs hjemmeside og kan udfyldes herfra, bedes benyttet. "Først til mølle-princippet" bliver anvendt, idet der dog tages hensyn til værelseskapaciteten (dobbel/enkelt). Bemærk, at vi lejer os ind på højskolen.

Tilmeldinger skal derfor indsendes direkte til Gitte B. Høstbo – se adresse nedenfor.

For kursister, der ikke er medlem af en slægtshistorisk forening, eller er medlem af en forening, der ikke er medlem af SSF, erlægges et gebyr på 350 kr. Det bedes derfor oplyst, hvilken slægtshistorisk forening, du er medlem af.



Ved overtegning bliver indbetalt gebyr tilbagebetalt fuldt ud, mens der ved afmelding forbeholdes ret til at tilbageholde 350 kr. Der ydes ingen tilbagebetaling ved afmelding efter 1. september.

### Adresser

Nørgaards Højskole, Vestre Ringvej 9, 8850 Bjerringbro, ☎ 8668 2300, men tilmelding og forespørgsler vedr. Slægtshistorisk Weekend bedes rettet til:  
Gitte B. Høstbo, Ettehavevej 51 B, 2730 Herlev. E: janhb@mail.danbbs.dk

Klip \_\_\_\_\_

Tilmeldingsblanket fortsat

Dobbeltværelse inkl. fuld pension, par har førsteret til dobbeltværelser	1.900	
Enkeltværelse inkl. fuld pension	2.100	
Fuld pension uden overnatning	1.450	
Kaffe fredag eftermiddag	45	
Deltager kun i foredrag (foredragsgebyr) - evt. løse måltider - se nedenfor	850	
Ønsker måltider iflg. afkrydsning (opsummeret se nedenfor) frokost 105 kr., aften 125 kr., morgenmad 45 kr., kaffe 45 kr.		
Gebyr for ikke medlemmer	350	

Jeg deltager med demonstration af edb-programmer og lignende og får en rabat på 200 kr.

Jeg har fratrukket betalingen med dette beløb. Sæt X \_\_\_\_ (kan først ske efter forudgående aftale med Gitte B. Høstbo).

Ekstra måltider:

**Kryds af, hvad du ønsker af måltider:**

Dag	Morgenmad	Kaffe	Frokost	Kaffe	Aftensmad	Kaffe
Fredag	-----	-----	-----			
Lørdag						
Søndag				-----	-----	-----

Betaling i alt kr. \_\_\_\_\_, kan ske til Danske Bank med registreringsnummer 1551 og kontonummer 16863408.

(Trekantområdet fortsat fra s. 36)

og målrettet. Aftenens gennemgang tager udgangspunkt i en fiktiv person, der f.eks. levede i anden halvdel af 1800-tallet. Hvilke oplysninger kan man finde om denne person på Internettet? Vi skal således kigge på f.eks. ArkivalierOnline, Dansk Demografisk Database, baser med skifter og meget, meget mere.

## **Mandag 9. januar 2012 (FU)**

### **Første møde efter nytår**

Carsten Thiede, arkivar v/ Landsarkivet for Nørrejylland, Viborg: Introduktion til skøde- og panteprotokoller.

Foredraget har fokus på slægts- og lokalhistorikerens udnyttelse af materialet. Her finder man ikke bare oplysninger om ejendomshandler, men også mange andre oplysninger om ejendomme, deres beboere og om lokalsamfundet i almindelighed i de sidste to-tre hundrede år. I foredraget vil de forskellige typer af materiale blive præsenteret, der vil blive givet eksempler på oplysninger, man kan finde i bøgerne, og det vil blive vist, hvordan man overhovedet finder frem til oplysningerne.

### **Tid og sted**

Møder afholdes 2. mandag i månederne september-april. Ofte i samarbejde med Fredericia Folkeuniversitet (FU).

De begynder kl. 19.15 og afholdes på Lokalhistorisk Arkiv, Frederik III's Vej 6, Fredericia (5 min. fra Banegården).

Mødelokalet er åbent fra kl. 18.30, således at der er lejlighed til slægtssnak og til at benytte foreningens bibliotek. Udlån sker i forbindelse med møderne.

Møderne indledes med "medlemmernes 10 minutter", hvor der kan fortælles om gode oplevelser, givtige kilder, læses op, gives tips osv. I forbindelse med møderne vil der altid

være hjælp at hente til tydning af gotisk skrift eller ideer til at komme videre.

Kaffe / te "ad libitum" 5 kr.

### **Kontingent**

Medlemskab 190kr., par 260 kr. pr. år (incl. abonnement på vores eget blad Slægts-Tidende og SSF's SLÆGTEN):

Medlemskab tegnes ved møderne eller ved henvendelse til et bestyrelsesmedlem. Gæster er velkomne. Gæstebillet à 35 kr. pr. foredrag.

### **Bestyrelse**

*Jesper Ratjen*, fmd., Majvænget 66, Bramdrup, 6000 Kolding, ☎ 7551 8063.

E: [j.ratjen@stofanet.dk](mailto:j.ratjen@stofanet.dk)

*Kai Aurbo*, nstfmd., red., Borggårdsparken 38, 7080 Børkop, ☎ 7586 8315.

E: [kaiaurbo@turbopost.dk](mailto:kaiaurbo@turbopost.dk)

*Jonna Qvortrup*, kass., bladudv., Prangervej 82, 7000 Fredericia, ☎ 7592 9678.

E: [jonnaqvortrup@hotmail.com](mailto:jonnaqvortrup@hotmail.com)

*Otto Geisler*, sekr., Fuglebakken 47B, 7000 Fredericia, ☎ 7591 1887.

E: [fuglebak@profibermail.dk](mailto:fuglebak@profibermail.dk)

*Laila Køngerskov*, bibl., Castorvænget 6, 7000 Fredericia, ☎ 7592 8338.

E: [laito@profibermail.dk](mailto:laito@profibermail.dk)

*Vita Horsmark*, forlystelsesråd, bladudv., Tunøvænget 13, 5500 Middelfart, ☎ 6441 4456.

E: [horsmark1@stofanet.dk](mailto:horsmark1@stofanet.dk)

*Leif Horsmark*, moccamester, Tunøvænget 13, 5500 Middelfart, ☎ 6441 4456.

E: [Leif.Horsmark@stofanet.dk](mailto:Leif.Horsmark@stofanet.dk)

*Irene Hansen*, ass. moccamester, Hørvænget 25, Ågård, 6040 Egtved, ☎ 7555 4718.

E: [pandora@profibermail.dk](mailto:pandora@profibermail.dk)

*Alex Kristensen*, webmaster.

### **Hjemmeside**

[www.trekanten.webbyen.dk](http://www.trekanten.webbyen.dk)

## **Slægtshistorisk Forening for Vestegnen**

### **Tirsdag 13. september**

Temaaften med Inge Lind : Findes de sjove i sidegrenene?

Kan det måske betale sig at gå lidt ved siden af og finde brødre, fætre eller lignende.

### **Tirsdag 27. september**

Otto Bendixen: Politiefterretninger.

Dansk Politiefterretninger er et lille blad, som blev udsendt 1867-1990 til alle politistationer med efterlysninger og andre meddelelser til politistationerne. Det blev udsendt af Københavns Politi, men omfatter meddelelser fra hele landet. Der er fine registre, og man kan finde en masse slægtehistorisk materiale, som det er vanskeligt at finde ad anden vej. Det er derfor en kilde, som mange flere slægtsforskere med fordel kunne benytte sig af. Foredraget fortæller om hvordan man benytter dem, og hvad man kan finde.

### **Tirsdag 25. oktober**

Erik Kann, seniorkonsulent ved Kennedy Centret i Glostrup: Kød på Slægten.

Hvordan så mine forfædres hus ud, hvilke karakterer fik de i skolen, hvor meget betalte de i skat? Spørgsmål der med garanti er himmelsk lyd for alle slægtsforskere. Men hvordan bærer man sig egentlig ad med at fylde kød på slægten, hvor går grænsen, hvordan gør man de store mængder af stof levende og spændende for andre? Gennem en række praktiske eksempler vil der i aftenens foredrag blive givet konkrete anvisninger på, hvordan man for alvor kommer i gang med "at fylde kød på slægten".

### **Lørdag 29. oktober - kl. 19 - 22.**

Kulturnat

### **Tirsdag 8. november**

Temaaften. Camilla Lynggaard Boysen fra Glostrup Lokalhistoriske Arkiv kommer og fortæller om arkivet.

### **Tirsdag 22. november kl. 19**

Lars Peter Jørgensen, Stadsarkivet: Politiets registerblade.

Politiets registerblade er et register på løse blade, som blev ført af Københavns politi i perioden 1890 - 1923. Det dækker samtlige beboere i København over 10 år. Gifte kvinder og børn under 14 år blev påført ægtemandens/faderens kort. Politiets havde i slutningen af 1800-tallet brug for at have et kartotek, der viste hvor folk boede, og hvad de levede af. Disse lister afleveredes til politiet, som så selv føjede et navneregister til. I 2008 påbegyndtes en digitalisering af Københavns politis registerblade.

Øvrige tirsdage vil være klubaftener, hvor vi hjælper hinanden. På nogle klubaftener vil vi forsøge at arrangere Work shop og korte indlæg af medlemmerne. Ret til ændringer forbeholdes.

### **Tid og sted**

Hvor intet andet er anført afholdes vore møder hver tirsdag kl. 19 - 21.30 i Aktivitetscentret, Sydvestvej 12, Glostrup. (Ved Glostrup station).

### **Kontingent**

Kr. 200, ægtepar kr. 320 pr. år. Gæstebetaling ved foredrag 30 kr.

### **Bestyrelse**

*Yrsa Kristensen*, fmd., Poppelhusene 33, 2600 Glostrup, ☎ 4344 9741.

E: flyr@mail.tele.dk

*Lise Krøner*, nstfmd., Flintager 28, 2620 Albertslund, ☎ 4364 4371.

E: lmkroener@webspeed.dk

*Birthe Jørgensen*, kass., Ydergrænsen 8, 2600 Glostrup, ☎ 4494 5574.

E: birthe\_jorgensen@mail.tele.dk

*Skjold Eg*, sekr., Nyvej 19, 1. tv., 2600 Glostrup ☎ 4345 5835. E: Skjoldeg@mail.dk

*Niels Holger Jensen*, Lyngtoftevej 8,

2605 Brøndby, ☎ 4345 9617.

E: nhjensen@live.dk

### **Hjemmeside**

[www.sfv-glostrup.dk](http://www.sfv-glostrup.dk)

## Vestlollands Slægts Forsknings Forening

### Torsdag 15. september

Godsejer Jon Krabbe kommer og fortæller om sin slægt og om godset Frederiksdals spændende historie.

### Torsdag 27. oktober

Brian Jønck Haure, cand. tech. agro., journalist: En slægt mellem forbandelse og pligt.

### Torsdag 17. november

Gartner Kaj Hansen, "Tropheuset", fortæller om sine mange rejser og viser film om bl.a. rejserne til sine mange sponsorbørn i Afrika.

### Torsdag 8. december

Det traditionelle julemøde med hvad dertil hører, bl.a. medbring 1 pakke værdi ca. 30 kr., og et medlem fortæller om sin slægt.

---

## Slægtshistorisk Forening for Viborg og Omegn.

### Torsdag 1. september

Har du besvær med at komme i gang som slægtsforsker, eller er du gået i stå med et problem?

Nye og erfarne slægtsforskere mødes og får inspiration. Programmet ikke endeligt fastlagt, men det vil bl. a. komme til at indeholde følgende punkter:

Hjælp til tydning af dokumenter, søgning i databaser som ArkivalierOnline og bestilling i DAISY, Inspiration til gårdhistorie, præsentation af slægtshistorien, tips til at gemme slægten på nettet, tolkning af skifter, fortæller de sandheden? Ny slægtsforsker, hvordan gør man? Find stedet, hvor slægten boede. Luftfoto, matrikelkort, landkort m. m. – Ideer til præsentation af slægten i forskellige former. Og sikkert endnu mere.

### Tid og sted

Foredrag og møder holdes, hvis ikke andet er anført, kl. 19 i Nakskov lokalhistoriske Arkivs avissal, Jernbanegade 8, 4900 Nakskov.

Husk at medbringe kop eller krus, da der kan købes kaffe/te ad libitum for 5 kr.

### Kontingent

75 kr. pr. person – 125 kr. pr. par. Gæster betaler et gebyr på 25 kr. pr. møde.

### Bestyrelse

*Helge Rasmussen*, fmd., Havebyen 17, 4900 Nakskov, ☎ 5492 0961.

*Margrethe Nellemann*, nstfmd., Østergade 8, 4900 Nakskov, ☎ 5492 8329.

*Lynge Petersen*, kass., Pederstrupvej 17, 4900 Nakskov, ☎ 5492 1088. E: helgepetersen@nakskovnet.dk

*Lone Rasmussen*, sekr., Hoskiersvej 40, 4900 Nakskov, ☎ 5492 7154.

*Hanne Britt Johannesen*, Erantisvej 29, 4900 Nakskov, ☎ 2966 7774.

---

### Søndag 4. september

Sommerudflugt til Vedersø og Thorsminde.

Afgang fra P-pladsen bag Landsarkivet kl. 9, hjemkomst ca. kl. 18. Vi skal besøge Vedersø Præstegård og Vedersø Kirke, hvor digterpræsten Kaj Munk havde sit virke. Knud Tarpgaard vil guide os begge steder. Frokost i Den Gamle Sognegård (drikkevarer foregen regning). Derefter går turen til Thorsminde Strandingsmuseum, som har en utrolig spændende udstilling, som er bygget op omkring de mange skibsforslis, der har været på Vestkysten. I år er det 200 år siden, at lineskibet St. George forliste julenat 1811. Her drikker vi også eftermiddagskaffe.

Der er plads til 50 personer, og som sædvanlig hedder det først til mølle. Hele turen koster 250 kr. pr. person. Tilmelding til Grete Pedersen.

### **Torsdag 22. september (FU)**

Lene Andersen, cand. mag., Dansk Folkemindesamling: Død og begravelse.

I foredraget får vi et indblik i desklukke, tanker og fortællinger, der har eksisteret omkring død og begravelse blandt de såkaldt almindelige mennesker på landet i 1800-tallet. Tidligere har man haft et andet forhold til døden, end de fleste har i vore dage, fordi de rent praktisk kom tæt på de døde og deres kroppe. Derfor var de ikke nervøse for at tale om døden og graven. Under foredraget skal vi høre eksempler på fortællinger om død, begravelse og genfærd, som tidligere er blevet fortalt i bondesamfundet og i dag opbevares på Dansk Folkemindesamling.

### **Torsdag 13. oktober (FU)**

Jørgen Mikkelsen, arkivar, København: Pas, politi og personregistrering.

Foredraget giver en beskrivelse af de dele af retsbetjentarkiverne, der har med politiets virke at gøre, samt en præsentation af de vigtigste typer af arkivalier i politiarkiverne fra tiden indtil midt i 1930'erne. I særlig grad belyses de arkivalske spor efter politiets registrering af rejsende. Det drejer sig bl. a. om pasprotokoller og opholdsboogsjournaler. Foredraget giver desuden en introduktion til Rigsarkivets righoldige samlinger af sager om udlændinge, der fik opholdstilladelse efter ca. 1914.

### **Torsdag 10. november (FU)**

Peter Wodskou, vagtmester, København: Plejebørn, tyve og andre skæbner.

Beretninger fra egen slægtsforskning, hvor personer med rødder i bondeslægter enten bryder den sociale arv eller på anden vis skiller sig ud fra traditionelt bondeliv. Fortællingerne inspirerer til brug af mindre benyttede arkivalier.

### **Torsdag 1. december (FU)**

Karen Straarup, Randers: Min kriminelle tip-tip-oldefar.

Foredraget tager udgangspunkt i en tip-tip-oldefar, som i 1830'erne blev dømt for en kriminel handling. En tilsyneladende pæn og agtværdig bonde fik sit liv ødelagt. Slægtsforskeren opdager, at der er noget galt, og et detektivarbejde begynder, og mange problemer opstår. Somme tider får man hjælp fra en helt uventet side, måske lige før man giver op.

De benyttede kilder gennemgås, og konsekvenserne for den dømtes familie belyses, for en person blev dømt, men en hel familie blev straffet.

Som sædvanlig vil vi julehygge lidt denne aften, og foreningen giver brød til den medbragte kaffe.

### **Tid og sted**

Hvis intet andet er anført, er det kl. 19.30 i foredragssalen på Viborg Hovedbibliotek, kælderen (indgang ad døren til venstre for hovedindgangen) Vesterbrogade 15. Medbring selv kaffe/te og brød, dog ikke brød den 1. december.

### **Kontingent**

180 kr. pr. husstand for foredrag og SLÆGTEN. Gæster ved foredragene 20 kr.

### **Bestyrelse**

Holger Helbo, fmd., Fuglevænget 47B, Klejtrup, 9500 Hobro, ☎ 9854 7015.

E: holger.h@mail.dk

Anton Blaabjerg, nstfmd., Fredensgade 38, 8800 Viborg, ☎ 8661 0436.

E: blaab@webspeed.dk

Grete Pedersen, kass., Topmejsvej 2, 8800 Viborg, ☎ 8661 0868. E: top2@pc.dk

Tove Krog, sekr., Møllevej 11A, 8800 Viborg, ☎ 8667 1099. E: tove-krog@jubii.dk

Lene Majlandt, PR, Søvej 7C, 8800 Viborg, ☎ 8725 0452. E: lemi@mail.dk

Karen Straarup, webmaster, suppl., Karetmargervej 25, 8920 Randers NV, ☎ 8644 3014.

E: kstraarup@wwi.dk

### **Hjemmeside**

www.viborgslaegt.dk

## Slægtshistorisk forening af 2005 for Øster, Vester og Nørre Horne Herreder

### Onsdag 14. september (FU)

Jan Pedersen, Rigssarkivet i København holder foredrag om skifter, skøder og brandtaksationer.

Retsbetjentarkiverne er måske den arkivgruppe, hvor man kan finde mest materiale om sine aner. Skøder, skifter, testamenter, auktioner, politi- og domsvæsen og meget mere. I dette foredrag fortæller sektionsleder Jan Pedersen fra Rigssarkivet om denne guldgrube for slægtsforskere, og der vises masser af eksempler til inspiration.

### Mandag 3. oktober

Starter *kursus i slægtsforskning*, kl. 19, Kulturhuset, Vestergade 5, 6870 Ølgod. Kurset er for alle, begynderne såvel som viderekomme. Kurset strækker sig over 8 gange, et besøg på landsarkivet i Viborg indgår i kurset. Tilmelding nødvendig, der er begrænsning for deltagerantal. Kursusleder Karl Møller Bargisen, Ølgod. Pris 250 kr. incl. materialer.

### Onsdag 12. oktober

Foredrag ved Niels Winther Christensen, Skovlund Lokalkarkiv.

Niels fortæller om sin slægtsforskning, brug af lokalarkiver for slægtsforskere og ikke mindst det nye fra Arkibas (Arkibas er lokalarkivernes registreringer). Lokalarkiverne har begyndt at lægge hjemmesider på nettet, disse oplysninger bliver spændende at høre om.

### Onsdag 9. november (FU)

Foredrag ved Ole Degn, seniorforsker, Viborg: Bisparkiver.

Mange slægtsforskere er ikke klar over, at bisparkiverne rummer oplysninger om langt flere end præster og skolelærere. I foredraget demonstreres, at takket være

bispernes tilsynsmuligheder finder man i deres arkiver også materialer om beboere af tidligere alderdomshjem, hospitalerne, om kirkelige forhold i sognene, om person-sager i almindelighed og ligeledes gennem kongebreve om vielser. Administrationen af bispeembedernes godsbesiddelser har efterladt sig fæste og skifteprotokoller, som man tillige med lister over skatteborgere kan være heldig at finde i disse arkiver.

### Tid og sted

Foredragene holdes i Kulturhuset, Vestergade, Ølgod. Starttidspunkt kl. 19. Der er kaffe med brød, pris 35 kr. Gratis entre, alle er velkomne.

Læsegruppe i gotisk: kan fortsættes i efteråret, evt. i to hold, hvis der er interesse derfor. Der har været yttret ønske om et aftenhold, så at "arbejdsramte" også kan være med. Til gengæld ønskede nogle af "de gamle" at bibeholde formiddag. Ugedag(e) er ikke muligt at oplyse på nuværende tidspunkt, men oplysningen vil tilgå alle medlemmer pr. e-mail, når den kendes. Deltagelse er gratis for medlemmer, men der betales et beløb for kopier og kaffe. Der læses såvel lettere som sværere tekster fra forskellige typer arkivalier og maskinskrevet oversættelse udleveres til evt. efterfølgende selvstudium.

### Kontingent

150 kr. incl. SLÆGTEN; ægtefælle/samlever 75 kr. /intet blad.

### Bestyrelse

Karl Møller Bargisen, fmd., Grindstedvej 18, 6870 Ølgod, ☎ 7524 3053.

E: kmb@direkte.org

Kurt Andersen, nstfmd., sekr., Krusbjergvej 27, 6870 Ølgod, ☎ 7524 3098

E: kurnan@andersen.mail.dk

Ivar Kristoffersen, kasserer, Drosselvej 4, 6900 Skjern, ☎ 9736 8151

E: ivarkristoffersen@skjern-net.dk

Hans Jørgen Kjergaard, Tyttebærvej 25, 6870 Ølgod, ☎ 7524 4887.

E: h.j.kjergaard@webspeed.dk

Tove Jørgensen, Skovalle 19, 6870 Ølgod,  
☎ 7524 5277. E: tovej@webspeed.dk  
Birte Vejen-Jensen, Præstevangen 18,  
6823 Ansager, ☎ 7529 7052.

E: vejen-jensen@privat.dk  
John Bach Thygesen, Bejsnapvej 21,  
6870 Ølgod, ☎ 7524 5215.  
E: medumgaard@bbsyd.dk

---

## Slægtshistorisk Forening for Aalborgegnen

### Mandag 5. september

Erik Kann, seniorkonsulent ved Kennedy Centret i København: Herfra min verden går - her har jeg hjemme, om fæstebønder og godsarkiver.

Gennemgang af de vigtigste kilder til belysning af fæstebøndernes forhold i Danmark fra ca. 1700 - 1900 og gennem en række praktiske eksempler forklaring på, hvorledes kilderne kan benyttes i praksis.

### Mandag 3. oktober

Birgitte Hansen, bestyrelsesmedlem i Slægtshistorisk Forening for Nordjylland: Slægtsforskning i Sverige, og fortællingen om 3 svenske søstre.

Et medlemsmøde, hvor der er tid til socialt samvær og udveksling af erfaringer mv.

### Onsdag 12. oktober

Arkivernes dag.

Se annoncering for yderligere oplysning.

### Mandag 7. november

Anton Blaabjerg, genealog, Viborg: Amts- og amtstuearkiver.

For slægts- og lokalhistorikere er der mange supplerende oplysninger at hente i disse arkiver, så oplysningerne om anerne bliver andet end blot navne og tørre årstal.

### Mandag 5. december

Historie Aalborg: "Hvem er faderen"? Faderskabssager, alimentationssager, jor-demoderprotokoller og adoptioner.

Et medlemsmøde, hvor der er tid til socialt samvær og udveksling af erfaring mv.

### Tid og sted

Møderne i september og november afholdes i foredragssalen, Haraldslund, Kastetvej 83, Aalborg. Medlemsmøderne i oktober og december afholdes på Aalborg Stadsarkiv, Arkivstræde 1, Aalborg. Alle møder starter kl. 19, hvis ikke andet er nævnt. NB! Ændret mødetidspunkt!

### Studiekredse

Workshop for begyndere i slægtsforskning.

I samarbejde med Historie Aalborg afholdes på stadsarkivet første og tredje torsdag i hver måned kl. 15 - 17 en workshop, der henvender sig til begyndere. Der gives anvisning på, hvordan man kommer i gang, og der ydes hjælp til at finde litteratur mv., ligesom der ydes praktisk hjælp til gotisk håndskrift.

Første gang i september og sidste gang i december. Tilmelding er ikke nødvendig, bare mød op.

### Legacy-gruppen

Vi fortsætter med møder på Stadsarkivet torsdag i ulige uger fra kl. 12 -15. Første gang 15. september og sidste gang 24. november. Der er ingen tilmelding, bare mød op, hvis du er Legacy-bruger og har lyst til at se mulighederne i dette program. Formålet er at udveksle ideer og erfaringer med hinanden.

Tovholdere: Erik Biehl, Jørn Bolander (se tlf. nedenfor) og Arne Leismann,  
☎ 9817 1908.

Legacy-gruppen fortsætter ligeledes mandagsholdet på Stadsarkivet i ulige uger fra kl. 10 - 12, første gang 12. september og sidste gang 21. november. Møderne henvender sig primært til begyn-

dere, alle er velkomne.  
Tovholder: Arne Leismann (tlf. se ovenfor).

Legacy-gruppen har også et aftenhold, der mødes torsdage i lige uger kl. 18.30 - 21.30. Møderne holdes i aktivitetslokalerne, Vangen 261, Nørresundby. (Indgang for enden af blokken). Første gang 8. september og sidste gang 17. november.  
Tovholdere: Knud Vaarming, ☎ 5178 1187 og Anker Eriksen, ☎ 9834 3366.

Gotisk skriftlæsning. Hver torsdag kl. 13 - 15 i lige uger afholder vi på Stadsarkivet en studiekreds i gotisk skriftlæsning. Første gang 8. september og sidste gang 1. december. Kom med et materiale, du har svært ved at læse, og vi læser det fællesskab og lærer alle derved. Ingen tilmelding, bare mød op. Tovholdere er Erik Biehl og Jørn Bolander (tlf. se ovenfor).

### Kurser

Finn Jelstrup: *Begynd at slægtsforske, begynd på Internettet.*

Start på slægtsforskning ved at blive bekendt med Internettets mange muligheder. Bliv introduceret til nogle af de mest udbredte slægtsforskningsprogrammer og lær nogle generelle værktøjer til hjælp til indsamlingen af data. Kendskab til Windows er en forudsætning.

3 lektioner pr. gang i alt 5 onsdage kl. 16.00 - 18.45. Start 14. september 2011.

Kursussted: Kjellerupsgades Skole, Aalborg. Tilmelding FOF ☎ 9813 8233.

Finn Jelstrup: *Brother's Keeper for fortsættelse.*

For øvede brugere af slægtsforskningsprogrammet Brother's Keeper. Få afklaret nogle af de spørgsmål, du er løbet ind i og lær nogle nye funktioner i programmet. Der arbejdes bl.a. med disse emner: Brug af diverse hjælpemidler, gennemgang af sjældent anvendte funktioner, udtræk af data til behandling i

tekstbehandling (Notesblok og Word), brug af GedCom-filer til udveksling med andre programmer, dannelse af udtræk til hjemmeside. Medbring egne BK-data, gerne på USB-hukommelse.

3 lektioner pr. gang i alt 5 onsdage kl. 16 - 18.45. Start 26. oktober.

Kursussted: Kjellerupsgades Skole, Aalborg. Tilmelding FOF, ☎ 9813 8233.

Erik Laursen: *Slægtsforskning for begyndere.*

I lighed med tidligere forventer FOF at oprette kurser i slægtsforskning for begyndere med Erik Laursen. Der forventes dels et kursus over 7 aftener og dels et weekendkursus. FOF's program er ikke endeligt fastlagt ved redaktionens slutning. Nærmere oplysning og tilmelding ved FOF, ☎ 9813 8233.

Jens Aaberg: *Slægtsforskning for fortsættelse.*

Dette kursus henvender sig til dig, der er godt i gang med slægtsforskning og er i stand til at bruge de forskellige arkivalier og kilder. I forløbet er indlagt 2 lørdage til arbejde på Landsarkivet i Viborg (kørselv)

AOF Hjallerup torsdage, første gang 6. oktober.

Nærmere information om kurset på ☎ 9884 1890.

Max. 12 deltagere.

Jens Aaberg: *Kursus i slægtsforskning.*

Dette kursus henvender sig til dig, der er godt i gang, men mangler at give "kød" på dine forfædre. Kurset vil hjælpe dig at bruge skifteprotokoller og andre arkivalier og vil for det meste foregå ved hjælp af computeren. Der er henlagt 2 lørdage til arbejde på Landsarkivet i Viborg (kørselv).

AOF Hjallerup mandage, første gang 3. oktober.

Nærmere information om kurset på ☎ 9884 1890. Max. 12 deltagere.



## Bestyrelse

Bent Olsen, fmd., Carsten Hauchs Vej 8,  
9000 Aalborg, ☎ 9816 0338.  
E: chv@stofanet.dk

Birgitte Hansen, kass., Plutonvej 33,  
9210 Aalborg SØ, ☎ 2868 1303.

E: ellenbirgitte@hotmail.com  
Flemming Thrysoe, Parkvej 29, 9700 Brønderslev,  
☎ 9880 2390. E: fidje@info.dk

Else Berthelsen, Jyllensgade 25A, Ulsted,  
9370 Hals, ☎ 9825 4049, E: jyllen@mail.dk

Jens Villadsen, sekr., Herningvej 81,  
9220 Aalborg Ø, ☎ 9815 1601,  
E: jens.villadsen@private.dk

Jørn Bolander, Kolloparken 53, Frejlev,  
9200 Aalborg SV, ☎ 9834 3141,  
E: Bolander@gvdnet.dk

Hanna Mortensen, Platanvej 16, 9000 Aalborg,  
☎ 9818 5340. E: platan16@gmail.com

Erik Biehl, suppl., Degnelodden 22, 9000 Aalborg,  
☎ 9818 9818. E: ebi@stofanet.dk

Jørgen Als, suppl., Juelsparken 54, st. tv.,  
9210 Aalborg SØ, ☎ 9722 4524.

E: jals@webnetmail.dk

## Hjemmeside

www.slaegtshistoriskforeningforaalborgegnens.dk

## Slægtshistorisk Forening Århus

Efterårets tema: Ind- og udvandring

### Mandag 12. september (FU)

Carl Binzer Hermann, økonomichef, Rødekro: I huguenotternes fodspor – på deres flugt gennem Europa.

En fortælling om de begivenheder, der førte til, at flere hundrede tusinde franskmænd og allonere for deres tros skyld valgte at forlade deres fædreland, heriblandt min 5x tipoldefar, André Armand, hvis sønnesøn, Pierre Armand, var blandt de huguenotter, der på Fr. IV's invitation bosatte sig i Fredericia for at dyrke tobak.

### Mandag 10. oktober (FU)

Merete Christensen, cand. mag. i historie og religion, lektor ved Rødovre Gymnasium: Jødisk indvandring i 300 år – ca. 1590 – 1905. Hvornår, hvorfra, hvortil, hvor mange og hvordan?

### Mandag 14. november (FU)

Hans Peter Poulsen, aftenskolelærer i bl.a. slægtsforskning: Udvandrerne – hvem var de, og hvor blev de af?

Fra midten af 1800-tallet til 1914 udvandrede ca. 10 procent af den danske befolkning, hovedsageligt til Nordamerika. Hvad var baggrunden for at de rejste, og hvor blev de af? Kan vi finde deres efterkommere?

### Mandag 12. december (FU)

Tony Martin, MBE, pensioneret lektor fra universitetet i Glasgow: Slægtsforskning i den engelsk-talende verden.

En gennemgang af de vigtigste kilder man skal bruge i slægtsforskning i den engelsktalende del af verden, samt en diskussion af de problemer, man kan vente at støde på, og hvordan kilderne og fremgangsmåden er anderledes end i Danmark. Foredraget er på dansk.

### Spørgehjørne på Erhvervsarkivet

Foreningen tilbyder hjælp i bredeste forstand til medlemmernes læsning af gotisk, forskningsmetoder, kildesøgning mm. 2. tirsdag i måneden kl. 13-16.

Datoerne er: 9. august, 13. september, 11. oktober, 8. november og 13. december. Tilmelding pr. E-mail eller telefon til Jesper Nødholm.

### Tid og sted for foredrag

September til december: Kl. 19 i auditorium F, Matematisk Institut, Aarhus Universitet, indgang 1530, Ny Munkegade (lokalevejledning findes ved indgangen).

### Betaling

20 kr. inkl. kaffe med brød.

### Kontingent

140 kr. omfattende foredragene og SLÆGTEN.

## Bestyrelse:

Ole P. Bielefeldt, fmd., Violvej 36, 8680 Ry,  
☎ 8689 0909. E: formand@slaegt-aarhus.dk  
Jesper Nødholm, nstfmd., Provstebakken 12,  
Hasle, 8210 Aarhus V, ☎ 3211 8210.  
E: jn@slaegt-aarhus.dk  
Kjeld Kibsgaard, kass., Nattergalevej 18B,  
8210 Aarhus V, ☎ 8616 0546.  
E: kasserer@slaegt-aarhus.dk  
Gitte Dalhoff, sek., Hellasvej 6, Hårup,  
8530 Hjortshøj, ☎ 8699 9354.  
E: gd@slaegt-aarhus.dk

Ove Clausen, Terosevej 25, 8541 Skødstrup,  
☎ 8699 1433. E: oc@slaegt-aarhus.dk  
Janni Christensen, webmaster, suppl., Torn-  
skadevej 12, 8210 Aarhus V, ☎ 8739 1016.  
E: webmaster@slaegt-aarhus.dk  
Sten Fjellerup, suppl., Toftevænget 1,  
8250 Egå, ☎ 8616 2808.  
E: sf@slaegt-aarhus.dk

## Hjemmeside

www.slaegt-aarhus.dk

---

## Vi er selv historie

af Oda Løgager Skou Andersen, Lange-Müllersvej 13, 7000 Fredericia, ☎ 2578 7921.  
E: olsa.dk@gmail.com

Min datter var kun 25 år, da hendes far døde, få dage før, han kunne være blevet 60 år, og det var nok årsagen til, at hun blev opmærksom på, at hun skulle have mig til at fortælle, inden det blev for sent, og gennem 5 år bad hun mig gentagne gange om at skrive min egen historie og ikke kun slægtens. Det kom jeg i gang med takket være et kursus, som "Ældre hjælper ældre" havde arrangeret i Fredericia i april 1998 med konsulenterne Kirsten Folke Harrits og Ditte Scharnberg fra arkivet Åstedet, Viby Bibliotek i Århus. Arkivet Åstedet er dog nu nedlagt, og arkivalierne er overført til Arbejderbevægelsens bibliotek og arkiv i København.

Kurset hed "Vi er selv historie". Kirsten Folke Harrits er cand. mag., og Ditte Scharnberg er bibliotekar, og begge har i deres studier haft erindringer som speciale. De har arbejdet sammen om at samle erindringer siden 1982, og det er især de ganske almindelige danskeres erindringer og også de erindringer, der knytter sig til de forskellige fag, der har deres interesse. De indsamler alle de oversete historier, hverdagslivets historie, arbejdets historie.

Sommeren 1998 gik dog for mig mest med at fortsætte med at indsamle oplysninger fra de slægtninge, som endnu levede, men samtidig skrev jeg notater i *Mind*

*maps* eller *Husketræer* til min egen historie, og det er en rigtig god måde at skrive notater på, for på den måde er notaterne samtidig sorteret. (Se illustrationen.) Det husketræ blev til et kapitel i sektionen om min mor. Samtidig havde jeg også altid en lille notesblok og en blyant med mig, så jeg lige kunne skrive et stikord, hvis jeg kom i tanker om noget, for ellers blev det glemt igen, men når jeg kom hjem, blev stikordet føjet ind i et passende husketræ. Inden jeg kom i gang med at skrive erindringer, havde jeg 24 husketræer og et husketræ over husketræerne for lettere lige at finde et passende husketræ til et nyt stikord. Da jeg i november 1998 kom i gang med at skrive min egen historie, var de husketræer til stor hjælp, og kviste, grene og stammer fik et "flueben, efterhånden som de var kommet med i de erindringer, som kom til at hedde "Smedens Oda", for sådan blev jeg kaldt i Hylke ved Skanderborg, hvor jeg er født og opvokset.

Samtidig med, at jeg fortsatte med at indsamle oplysninger fra slægtninge, tog jeg også på udflugter til mit barndomsland, hvor jeg gik ture og lod minderne vælte op af glemselens brønd. Jeg traf også nogle, jeg kendte, som stadig boede i byen, og jeg blev inviteret hjem til dem, hvor vi i fællesskab fik minderne frem. Det gav mig mange dejlige oplevelser.

Kirsten Folke Harrits og Ditte Scharnberg har blandt meget andet skrevet en lille bog, der hedder *Vi er selv historie*, som kan lånes på bibliotekerne. Den er en rapport om projektet "Vi er selv historie", som "Ældre hjælper Ældre" satte i gang for at få det kulturelle potentiale frem, der er i ældre menneskers livserfaringer, og som oftest er overset, som det udtrykkes i bogen. Forrest i den citerer de følgende af Bertolt Brecht: "Også den enkelte har sin egen historie. Man ved, hvilken nytte nationerne har af at nedskrive deres historie. Samme nytte har det enkelte menneske af at nedskrive sin historie. Me-ti sagde: Enhver bør være sin egen historieskriver, så vil han leve omhyggeligere og mere fordringsfuldt".

I april 1999 gik det op for mig, at jeg egentlig nu ikke bare skrev for min datters skyld, men da nok også skrev for min egen skyld, for senere bedre at kunne huske det alt sammen, og for at holde fast i alt det, jeg bare let havde kunnet huske endnu, plus alt det, der var dukket frem af glemselens brønd ved at arbejde med alle disse erindringer alene og sammen med andre, der havde hjulpet mig med at få kaldt erindringerne frem, og alt det, jeg havde fundet frem til på forskellig vis, for jeg ville nok også selv af og til se i det, jeg havde skrevet, når der dukkede et eller andet op, det kneb at huske senere hen, og sådan er det faktisk blevet.

Som en anden erindringsskriver, der også undervejs opdagede, at hun ikke blot skrev for sine børns skyld, som hun først havde troet, men også for sin egen skyld, udtrykte det: "... som en måde at holde fast i livet på, så længe man har det".

Det udsagn faldt jeg over i bogen *Vi er selv historie*. Fra samme bog eller rapport har jeg lyst til at komme med nogle flere citater.

Fra side 37: "Den dag, vi ikke interesseres os for fortiden, skal vi begynde forfra. Vi er led i en kæde." Dette citat kan udvides med følgende fra side 61: "...led i en kæde, der rækker tilbage i tiden og frem mod kom-

mende generationers forståelse af historie".

Fra side 38 et citat af Henrik Pontopidan: "Et menneskes død er en verdens undergang i det små. Den verden, det har set, vil aldrig genopstå, og har aldrig nogensinde eksisteret før".

Fra side 50: "Vi (erindringsskrivere og slægtsforskere) arbejder op imod den herskende opfattelse, at historie betyder fortid, og at fortid betyder, at noget er forbi, dødt, udskilt fra nutiden og fremtiden. Den normale opfattelse er, at vi er bedst tjent med at vende fortiden ryggen og udelukkende se fremad. Det intellektuelle arbejde at fortælle eller skrive sine erindringer består blandt andet i at tale fortiden ud af dens efterladte position og bringe den i dialog med nutiden. Således kan den give betydning fra sig til nutiden og fremtiden. Modsat kan nutiden med sine problemstillinger også virke ind på, hvad der skal kaldes frem af fortidens mangfoldige erindringsverden. Hermed opstår en spænding i historien, og den får karakter af en proces, der bryder den gængse opfattelse af tid som adskilte rum".

Man skal altså ikke være bange for at springe mellem nutid og fortid, sagde konsulenterne på kurset.

Anna Rasmussen, skriver afslutningsvis i bogen *Hylke sogn i det nittende århundrede* (1985) efter ret grundigt at have fortalt om en dårligt fungerende og ulykkelig person, der netop var uden følelse med sin egen historie, som aldrig så sig selv som et led i en slægt. Historien begyndte for ham med de ting, han selv havde oplevet. Tilværelsen havde formet sig sådan for ham, at han blev et menneske uden anden fortid end sin egen, og derfor blev den tid, han levede i, så vanskelig at finde et stædet i og så indviklet at finde ud af: "Det dårligst fungerende af alle mennesker er det historieløse, det der har afskåret sig fra sin fortid og forstår derfor ikke sin nutid eller føler noget ansvar for den. Vi er ikke blot produkter af og udtryk for den tid, vi lever i, men også – på godt og ondt – af den, der er gået. Fortiden er en del af nutiden. Det vidste de gamle god besked med, meget

*bedre end vi gør i dag. Der var vel ikke mere mening i forfædrenes tilværelse, men der var større sammenhæng”.*

Kirsten Højstrup Nielsen, præst ved Hannerup kirke i Fredericia: *“Det er vigtigt, vi husker vores historie – både for at lære af den og for at føle os som en del af den”.*

Siden 1. oktober 1987 har jeg samlet på “Guld Korn” eller ord til eftertanke, og blandt dem har jeg følgende stående:

*“Når vi kender fortiden, er vi bedre rustet til at forstå og tackle nutiden og fremtiden”.*

*“Det er godt med en god ballast fra fortiden til at gå videre med ind i fremtiden”.*

*“Den, der ikke forstår fortiden, kan ikke begribe nutiden, ej heller se ud i fremtiden”.*

*“Erindringer skaber kontinuitet i ens liv. Ved man ikke, hvor man kommer fra, ved man ikke, hvor man skal hen”.*

Der, hvor jeg er stødt på disse kloge ord, stod der ikke noget om, hvem der har fostret dem, men det bliver de jo ikke ringere af.

Jeg har også lyst til at citere Piet Hein:

*Du skal plante et træ.*

*Du skal gøre én gerning,  
som lever, når du går i knæ,  
en ting, som skal være  
og være til lykke og læ.*

*Du skal åbne dit jeg.*

*Du skal blive et eneste trin  
på en videre vej,  
du skal være et led i en lod,  
som når ud over dig.*

*Du skal blomstre og dræ.*

*Dine frugter skal mætte  
om så kun det simpleste kræ.  
Du har del i en fremtid,  
for den skal du plante et træ.*

Jeg må så bare håbe på, at noget af det, jeg har formået i mit liv, må opfylde de forventninger. Ved at skrive mine erindringer er der jo i hvert fald en mulighed for, at disse erindringer om mit liv og det

øvrige, jeg har skrevet – og agter at skrive – stadig eksisterer, når jeg er gået i knæ, hvis ellers nogen finder det værd at bevare til kommende generationer, generation efter generation.

Jeg har i mine erindringer, og hvad jeg har skrevet i min slægtsforskning, gjort mig umage og vil fortsat gøre mig umage for at følge det råd, konsulenterne Kirsten Folke Harrits og Ditte Scharnberg gav os: *“Vær sandheden tro i kærlighed”.* Jeg vil også huske et andet råd, jeg fik af Kirsten Folke Harrits om aldrig at være bange for at gå i detaljer, for det er helt ude i detaljerne, det mest spændende kommer frem.

Da jeg havde skrevet mine erindringer fra min fødsel, til jeg blev gift i september 1957, mente jeg, det måtte være godt, men det mente min datter ikke, for hun, der er født i januar 1966, kunne jo ikke huske tilbage til 1957, så hun ville meget gerne, jeg fortsatte – også med det, hun burde kunne huske, hvilket jeg så gjorde i *“Niels te’ Skou’s”*, helt op til min mand døde lige før julen 1991, idet jeg først skrev det, jeg kunne huske, jeg havde fået fortalt om min mands barndom og ungdom og kunne få hans søskende til at fortælle mig, for jeg syntes egentlig ikke, det var rigtigt, der skulle være skrevet så meget om mig og ikke noget om børnenes far, for han er jo lige så meget deres far, som jeg er deres mor, og jeg syntes også, han fortjente at blive husket.

Min datter blev meget glad, da jeg fortalte hende, at jeg var gået i gang med at skrive, hvad jeg kunne huske, jeg havde fået fortalt om hendes fars barndom og ungdom, før vi blev gift. Den interesse og glæde, min datter har vist for, at jeg skriver, har jo været en dejlig inspirationskilde, og jeg vil ønske for alle andre, der får lyst til at skrive deres erindringer, at de møder den samme interesse.

Jeg har valgt blot at udskrive det i fire eksemplarer og sætte det i ringbind

til mine tre børn og mig selv, for jeg tror ikke rigtig på, at min historie vil have interesse for andre end mine egne efterkommere. Nogle børnebørn har bedt om også at få et eksemplar. Det kan de så få senere, efterhånden som interessen med alderen viser sig hos flere.

Det var en rigtig hyggelig tid, da jeg skrev erindringer, og af og til kan jeg godt længes tilbage til den tid. Jeg kan kun anbefale alle at give sig selv den glæde og fornøjelse, det er at skrive erindringer. Se bare at komme i gang!

Jeg har faktisk også skrevet erindringer for min mors nærtstående kusine Helga. Da hun var 86 år, gav hendes søn hende en gammel, bærbar computer, som hun kunne lægge kabaler på. Helga var rigtig god til at huske og til at fortælle, og hendes søstersøn, der tit havde nydt at høre alt det, Helga fortalte, opfordrede hende til at skrive det ned, og lidt efter lidt kom hun også i gang med at skrive lidt på computeren, selv om hun aldrig havde haft noget med hverken en skrivemaskine eller en computer at gøre.

Hun fik skrevet 48 A4 sider, fik det også udskrevet, og med blyant havde hun skrevet nogle numre i margenen, som henviste til nogle nummererede billeder, som et barnebarn havde hjulpet hende med at kopiere og nummerere. Disse numre ville hun gerne have indføjret i teksten, og det endte med at blive min opgave.

Da jeg læste det, hun havde skrevet, blev jeg nysgerrig efter at høre mere, så jeg ringede hende op, samtalen optog jeg på bånd, og det, hun fortalte, føjede jeg med hendes tilladelse også ind passende steder samtidig med, jeg som lovet indføjede numrene på billederne, redigerede det hele og delte det op i sektioner og kapitler og lavede det sådan, at overskrifterne på sektioner og kapitler samtidig automatisk blev til en indholdsfortegnelse. Efterhånden blev det til, at jeg hver søndag ringede hende op, og jeg optog

fem bånd med vore samtaler, og i løbet af vinteren 2004-2005, blev Helgas erindringer efterhånden til 189 A4 sider, som jeg udskrev, indsatte i et ringbind og gav hende, da vi 28/6 2005 fejrede hendes 90 års fødselsdag i restauranten på Ejer Bavnehøj. Alle øvrige tilstedeværende slægtninge var meget interesserede i også at se dem, så der blev rift om at låne de erindringer, som havde fået titlen *Fra Kongeåen til Ladegårdsbakken*.

Den samme måde med at optage samtaler med slægtninge, hvis erindringer man gerne vil have bliver fortalt, nedskrevet og gemt, kan enhver jo benytte sig af, hvis vedkommende ikke selv vil skrive. Det har jo også stor værdi at gemme båndene med stemmerne.

Til sidst: Husk det at forske i slægten kan enhver gøre, men det er svært at fortælle og skrive andres erindringer. Det vil vi nok selv være bedst til, og jeg kan kun stærkt anbefale alle at komme i gang med det ved siden af deres slægtsforskning. Det ene er ingen hindring for det andet.

#### Billedtekst til husketræet

*Et husketræ er en måde at skrive notater på, så de samtidig har den rette sammenhæng med hinanden. Den form for notateteknik kan bruges på mange måder, f.eks. til en tale eller et foredrag, en dagsorden ved et møde, en udflugt og meget andet. Dette husketræ tog jeg som eksempel på et husketræ med i tillægget til "Smedens Oda". Det blev til et kapitel i sektionen om min mor. Det er samtidig et eksempel på, hvordan man også kan henvise til selvstændige husketræer, når det aktuelle husketræ ikke vel kan rumme flere grene og kviste. I midten ser man træets stamme, og ud fra stammen skyder der grene og kviste efterhånden, som man får brug for at føje stikord ind til den gren og dens sidegrene. Det er et godt råd at skrive stikordene med blokbogstaver på grenene og kvistene. Efterhånden som der blev skrevet i erindringerne om grene, kviste og træstammer, fik de et "flueben".*



## »HVEM FORSKER HVAD« er ikke mere

af Jesper Ratjen, Majvænget 66, Bramdrup, 6000 Kolding, ☎ 7551 8063. E: j.ratjen@stofanet.dk

I en alder af 42 år havde publikationen, hvis nyttige formål var "at være til tjeneste for slægts- og lokalhistorikere og fremme deres indbyrdes samarbejde", som trykt publikation overlevet sig selv. Ikke sådan at forstå, at der ikke stadig er et behov, men det har fundet andre udveje.

Indlæggenes »haves« og »søges« signalerede både hjælpsomhed og brug for hjælp. Det var spændende hvert år ved udgivelsen i september at se om man havde interessefællesskab med andre. Enten på slægtsnavne eller på sogne. Man kunne måske både yde og nyde?

Nu kommer hæftet ikke mere, så den oversigt må vi undvære. De 42 årganges hæfter kan dog stadig have en vis værdi fordi indlæggene jo rummer oplysninger – f.eks. fødsels- og dødsår eller andre data for nævnte personer. En høstak? – Ja! Og du véd ikke, om der er anbragt en nål i den? – Nej!

I 1977 blev meddelelsen om, at HfH's distribution og opkrævning med henblik på at lette de ulønnede medarbejderes arbejdsbyrde, var "overladt til institutioner som benyttede EDB og andre lignende metoder", ledsaget af en erkendelse af, at det kan "afstedkomme fejl som kan virke pudsige, måske tåbelige og skabe en fornemmelse af fjernhed og kontaktbesvær".

Ja, sådan var det! Men vi har siden lært andre EDB-anvendelsesmuligheder at kende; sågar selv at bruge. Med vores "hjemme-pc" ynder vi i så høj grad at "gå på nettet" for at finde oplysninger, at udgivelse af en trykt publikation som »HVEM FORSKER HVAD« både økonomisk og praktisk, er blevet totalt distanceret.

Med adgang til Statens Arkivers [www.arkivalieronline.dk](http://www.arkivalieronline.dk), samt f.eks. »Politiets registerblade« fra Københavns

Stadsarkiv (delvis bekostet af midler fra HfH) på [www.politietsregisterblade.dk](http://www.politietsregisterblade.dk), får vi indscannede primærkilder lagt frem direkte på eget skrivebord. Det er ingen sag at hente sig en hob af basisoplysninger – hvis man altså lige véd hvor og hvordan. Hvor man før kunne sende et indlæg til HfH og tålmodigt håbe på et opklarende svar til næste september, er der nu et par gesvindte adresser at henvende sine spørgsmål til, for de sidder derude i cyberspace – de mange ivrige og hjælpsomme slægtsforskere og lokalhistorikere.

DIS-Danmarks [www.slægtogdata.dk](http://www.slægtogdata.dk) har fora, som med hensyn til spørgsmål/svar funktionen fint kan afløse HfH:

»Ane Efterlysning« – »Hjælp til opslag« – »Hjælp til tyding«.

F.eks. har »Ane Efterlysning« for en enkelt måned - oktober 2010 - bragt over 400 spørgsmål, hvoraf 84% er blevet besvaret. I gennemsnit med godt 6 beskeder pr. spørgsmål.

»Identificering af gamle fotografier« er en vigtig funktion, som HfH kun kunne tage op i meget begrænset omfang. Siden 2003 bliver denne opgave løst forbilledligt med spørgsmål/svar og søgefunktion på den af Jesper Larsen oprettede hjemmeside: [www.ukendtebilleder.dk](http://www.ukendtebilleder.dk). Der ligger knap 2500 fotos, hvoraf godt 8% er fuldt og 2% delvis identificerede.

Afslutningsvis må også nævnes, at »Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn« dækker de tilsvarende funktioner (men med færre deltagere) på [www.ane-tavlen.dk](http://www.ane-tavlen.dk)

»HVEM FORSKER HVAD« har i årtier løst en vigtig funktion og været inspirationskilde til en række værdige efterfølgere. »HVEM FORSKER HVAD« skyldes megen TAK!

## Kæntret færgebåd

af Jørn Frost-Knudsen, Hindøvænget 50, 8381 Tilst, ☎ 8624 5826. E: frostknudsen@privat.dk

Om drukneulykken, der lokalt skabte stor sorg og nød og nationalt gav anledning til en nødhjælpsindsamling, som vi i dag samler ind til støtte for ofre efter naturkatastrofer, sult og elendighed.

Søndag den 11. marts 1883 er der lagt op til fest hos høker og fragtkører Hans Nielsen Rasmussen og dennes hustru Anne Cathrine Mathiesen (født Spikker) i Østerby på Kegnæs. Anledningen er dåben af deres tredje barn, Anne Margrethe, født i Østerby den 26. februar samme år. Dåben skal foretages i Kegnæs kirke og som faddere er oplyst fisker Christian Spickers hustru Anne Marie (født Hansen), fisker Christian Clausens hustru Cathrine Marie (født Spikker) samt snedker Jørgen Kaad - alle fra Høruphav. Man har sikkert haft en fornøjelig dag og det er blevet sent, inden man atter må vende næsen hjemefter mod Høruphav. Desværre er det trukket op til snestorm, så turen hjem skal blive mindre end behagelig. Man er dog næsten nået i land, da et stormkast tager fat i færgebåden og kæntrer den. Alle 10 personer ryger overbord og omkommer i de kolde bølger.

Tirsdag den 13. marts 1883 meddeler Dybbøl-Posten følgende om ulykken:

**"Kæntret Færgebaad.** Under Snestormen Natten mellem afgang Søndag og Mandag er der paa Høruphav forefaldet en Begivenhed, som har bragt Sorg over flere Familier i Fiskerlejet Høruphav og vakt smertelig Deltagelse i hele Egnen. Tre Familier fra Høruphav og en Familiefader fra Hørup havde været paa Kainæs, de Førstnævnte til Barnedaab, Sidstnævnte for at se til en syg Fader. Lidt efter Midnat begave de sig paa Hiemveien med Færgebaaden, der førtes af den dygtige Færge-svend Wilhelm Willesen. Der var i alt otte Voxne og to Børn. Baaden var nær ved at

naa Land, da kæntrede den for et Stormkast og alle fandt deres Død i Bølgerne.

De forulykkede ere, foruden Wilhelm Willesen, Snedker Jørgen Kaad, Kone og Barn, Fisker Christian Spiggers, Kone og Barn, Fisker Clausen og Kone, alle af Høruphav samt Karl Christian Jørgensen af Hørup Kro. Alle vare de Familiefædre, og de efterlade mange uforsørgede Børn. Karl Jørgensen og Snedker Kaad havde klynget sig til Færgebaadens Mast og deres stivnede Hænder holdt saa fast ved Tovværket, at dette maatte skæres fra Masten, saa Ligene bortførtes. Man søger ivrigt efter de andre Lig, af hvilke dog hidtil kun et er fundet."

I de følgende dage bringes ovennævnte artikel helt eller delvist i andre aviser - bl.a. i Dannevirke, Berlingske Tidende og i Randers Amtsavis.

Dybbøl-Posten bærer de følgende dage præg af stor sorg. Onsdag den 14. marts bringes hotelejer P. Willesens budskab om den bratte død, som de afdøde, heriblandt hans bror, Wilhelm Willesen, har måttet lide og torsdag den 15. marts et opråb fra en hjælpekomite, der er nedsat med henblik på at indsamle økonomisk hjælp fra nær og fjern til at lindre den forventede nød hos enker og efterladte børn. Komiteen omfatter 14 navngivne personer, der udover hotelejer P. Willesen også omfatter sognets præst, C. Schwensen, en række kommuneformænd og bolsmænd på Als samt en lærer og en bager og Dybbøl-Postens redaktør. Samtidig har man ansøgt Overpræsidenten i Slesvig om bevilling til at foranstalte en huskolekt i Sønderborg Kreds.

Fredag den 16. marts 1883 finder begravelsen sted på Hørup kirkegård. Ligene af fisker Chr. Clausens hustru og de to børn er da endnu ikke fundet, så 7 kister er det, som et talrigt ligfølge samles om på badehotellet "Baltic" ved Høruphav. In-



gen kan mindes nogensinde at have set mage til ligfølge i sognet. Degn Petersen-Hjeds holder en bevægende sørgetale og pastor Bernth fra Kegnæs bringer de afdøde et sidste farvel. På Hørup kirkegård foretager sognets dybt bevægede pastor Schwensen jordpåkastelsen og holder derefter en rørende ligtale i kirken. Snedker Jørgen Kaads søn, Jørgen, findes senere og begravet 2. juni 1883 i Hørup, mens fisker Clausens hustru, Catharina Marie Mathiesen (født Spikker), først findes 18. september 1883 og begravet 2 dage senere i Hørup. Christian Mathiesen Spikkers datter, Kristine Margrethe, der heller ikke var fundet 16. marts, har jeg ingen spor af.

Samme dag som begravelsen foretages, opføres der hos kromand Jacobsen i Tandslet dilettantforestillingerne "En Søndag paa Amager" og "En Nat i Roskilde" til fordel for de forulykkedes efterladte og i dagene derefter bringes der i Dybbøl-Posten bekendtgørelser om gaver til samme. Store og små bidrag imellem hinanden, saldo siden sidst og oplysning om bidragsydernes stilling og navn.

Omkring månedsskiftet indløber Overpræsidentens samtykke til en huskolekt i Sønderborg Kreds og desværre bliver det nødvendigt for Dybbøl-Posten at advare rettroende mod ukaldede indsamlere, idet to personer har indsamlet bidrag omkring på Sundeved, udgivende sig for at være slægtninge af de forulykkede.

I starten bidrages der lokalt på Als og Sundeved, men som tiden går, kommer der penge ind fra andre dele af Slesvig og efterhånden også Flensborg samt fra flere steder i Danmark. Pengene kanaliseres især via pastor Schwensen og hotelejer Willesen, men indsamles også via forskellige avisers kontorer, såsom "Berlingske Tidende" og "Nationaltidende" i København og "Modersmaalet" i Haderslev samt naturligvis Dybbøl-Posten. Det oplyses den 21. april 1883, at der fra "Berlingske Tidende" er indbetalt i alt 942 kro-

ner og den 23. april, at der fra "Nationaltidende" er indløbet 423,50 kroner. Ved disse datoer er begge avisers indsamling afsluttet. Tilsvarende for "Modersmaalet" i Haderslev, der har fremsendt 224 Mark, inklusive bidrag fra bryggeriejer Fuglsang. 1. maj 1883 standser også Dybbøl-Posten sin indsamling. Der er ad denne vej indsamlet i alt 1835,40 Mark, men der indkommer fortsat midler, således at "Komiteen til de på Hørup Hav forulykkedes efterladte", der er mødt på Hørup Skole den 22. juli 1883 kan opgøre de indkomne midler til 7440,82 Mark. Heraf fragår 257,50 Mark til omkostninger og 95 Mark, der allerede er udbetalt. Der er altså 7088,32 Mark, som man skal finde en fornuftig fordeling af i blandt de fem familier, der er ramt af ulykken.

"Komiteen til de på Hørup Hav forulykkedes efterladte" består af de 14 personer, der er medunderskrivere af det opråb som bragtes i Dybbøl-Posten den 15. marts 1883 med deltagelse af "de Herrer Schmidt af Wollerup og Frost af Sundsmark", der efter ønske fra den kongelige Landråd er blevet bedt om at deltage i forhandlingerne. Samtidig er formynderne for de forulykkedes børn opfordrede til at deltage. Komiteen har fundet frem til atten individer, der efter deres mening kan komme i betragtning ved uddelingen af de indkomne midler, men diskuterer, hvorledes midlerne skal fordeles, efter hvilken fordelingsnøgle, hvorledes komiteen supplerer sig selv og hvornår den anser sit arbejde for afsluttet.

Det besluttes straks at placere 5000 Mark af de indkomne midler i fem familiefonde, som følger:

Kaads familiefond	2025 Mark
Jørgensens familiefond	1500 Mark
Willesens familiefond	800 Mark
Clausens familiefond	575 Mark
Spikkers familiefond	100 Mark

Jørgen Kaad og hustru efterlader sig 7 børn; Christian Jørgensen efterlader sig enke og 4 børn; Wilhelm Willesen efterlader sig 2 børn foruden enken; Christian Clausen og hustru efterlader sig 2 døtre og Christian Spikker samt hustru efterlader sig hendes datter af et tidligere forhold.

Resten af de indkomne midler samt hvad der indkommer senere, bliver overgivet til komiteen, der i begyndelsen består af pastor Schwensen, degn Hjeds, Christian Kock i Hørup og Jørgen Bladt i Miang. Man vælger også værge for de 2 enker; nemlig M.D. Madsen i Lambjergskov for Willesens enke og Th. Thomsen i Mindebjerg for Christian Jørgensens enke.

Komiteen mødes henover årene og beslutter udbetaling af midler typisk til konfirmationsudstyr og opdragelsen af de efterladtes børn, der er placeret rundt omkring i sognet. Således er Christian Clausens ene datter placeret hos en faster, Anne Marie, der er gift med Jørgen Christensen og den anden hos Jørgen Bladt i Miang; Matthias Kaad bliver placeret hos Andreas Kaad i Miang; Christian Kaad kommer til gårdejer Chr. Kock i Hørup og Anne Margrethe Kaad til gårdejer Jørgen Jacobsen i Miang. H.H. Laue og G. Lassen i Mindebjerg bliver plejefædre for Jørgen Kaads tvillingepiger, Anne Marie og Kathrine Marie. Jørgen Kaads ældste søn, Jens, bliver placeret hos bonde Hans Christensen Kaads enke i Mindebjerg, hvor han dør i 1885 blot 13½ år gammel. Jørgen Kaads ældste datter, Margrethe, er konfirmeret i april 1892 og er muligvis allerede ude at tjene.

Ifølge komiteens beslutning af 22. juli 1883 skulle dens arbejde ophøre ved det yngste barns 21. års fødselsdag. Barnet, Anne Margrethe, datter af indsidder Christian Jørgensen, var født den 15. juli 1882 og var dermed den yngste. 4. juli 1903 havde Sønderborg Sparekasse således udbetalt 4472, 50 Mark på en spa-

rekassebog, der ifølge den d. 6. juli 1903 fremmødte komite fandt, skulle opdeles i 17 parter, der skulle udbetales til de berettigede, således, at enhver enke får dobbelt så meget som børnene. De berettigede var:

1. Peter Hells hustru ved Høruphav, enke efter Chr. Jørgensen
  2. W. Willesens enke ved Høruphav
  3. Jes Jørgensens hustru ved Høruphav - Anne Hansen - Chr. Spickers steddatter
  4. Hans [Peter] Jørgensen i Paradis, Chr. Jørgensens søn
  5. [Anne Margrethe] Johanne Duus, født Jørgensen; Chr. Jørgensens datter
  6. [Anne] Margrethe Sørensen, født Jørgensen; Chr. Jørgensens datter
  7. Doris Hoppe, født Willesen; Wilh. Willesens datter
  8. Søren Peter Willesen ved Høruphav; Wilh. Willesens søn
- samt Jørgen Kaads børn:
9. Chresten Kaad i Hestehave
  10. Matthias Kaad i Chicago, USA
  11. Kathrine Marie Jespersen, født Kaad, i Majbøl
  12. Anne Marie Iversen, født Kaad, i Bro
  13. Anne Margrethe Lauritzen, født Kaad, i Kettingsskov
  14. Margrethe [Grethe] Steffensen, født Kaad, i Seest per Kolding
- og
15. Anne [Margrethe] Lorenzen, født Clausen, i Lambjerg, datter af Chr. Clausen

Herudover blev enkelte andre sparekassebøger fordelt og komiteen betragtede sit arbejde som afsluttet.

Underligt nok nævnes Chr. Clausens datter Kathrine Marie ikke i blandt de berettigede.

Om den lokale ulykke, som ramte få, men berørte mange, er der ikke skrevet meget. En artikel er at finde mellem en række andre interessante artikler i Lokalhistorisk Forening for Hørup Sogns årsskrift nr.

5 fra 1987 og ulykken er nævnt i Svend Aage Faaborgs bog om Hotel Baltic, Høruphav fra 1993, men ellers må man ty til de datidige aviser, herunder et afskrift ved folkemindesamler og pastor Christian Knudsen samt naturligvis Hørup sogns kirkebog. Hertil kommer dog et interessant fund i Hørup sogns præstear-

kiv på Landsarkivet i Aabenraa. Nemlig "Protokol for Komiteen til de paa Høruphav Forulykkedes Efterladte 1883". Det er en tynd protokol, hvori komiteens beslutninger er ført igennem årene, og som trods sit usselige ydre dog indeholder beslutninger, der har haft betydning for en del børns opvækst.

---

## Historien om Ane og thepotten fra Ørsted

af Torben Chr. Larsen, Krogsbøllegaard, Krogsbølle Bygade 43, Krogsbølle. E: krogsboellegaard@dbmail.dk

Det sker ofte, man siger, at man har et eller andet gammelt, det være sig en vase, en figur, et stykke møbel, eller et maleri, som er fra ens ældre familie. Den er måske hundrede år eller mere. Men mange ved ikke, hvor mange slægtled den har været igennem og langt mindre ad hvilken vej, den har vandret. Hvis man i sjældne tilfælde ved lidt om sit arvestykke, har den jo en ekstra affektionsværdi. Lidt af det kan afspejle sig i gamle Anes thepotte fra Ørsted, som jeg her vil berette lidt om.

Gamle Ane eller Stine, som hun blev kaldt, og som nogle ældre i Ørsted måske har hørt tale om, var datter af daglejer og fæstehusmand Lars Hansen og hustru Johanne Christoffersdatter. Hun var født på fødselsstiftelsen i København den 10.5.1838. Hun fik navnet Ane Kirstine Larsdatter. Hun blev født på stiftelsen, fordi forældrene ikke var gift på fødselstidspunktet. Hendes fader var på samme tidspunkt musketer ved Det kongelige Regiment, og hendes moder tjente hos smeden i Mikkel Bryggersgade nr. 101 i København. Johanne Christoffersdatter var født i Vester Broby sogn i Sorø Amt. Da lille Ane var født, og forældrene stadigvæk var ugifte, besluttede de sig til at gifte sig den 7.10.1839 i Garnisons Kirke i København. Umiddelbart derefter flyttede de til Fyn, hvor de bosatte sig i hans barndomshjem, matrikel 54, nuværende adresse Chr. Richardtsvej 33 i Ørsted.

Dette hus var slægten Larsens hjem i flere generationer.

Ane Kirstine Larsdatter voksede op som den ældste af en børneflokk på 4, de tre yngre var brødre. Ane gik i skole i Ørsted. Skolen lå dengang i 1840'erne i Præstegyden 21. Skolelæreren var Simon Knudsen, der var enelærer i Ørsted fra 1818 til 1864. I 1852 blev hun konfirmeret i Ørsted kirke af pastor Jørgen Gantzel Blicher Dreyer. Pastor Dreyer var sognepræst i Ørsted fra 15.12.1847 til 7.6.1876. Det blev hos pastor Dreyer, at Ane kom i tjeneste en årrække.

På et tidspunkt, da Ane tjente hos pastor Dreyer, blev en dag en tin-thepotte, som var læk i bunden, kasseret. Ane spurgte da præstens, om hun måtte tage den med hjem. Det fik hun lov til. Ane var om dagen i præstegården og gik om aftenen langs markvejen hjem til sine forældres hus. Huset forblev hendes hjem hele livet. Thepotten, som Ane kom hjem med, viste hun stolt til forældrene. Den var lille og buttet med ben under samt flade ornamenten og helt igennem af tin. Den har uden tvivl fået hæderspladsen i det fattige hjem.

Ane blev aldrig gift, men fik dog i 1864 den 7.7. en datter kaldet Kirsten Pedersen, som også forblev ugift og som døde på Soldenfeldt Stiftelse i København den 20.7.1944. Efter tiden hos pastor

Dreyers, ernærede Ane sig som sy pige i mange år. Hun kørte med sin symaskine i en barnevogn fra gård til gård og fra hus til hus, hvor der var brug for en syerske til at reparere tøj med mere.

I 1871 den 19.9. døde hendes moder Johanne Christoffersdatter af brystbetændelse, og nu havde hun foruden sin lille pige også sin gamle fader at forsørge. Da han døde af forstoppelse den 19.7.1888, var hun ene tilbage i huset, hvor hun beboede den ene halvdel. Den anden halvdel blev lejet ud.

Fra 1901 og til sin død var hun værg for sin broderdatter Karen Larsen, som var på den Kellerske Anstalt i Brejning ved Vejle. Jeg har en række breve fra Ane til lille Karen skrevet i årene 1901 til 1907, en rørende korrespondance dem imellem. Karen var blevet skadet ved fødslen og kunne ikke være hjemme i Ørsted blandt de andre søskende. Hun måtte så til Brejning i 1901, hvor hun døde i 1911, 17 år gammel. I brevene til lille Karen, underskriver hun sig Faster Stine, en forkortelse af mellemnavnet Kirstine.

Ane døde i sit hjem den 1.2.1908 og blev begravet på Ørsted kirkegård. Hendes datter Kirsten Pedersen arvede ejendommen matrikel 54, Chr. Richardtsvej 33, men solgte den igen samme år til en værdi af 1.400 kr. Kirsten Pedersen ønskede ikke at beholde ejendommen, da hun boede i København.

Thepotten blev givet til Anes svigerinde, hendes afdøde broder Christoffer Larsens kone Maren Kirstine i Bukkerup, hvor hun så havde den i en tid. Da hendes ældste datter Johanne blev gift Falkengaard, fik hun thepotten af sin moder og den tog turen over bæltet til København, hvor den i deres hjem fik bo de næste ca. 40 år. I 1945-46 kom en søsterdatter på besøg hos sin moster, og hun fik potten med hjem til Fyn, hvor den var kommet fra. Den står fremdeles i hendes hjem i Kærby ved Båring.



*Ane på markvejen ved Ørsted præstegård med en faavnfuld roer i sit forklæde.*

Ane Kirstine Larsdatter var faster til min farmor, som var opkaldt efter hende. Min farmoders far var broder til Ane. Det var bolsmand og træskomand Niels Larsen, som boede matrikel 4i, Chr. Richardtsvej. Ejendommen ligger over for Toftegaard.

Den tredje broder til Ane var Hans Larsen. Han var brevsamler i Rørmosehus, veteran fra 1864, gift 3 gange, havde ingen børn, men en efterlevende enke i huset, som hed Hanne Larsen.

Hvis thepotten kunne fortælle historie, var der nok mangt og meget, den ville kunne berette om. Det er svært at sige, hvor gammel den er og hvor længe pastor Dreyer i Ørsted har haft den, men i Larsenfamilien har den været i de sidste ca. 125-30 år, og det vil den forhåbentlig vedblive at være i mange år endnu.

## Rotternes dom i 1711

af Inga Hørdum, Hedevej 21, Frederiks, 7470 Karup, ☎3511 6342. E: gihordum@fibermail.dk

For en del år siden læste jeg i en artikel et uddrag af Kristen Sørensen Testrups "Rind herreds krønike", der var trykt i Jydske Samlinger. Heri blev der fortalt, hvordan beboerne i Als, Hindsted herred i flere år i begyndelsen af 1700-tallet var plaget af rotter, der fuldstændig ødelagde deres marker. De søgte derfor hjælp hos den kloge mand i Råby, som rådede dem til at anklage rotterne ved deres grandestævne og lade dem dømme til at gå i havet. De fulgte derefter hans råd, og lod rotterne anklage. Kristen Sørensen Testrup sluttede sin beretning: *På den måde blev de rotterne kvit, da de havde været der i 3 år. Mange, som læser denne historie i fremtiden, skal vel ville mene, at jeg her har indført en fabel; men jeg forsikrer, at tingene er således passeret i sandhed og er sket i min tid og desuden er enhver i egnen bekendt."*

Da en del af mine aner levede i Als sogn, syntes jeg, at artiklen var spændende; men da jeg samtidig vidste, at tingbøgerne fra den tid ikke var opbevaret, antog jeg ikke historien som troværdig. Nogle år senere sad jeg på landsarkivet i Viborg og læste i en mappe med forskellige sager fra Hellum-Hindsted herreder, og pludselig sad jeg med en kopi af dommen. Det var et af de øjeblikke, hvor man kan have lyst til at juble højt. Nu havde jeg beviset på, at begivenhederne virkelig havde fundet sted.

"Niels Nielsen af Helverskov, Dommer til Als Grandestævne, kundgør vitterligt, at År efter Kristi Fødsel 1711 Onsdagen den 26. Avg. På bemeldte Grandestævne var skikket på menige Als Bymænds og Bosidderes Vegne og fremstanden velagte Kristen Tømmermand af Als og lod oplæse et Tingsvidne, udstædt heraf Retten Onsdagen den 19. Avg. Lydende Ord fra Ord, som efterfølger: Niels Nielsen af Helverskov, Dommer på

Als Grandestævne og Lavrs Styrmand i Als, Skriver kundgør vitterligt, at År efter Kristi Fødsel 1711 Onsdagen den 19. Avg. På menige Als Bymænds og Bosidderes Vegne er fremstanden velagte Kristen Tømmermand af Als og fremstillede tvende Kaldsmænd, navnlig Ole Kristensen og Kristen Larsen, begge af Als, som vedstod ved Ed og oprakte Fingre efter Loven, at de i dag 8 Dage her i Rette stevnede nogle skadelige Dyr, navnlig Rotter og Mus, efter en skriftlig Memorial, lydende Ord efter andet, som følger: Menige Als Bymænd og Bosidderer, Gårdmænd og Husmænd, såvelsom Inderster giver eder Rotter, Jordrotter, Vandrotter og Mus, store og små, ingen undtagne, så mange som findes inden vort Markeskæl og i denne Mark, Grund og ejendom, såvel de her findes udi Byen, lovlig Kald og Varsel til i dag 8 Dage, som er 19. Avg., Klokkeren 10 slet Formiddag at møde for os udi Rette på Als Grandestævne for Klage og Vidner at påhøre, Spørgsmål at tilsvare, alt angående den ulovlige og ubodelige Skade, som i os på vort Korn, Ager, Eng og Græsbund gjort og opskåret har, i lige måde stevnes eder Vidnespersoner til samme Tid og Sted at møde for eders Klage og Vidnesbyrd at aflægge udi samme Sag, nemlig Kristen Thomsen, Mikkel Andersen, Jørgen Jensen, Lavst Pedersen, Niels Pedersen og Erik Andersen, alle af Als, eders Sandhed derom at vidne, endnu stevnes eder ovenmeldte Rotter og Mus alle samtlige til i dag 14 Dage, som er den 26. Avg., for Dom at lide, enten vor Skade at erstatte og betale eller og derfor at rømme vore Bymarker, Grund og Ejendom, så vidt som os Als Bymænd tilhørende er, tagende med eder, hvad som i eder med udi samme Sag kunde befri. Og blev så af Rettens Middel 3 Gange påråbt, om nogen på forbemeldte indstevnede

skadelige Dyrs Vegne imod samme Stevning havde noget at svare, hvortil ingen lod sig indfinde. Er så fremstanden Vidnespersoner for Retten, Kristen Thomsen af Als, som med Ed og oprakte Fingre vandt ved sin Helgens Ed efter Loven, at forbemeldte skadelige Dyr havde tilføjet menige Als Bymænd og Bosiddere både på Ager og Eng og Græsning så stor Skade på det, som er såt, alle Slags Korn samt Græsning og Engbund, som Jordens Sæd kunde bedrage sig, og endda mere både på Ager og Eng. Endnu er fremstanden videre Vidnespersoner, navnlig Mikkel Andersen, Jørgen Jensen, Lars Pedersen, Niels Pedersen Vester og Erik Andersen, alle af Als, som i lige Måde vandt ved Ed og oprakte Fingre ligeledes Ord fra Ord, som Kristen Thomsen forhen omvundet har, hvorefter Kristen Tømmermand på menige Bymænds og Bosidderes Vegne var Tingsvidne begærende af de i dag værende 8 Tinghørere, navnlig Erik Pedersen, Erik Larsen, Kristen Eriksen, Lavrids Olesen, Niels Rasmussen, Lars Bakmand, Rasmus Madsen og Anders Mortensen, alle af Als, og at de for'ne 8 Danemænd således for os vundet har, det så i al Sandhed er ganget og passeret, såsom forskrevet står, vidner vi med Forsegling og Hænders Påskrift. Datum ut supra.

Niels Nielsen Lavrs Styrmand

Læst for Retten på Als Grandestevne den 26. Avg. 1711.

Testerer Lavrs Styrmand.

Da efter forhen indførte Kald og Varsel og Tingssvidnes Formelding satte Kristen Tømmermand udi Rette og formente, at forbemeldte indstævnedes skadelige Dyr, navnlig Rotter og Mus, enten burde denne vor Skade at erstatte og betale eller også at undvige og bortrømme fra vor Ager og Mark, Eng og Ejendom, Hus, By og Gårde, hvorefter bemeldte Kristen Tømmermand var Rettens Kendelse begærende.

Blev så af Rettens Middel trende Gange påråbt, om forbemeldte indstævnedes skadelige Dyr enten selv eller nogen på deres Vegne havde noget hertil at svare, hvor da ingen lod sig indfinde.

Blev så for Retten kendt og afsagt, som følger: Dom efter et Tingsvidne, udstædt af Retten her ved Als Grandestevne Onsdagen den 19. Avg., hvor af kan ses en stor Last og Klage, som Als Bymænd giver over nogle umælende skadelige Dyr, navnlig Rotter og Mus, som har opædt og opskåret en stor Del af deres Korn og Græsbund, som af samme Tingsvidne nok kan ses og eragtes, da, som den gode Gud har beprydet og velsignet Jorden med en god Velsignelse og Afgrøde, hvorfor hans hellige Navn være evig Lov og Ære, da tros vist og ikke påtvivles, at den gode barmhjertige Gud ikke lader sådanne umælende skadelige Dyr ødelægge hans Gaver og Velsignelse, som han til Menneskens og Kreaturerens Føde skabt og ordineret har, men ellers ved hans Magt at de må lide og undgælde og bortrømme af deres Egn, Marker og Eng, By og Grænser og ej lade dem findes der mere og henvises i Havet, Menneskene på Jorden og Fiskene i Havet, aldeles uden Skade, hvortil Gud give Lykke og sin gode Vilje, at de aldrig skader nogen her mere, men ganske bortviger fra deres Grænser og til deres forelagte Sted og inden 15 Dages Forløb. Det til bekræftelse under min Forsegling. Datum ut supra. Niels Nielsen"

*Kilde:*

Uddrag af Kristen Sørensen Testrups Rind herreds krønike: Jydsk Samling. 1. række, bind 2.

På landsarkivet i Viborg: Hellum-Hindsted hrd. 1688- Blandede sager.

## Dronning i Storbritannien?

Sidst i april fik englænderne en ny hertuginde – af borgerlig herkomst, og hvis alt går vel, skal hun, fortidens Kate, Catherine Elizabeth Middleton, født 1982, sikkert langt ud i fremtiden blive Queen Catherine sammen med sin mand, King William V. – Men meget kan jo ske inden den tid.

Slægtsforskere har naturligvis kastet sig over hendes slægt, og der synes ikke at være noget dansk islæt – det skulle da være en fjern viking i 900-tallet, men det kommer vi tilbage til. - William, derimod er jo næsten halv dansk gennem begge faderens forældre, Elizabeth II og Philip. Sidstnævntes far, prins Andreas af Grækenland og Danmark, var jo søn af den danskfødte prins Vilhelm/kong Georg I af Grækenland; så prins Philip er oldebarn af den danske kong Christian IX, hvis datter, prinsesse Alexandra, blev dronning i England og oldemor til dronning Elizabeth!

Disse forhold er velkendte, og mange ved sikkert også, at afdøde prinsesse Diana havde dansk blod i årerne, men godt nok lidt tyndt! Hendes far, John, 8th Earl Spencer, 1924-1992, stammede som en stor part af den engelske højadel fra uægtefødte børn af forgangne tiders konger. Spencer stammede således på både fædrene og mødrene side fra 4-5 børn af 1600-tallets Stuart-konger, Charles II, død 1685, og broderen James II, død 1701. Og disse brødre var jo sønnesønner af den dansk-norske kong Christian IVs søster Anne, 1574-1619; hun blev gift 1590 med den skotske kong James (Jacob) VI, der 1603 besteg den engelske trone som James I. – Så prins William stammer således på utallige måder både på fædrene og mødrene side fra vores kong Frederik II!

### Kate Middleton

I anledninger af årets bryllup udkommer William Addams Reitwiesner og Michael J. Woods bog om Kates forslægt, og på nettet kan man allerede læse en del om denne.

Heraf fremgår det, at hendes farfars far, Richard Noel Middleton (1878-1951), var rådgivende advokat (solicitor) i fødebyen Leeds i Yorkshire og gift med en datter fra det lokale klædehandlerdynasti Lupton med afstamning via kvindeled (slægten Greenhow) fra slægten Martineau.

Denne slægten var en oprindelig fransk slægt, der kom til England i 1680'erne og bosatte sig i Norwich i Norfolk – og hørte til den ubetitlede landadel! En søster til Kates ane nr. 75 gjorde sig bemærket som journalist og forfatter, Harriet Martineau, 1802-1876. – Ane nr. 300, David Martineau, 1726-1768, var gift med Sarah Meadows, og fra dette par stammer filminstruktøren Guy Stuart Ritchie (født 1968); han var med til brylluppet, men er dog vist mest omtalt som tidlige mand til Madonna!

Den nævnte Sarah Meadows, 1725-1800, var sønnedatter af præsten i Ousden (mellem Cambridge og Ipswich), John Meadows, 1622-1697, og hustru Sarah Fairfax, datter af adelsmanden Benjamin Fairfax af Halesworth i Suffolk, død 1708, Kates ane nr. 2410. Den adelige slægt Fairfax hørte hjemme på egnen mellem Norwich og Ipswich.

Blandt denne slægts stamfædre var Sir Thomas Fairfax; død 1520/21, gift med Agnes Gascoigne, Kates ane nr. 77.120 og 77.121. Parrets ene søn, William, blev stamfar til Kate – mens sønnen Nicholas via sin dattersøn, Sir Henry Belasyse blev tipoldefar til Barbara Belasyse, gift med Sir John Webb eller Webbe 3rd Baronet of Hatherop i Gloucester, hvis datter Mary Webb(e), død 1719, blev gift 1714 med James Waldegrave, 1st Earl Waldegrave, 1684-1741; han var dattersøn af kong James II og Arabella Churchill, søster til "Mallebrok", feltherren John Churchill, 1st Duke of Marlborough. – Fra Waldegrave stammer prinsesse Diana, så William og Kate stammer begge fra Sir Thomas Fairfax, død 1520/21, og Agnes

Gascoigne, der var af meget interessant afstamning.

Agnes var nemlig datterdatter af Henry Percy, 3rd Earl of Northumberland, 1424-1461. Percy-slægten er velkendt fra Englands historie i 13- og 1400-tallet. Den nævnte Henry Percys farfar af samme navn var bedre kendt under navnet Hotspur (Hedspore), en tapper kriger i kampene med skotterne og udødeliggjort af

Shakespeare i skuespillet Henrik IV - og så kendt, at han er omtalt udførligt i selv danske leksika! – Via den højadelige slægt Percy kan Kates anetavle følges i mange linjer tilbage til mængder af engelske konger i den tidlige middelalder, bl.a. Edward III og vikingeætlingen Vilhelm Erobreren samt fyrster på det europæiske fastland tilbage til folkevandringstiden.

AB

## Knivsmedens datter - en vanskelig ane

Af Flemming Aagaard Winther, Kiel. E: winther@phc.uni-kiel.de

I Wibergs Præstehistorie nævnes under Gunderup-Nøvling sogne i Himmerland, at præsten Mads Mouritsen Borchhorst (1639-1680) 1677 blev gift med en Cathrine Mortensdatter. Hun blev 1681 gift med hans efterfølger Jens Pedersen Hosbond (1648-1698). Det er et helt normalt forløb i præstesammenhæng. En efterfølger var forpligtet til at forsørge sin forgængers enke, så længe hun levede og ikke giftede sig igen. Det kunne være en ubehagelig eller i et fattigt kald en næsten umulig belastning. Derfor ser man fra Reformationen til langt ned i 1700-tallet denne type ægteskaber.

Da jeg omkring 1980 begyndte at "forske slægt", glædede jeg mig over at have fundet Cathrine Mortensdatter som ane; men snart begyndte jeg at spekulere over Wibergs data om hende: "Født 4. november 1641, død 11. maj 1709." I sine to ægteskaber fik hun ikke mindre end 12 børn, hvis fødselsår takket være Gunderups bevarede kirkebog er godt kendte: 1677 til 1695. Det vil sige, at hun skulle have født sit første barn som ca. 36 årig og det sidste i en alder af ca. 54 år. Efter også at have fundet, at hun stadig levede 1712, var jeg klar over, at begge Wibergs datoer måtte være forkerte. - Og hvem var hendes mor og far? - Der var jo også dengang talrige mænd i Danmark, der hed Morten.

Så gik der mange år, indtil Anton Blaabjerg 2009 stødte på Cathrine Mortensdatter i et Aalborg-skifte og var så venlig at fortælle mig det. Skiftet var efter knivsmed Morten Simonsen eller Simmensen, som han skrives i skiftet 1693. Cathrine var datter af hans første ægteskab med Else Mikkelsdatter, som der ligeledes er skifte efter.

I datidens standsdelte samfund var der ikke mange præstehustruer, som var håndværkerdøtre. *Knivsmedens datter* er således et eksempel på en bemærkelsesværdig social mobilitet. Det har siden vist sig, at der også er geografisk mobilitet i knivsmedens familie. Nogle af slægtens medlemmer skal derfor beskrives i det følgende, sammen med noget om deres efterslægt.

### Morten Simonsen og hans første hustru Else Michelsdatter

Knivsmed i Aalborg Morten Simmensen døde 31. maj 1693 i Aalborg, Vor Frue sogn. Dette sogns kirkebog er først senere bevaret; men datoen oplyses i skiftet efter ham, der påbegyndtes 11. juli 1693.<sup>1</sup>

Morten Simonsen var gift to gange, hans første hustru hed som nævnt Else Michelsdatter. Hun døde 1678/79 i Aalborg, også i Vor Frue sogn, idet bopælen angives til et "Huus Uden Øster Port". Skiftet efter hende påbegyndtes 23. ja-



nuar 1679.<sup>2</sup> Størstedelen af boets formue udgøres af hus og have, tilsammen vurderet til 450 Sldl.<sup>3</sup> Af løsåret bemærkes en brygkedel af kobber til 15 Sldl., en noget defekt jernkakkellovn til 10 Sldl., en broget ko og to små svin, tilsammen 5 Sldl. - Der er (i modsætning til i skiftet efter ham selv 1693) ikke noget smedeværktøj anført, så Morten Simmensens må 1679 have arbejdet for en mester i Aalborg eller omegn.

Boets samlede formue beløb sig til godt 534 Sldl., men Morten Simmensens skyldte en (unævnt) svoger 65 Sldl. samt godt 26 Sldl. i krigsskat, så der netto blev 443 Sldl. 9 Sk. til deling mellem ham og børnene.

Skiftebrevet er underskrevet og forseglet af borgmester Daniel Kalow (også en af mine aner) samt af rådmændene Claus Thomsen Høg, Oluf Jensen Munkgaard og Jacob Panck. Desuden underskrev og forseglede vurderingsmændene skrædder Søren Sørensen og sporemaker Hans Jørgensen dokumentet, begge borgere i Aalborg. Også Morten Simmensens forseglede, men underskrev blot med "M S S". Han har altså ikke været skrivekyndig.

### **Cathrine Mortensdatter og hendes søskende**

Fra ovennævnte skifte 1679 efter Morten Simonsens første hustru Else Michelsdatter kendes parrets to sønner og to døtre som arvinger.<sup>4</sup> Desværre er Cathrine Mortensdatters alder ikke anført, da hun jo allerede 1. april 1677 i Gunderup var blevet gift med kapellanen dér, Mads Mouridsen Borchhorst. Imidlertid kan man efter ægteskabsdatoen og hendes søskendes alder skønne, at hun må være født 1655/60, uheldigvis i Frue sogn, hvor kirkebogen først er bevaret fra 1715.

Morten Simonsen og Else Michelsdatters børn : 1. - 4.

1. SIMON MORTENSEN, født ca. 1652, død efter 1697. I 1679 er han i tjeneste i

Nykøbing F., 1693 boende i Radsted på Låland. Det må være ham, der 1694 og 1697 nævnes som skoleholder i Øster Radsted.<sup>5</sup> Han synes ikke at have været student.

2. CATHRINE MORTENSDATTER, født 1655/60, død efter 1712. 1. Gift 1677 med residerende kapellan i Gunderup Mads Mouridsen Borchhorst (1639-80). (1 Søn, 2 døtre) 2. Gift 1681 m. hans efterfølger, Jens Pedersen Hosbond (1648-98). (4 Sønner, 5 døtre). - Udførligt omtalt nedenfor.

3. ELSE MORTENSDATTER, født ca. 1659, død efter 1724. Gift m. garver i Aarhus Ditlev Danielsen Bloch, født ca. 1656 i Aalborg, død 1716 i Aarhus.<sup>6</sup> Ved skiftet efter ham nævnes 4 sønner og 2 døtre. Søn af garver i Aalborg Daniel Bloch (ca. 1627-77) og Anne Hansdatter (død 1690).<sup>7</sup>

4. MICHEL MORTENSEN, født ca. 1662, død efter 1693. Han var dette år garversvend i Aalborg.

### **Cathrine Mortensdatters første ægteskab med Mads Mouritsen Borchhorst**

Dagen før Mads Mouridsen Borchhorsts tiltrædelse som kapellan var Gunderup-Nøvling præstekald 9. februar 1675 blevet henlagt til Viborg Bispestol, og først efter 1832 blev Gunderup-Nøvling igen et selvstændigt pastorat. Det betød, at biskopperne i Viborg havde kaldsretten, og at præsterne formelt er deres residerende kapellaner eller vicepræster. Det er muligvis dette embedsforhold, der er grunden til, at *to biskopper med hustruer* bivånede Cathrine Mortensdatters datters bryllup 1702 - se senere.

Cathrine Mortensdatter blev gift første gang 1. april 1677 i Gunderup<sup>8</sup> med Mads Mouridsen Borchhorst, født 14. juni 1639 i Gunderup Præstegaard,<sup>9</sup> død dér 1. juli 1680,<sup>10</sup> begravet 13. juli "neden for altergulvet ved søndre side." Han var søn af magister (1647) og sognepræst i Gunde-

rup-Nøvling 1644-87 Mourids Jensen Borchhorst (begravet 13. september 1687)<sup>11</sup> og Anna Kjeldsdatter (død 6. juni 1677). (Hun var igen datter af forgængeren Kjeld Christensen (død 23. november 1644), hvis enke Anne Jensdatter endnu levede 1645).

Cathrine Mortensdatter og Mads Mouridsen Borchhorst havde børnene: **A. - C.**

**A. ANDERS MADSEN BORCHHORST**, hjemmedøbt 5. november 1677,<sup>12</sup> begravet 17. december 1723 i Krejbjerg Kirke.<sup>13</sup> Officer,<sup>14</sup> kaptajn i Viborg Stifts nationale Infanteriregiment 1713-17 og sidst i Ribe Stifts nationale Infanteriregiment 1717-23.<sup>15</sup> Nørre Andrup i Krejbjerg sogn, hvor han døde, er på vestsiden af Salling.

Gift 1. 22. januar 1711 i Aalborg (Budolfi) med Anna Cathrine Jensdatter Winther, f. ca. 1688/89, død 1711/12,<sup>16</sup> uden efterlevende børn - vel i første barselseng eller af pesten, der da også rasede i Hertugdømmerne. Anna Cathrine Winther var en ældre søster til bedemand i Aalborg Christen Jensen Winther (se nr. G. nedenfor).

Anders Borchhorst blev 2. gift 17. januar 1713 i Glückstadt med Dorothea Benedicte Hinrichs, født ca. 1695. Hun var søster til toldkæmner Joachim og levede endnu 1771, 76 år gl., efter 47 års enkestand.

**B. ANNE MADSDATTER BORCHHORST**, hjemmedøbt 11. december 1679 og fremstillet i kirken 4. februar 1680,<sup>17</sup> død tidligst 1711. - En datter kendes: Øllegaard Cathrine, hjemmedøbt 16. november 1699 i Hvirring.

Gift 5. oktober 1697 i Gunderup<sup>18</sup> med Niels Sejersens Bondo, født ca. 1670 i Hvirring, student fra Randers 1690, eksamineret af Jens Bircherod 1693,<sup>19</sup> nævnt 1697 og 1711 i Hvirring, hvor han vel har været personel kapellan.<sup>20</sup> - Søn af sogneprest i Hvirring-Hornborg-Tamdrup sogn, Nim hd., Sejer Andersen Bonde (ca. 1641-1696) og Øllegaard Hansdatter Borchhorst (gift 21. december 1668, begravet 15. juni 1723 i Hvirring, 79 år).

Det er her på sin plads at henvise til biskop Jens Bircherods dagbøger 1658-1708 som en fremragende kilde til datidens præste- og borgerskabs historie. Dagbøgenes genealogiske indhold findes publiceret i en række artikler i Personalhistorisk Tidsskrift 1925-35, mens der er mere fortællende stof i Christian Molbechs bog med uddrag fra dagbøgerne, se nedenfor efter M.

**C. ELSE MADSDATTER BORCHHORST**, døbt 5. december 1680,<sup>21</sup> begravet 31. maj 1681 i Gunderup. Hun fødtes 5 måneder efter sin fars død.

### **Cathrine Mortensdatters andet ægteskab med Jens Pedersen Hosbond**

Jens Pedersen Hosbond blev født 1. juli 1648 i Vraa Præstegaard i Vendsyssel og døde 4. juli 1698 i Gunderup, begravet 12. juli i Gunderup Kirke.<sup>22</sup> Han var søn af sogneprest i Vraa-Em-Serridslev sogne Peder Pedersen Hosbond (ca. 1619-1674) og (1. hustru, forgængerens enke) Anne Olufsdatter Krag (ca. 1610 - 1660/65).<sup>23</sup>

Jens Hosbond blev student fra Slangerup 1671, cand. theol. 1673 og 19. januar 1675 kaldet til kapellan for fødesognene Vraa-Em-Serreslev, hvor hans far lige var død. Imidlertid skulle han først overhøres af den nidkære Aalborg-bisp Matthias Foss. Det resulterede beklageligvis i, at han måtte underskrive en erklæring dateret 2. april 1675 (Langfredag), at han ved flittige teologiske studier indtil påsken 1676 ville forbedre sig. Skulle han så ved en ny eksamination ikke vise sig dygtig nok, ville han opgive kaldet.<sup>24</sup> Denne overhøring klarede han; men han blev allerede 1677 afsat for lejemål (samleje mellem ugifte) med en unævnt kvinde. Det var også sket for Mads Mouridsen Borchhorst,<sup>25</sup> men i hans tilfælde inden han kom i embede.

Det lykkedes Jens Hosbond at få kgl. tilladelse til igen at søge embede efter to års forløb og i et fjernliggende sogn,<sup>26</sup> og dermed kom han så 1680 til Gunderup, hvor han 24. juli 1681 blev trolovet med Cathrine Mortensdatter. De blev viede 31. august 1681 i Gunderup.

Rimeligvis må hun være født ca. 1655/60, skønnet ud fra hendes søskendes alder og passende til, at hun får sit første barn i november 1677. Hun nævnes desuden som arving i efteråret 1711 ved skiftet efter sønnerne Peder og Morten, så hun kan ikke være død 11. maj 1709, som angivet hos Wiberg.<sup>27</sup>

Efter magister Mourids Borchhorsts død 1687 tiltrådte Jens Hosbond embedet som residerende kapellan for Gunderup og Nøvling menigheder, hvor han forblev til sin død 1698.

Cathrine Mortensdatter fik i sit andet ægteskab med Jens Hosbond 9 børn i Gunderup: **D. - M.**

**D. MADS JENSEN HOSBOND**, døbt 21. april 1682,<sup>28</sup> død efter 1712, uvist hvor.

**E. ANNE LEENE JENSDATTER HOSBOND**, døbt 20. april 1684,<sup>29</sup> begravet 20. marts 1685 i Gunderup kirke.<sup>30</sup>

**F. ANNE LEENE JENSDATTER HOSBOND**, døbt 26. januar 1686,<sup>31</sup> begravet 19. oktober 1739 i Ferslev Sogn, 53 år gl.<sup>32</sup> - Om hendes bryllup findes en beretning i Bircherods dagbog, gengivet nedenfor.

Gift 18. juli 1702 i Gunderup<sup>33</sup> med faderens efterfølger som residerende kapellan for Gunderup-Nøvling menigheder, Peder Jensen Bering, født 1673/74 i Hjarup, død 19. maj 1728 i Gunderup. Student fra Kolding 1692, cand. theol. 1695, henved tre år hører i Viborg, derefter præst i Gunderup.<sup>34</sup> Søn af sognepræst i Hjarup-Vamdrup Jens Pedersen Bering (født ca. 1639 - død 29. marts 1696) og Mette Pedersdatter Bering (født ca. 1644 - begravet 29. oktober 1709, hendes 2. ægteskab).<sup>35</sup> - 3 Døtre:

**a. Mette-Cathrine Pedersdatter Bering**, f. 17. oktober, døbt 25. oktober 1703 i Gunderup,<sup>36</sup> død 1756 i Skibsted. Gift 2. oktober 1722 m. sognepræst i Skibsted-Lyngby Henning Arnisæus Jochumsen Irgens (1695-1769).<sup>37</sup>

**b. Dorothea-Kierstina Pedersdatter Bering**, f. 2? februar, hjemmedøbt 8. februar,<sup>38</sup> dbkonf. 13. februar 1705 i Gunderup kirke,<sup>39</sup> død 29. januar 1741 i Gunderup. 1. Gift 6. oktober 1729 m. sognepræst Thomas Mogensen Gjørup, f. 28. januar 1698/1699? paa Lykkesholm, død 24. marts 1732 i Gunderup. 2. Gift 22. april 1733 i Gunderup m. sognepræst Ole Nielsen Hvidberg, døbt 11. april 1697 i Aalborg (Bud.), død 19. april 1754 i Gunderup.

**c. Anna-Maria Pedersdatter Bering**, f. 24. oktober, hjemmedøbt 25. oktober, dbkonf. 15. november 1706 i Gunderup kirke,<sup>40</sup> død ml. 1781 og 1787 i Korup mølle, Visborg sogn. (Uden børn). Gift 16. juli 1756 i Skibsted<sup>41</sup> m. ejeren af Korup vandmølle,<sup>42</sup> Søren Christensen, f. ca. 1712, død efter juli 1787.<sup>43</sup> - Han havde 1. været gift m. Johanne Elisabeth Wilsberg, død før 1754, med hvem han havde flere børn. (Datter af ejeren af Stevnhoved i Vive sogn, Mads Mikkelsen Wilsberg, (død 15. juni 1757) og Anne Christoffersdatter Godske (gift 7. november 1713 i Vive)).<sup>44</sup>

**G. ELSE MARIE JENSDATTER HOSBOND**, døbt 11. februar 1687 i Gunderup,<sup>45</sup> død 15./16. april 1759 i Aalborg Vor Frue sogn, begravet 24. april, 72 år gl.<sup>46</sup> Gift 8. maj 1719 i Ormslev sogn ved Aarhus med forpagter, senere bedemand i Aalborg<sup>47</sup> Christen Jensen Winther, født ca. 1695 i Aalborg Vor Frue sogn, død 17. marts 1762 i Haverslev Præstegaard om aftenen efter 6 ugers sengeleje i sit 68. år.<sup>48</sup> Søn af købmand i Aalborg Jens Christensen Winther (døbt 7. december 1651 i Aalborg (Budolfi), død i sommeren 1700 i Vor Frue sogn) og Mette Lucasdatter (døbt 20. november 1661 i Aalborg (Budolfi), begravet 26. oktober 1738 i Vor Frue sogn, 76 år 11 mdr. 7 dage gl.)<sup>49</sup>  
3 Sønner, 3 døtre:

**a. Jens Mathias Winther**, f. 1720 på Rugballegaard i Hover Sogn,<sup>50</sup> død 13. april

1765 i Haverslev Præstegaard. Sognepræst for Haverslev-Bejstrup sogne, Øster Han herred 1755-65. Gift 15. december 1752 i Haverslev med enken Else Catharine Jensdatter Bloch, født 3. september 1728 i Kollerup,<sup>51</sup> død 19. april 1808 i Durup, hvor hendes grav endnu findes.<sup>52</sup>

En af deres tre sønner, Christen Winther (1754-1798), grundlagde 1787 den tobaksfabrik i Aalborg, hvis firmanavn C.W. *Obel* [Christen Winther Obel], stadig peger tilbage på denne Winther-slægt.<sup>53</sup>

b. Mette Cathrine Winther, f. ca. 1720 (måske som tvilling med a.), begravet 23. juni 1739 i Aalborg (Vor Frue), 19 år 5 mdr. 17 dage gl.

c. Sophie Cathrine Winther, f. 1722 på Bryskesborg, (nu Williamsborg) i Daugaard sogn, døbt 26. oktober, død 1758/59 på Pandum i Vokslev sogn. (2 sønner, 1 datter). Gift 13. februar 1750 i Bislev med forpagter af Pandum Andreas Sveistrup, født 3. august 1710 i Horsens, død 4. januar 1778 på Pandum i Vokslev Sogn.

d. Jens Winther, døbt 3. april 1725 i Daugaard sogn, død barnløs før 1759.

e. Christopher Diderich (Friedenreich) Winther, døbt 20. november 1726 i Aalborg (Budolfi), død 1728 i samme sogn, begravet 16. marts i Vor Frue Kirke, 2 år 4 mdr. gl.

f. Else Marie Winther, døbt 14. september 1728 i Aalborg (Budolfi), død i samme sogn, 3 mdr. 2 dage gl., begravet 17. december fra Vor Frue Kirke.

H. TALKE JENSDATTER HOSBOND, døbt 15. august 1689 i Gunderup,<sup>54</sup> begravet dér 27. juni 1690.<sup>55</sup>

J. PEDER JENSEN HOSBOND, døbt 18. december 1690 i Gunderup,<sup>56</sup> død 22. august 1711 i København [af pest]. Ingen af de fire præstesønner Mads, Peder, Morten og Søren ses at have studeret. De tre sidstnævnte må ligesom søsteren Else

Marie have tjent i København. Hun betænkes i skiftet af sin mor med en ekstra arvepart, fordi hun under livsfare og under tilsidesættelse af sin egen tjeneste har plejet sine syge brødre.

K. MORTEN JENSEN HOSBOND, døbt 12. februar 1692 i Gunderup,<sup>57</sup> død 24. september 1711 i København [af pest]. Et fælles skifte efter de to er indført Fleskum Herreds gejstlige skifteprotokol.<sup>58</sup>

L. SØREN JENSEN HOSBOND, døbt 19. maj 1693 i Gunderup,<sup>59</sup> død 29. april 1708 i København. Skifte 1711.<sup>60</sup>

M. DORETHE JENSDATTER HOSBOND, døbt 29. september 1695,<sup>61</sup> død dér 10. juli 1696 af børnekopper, 41 uger og 1 dag gl.<sup>62</sup>

Efter Jens Hosbonds død 1698 blev Peder Jensen Bering kaldet til Gunderup 19. august 1698 af biskop Henrik Gerner i Viborg. Fire år efter (1702) giftede Peder Bering sig med Cathrine Mortensdatters da 16-årige datter Anne Leene Hosbond. Deres bryllup blev fejret med manér, som det fremgår af skildringen i Bircherods dagbog:<sup>63</sup>

“D. 18. Jul. Toge vi om Morgenen fra Graule [Gravlev] til *Gundrup* Præstegaard, hvor vi til Bryllup vaare indbudne. Ved Middagstid ginge vi med Brudeskaren til Kirken, hvor *Episcopus Viburgensis* [Biskop i Viborg, B. Deichmann] forrettede Brudevielsen og tilligemed mig ledede Bruden til og fra Kirken; men begge vore Hustruer smykkede hende. Siden sadde vi over Bryllupstractamente til langt ud paa Aftenen. - Imedens de andre Gæster toge deres Lystighed vare, holdt jeg med velbem. Biskop *Deichmann* inde i en Stue for os selv en lang Samtale indtil sildig ud paa Natten.”

Festen fik følgende efterspil, som refereret hos Bircherod, der nu var tilbage i Aalborg:

“D. 20. Jul. Biskop *Deichmann* affærdiger til mig fra Gunderup Præstegaard et eget Bud, og giver mig tilkiende, hvorledes tvende af *Scholæ Aalburgensis Collegæ* [stands-fæller i Aalborg skole], nemlig Peder Svendsen<sup>64</sup> *tertiæ*, og Hans Moritzsen<sup>65</sup> *primæ classis Hypodidascali* [hørere i tredje og første klasse], vaare *præcedente vespere* [foregående aften], strax efter min Bortreise fra Gunderup, i Bryllupshuset sammesteds indkomne, ubudne og heel beskiendede, hvor de med Klammeri og anden importun Forhold megen *Insolentz* [overmod] skal have brugt, og sig for velbem. *Episcopi* Nærværelse enten lidet eller intet undseet, etc. Som jeg over denne Tidende og *relation* [meddelelse] fattede mig stor Harm og Fortrydelse, saa lod jeg strax samme tvende Hørere en Suspension *ab officio* [fra embedet] indtil videre forkynde.”

“D. 27. Jul. Havde jeg de tvende Hørere Peder Svendsen Kirketorp og Hans Moritzsen hos mig, og med haarde Ord talte dem for deres begangne Exces skarpelig til, givendes dem derhos alvorlige Formaning, at de herefter skulde tage sig vare for Drukkenskab og andre *enormiteter* [uhyrligheder], saafremt de havde deres Velfærd kier. Hvorpa jeg, for Biskop *Deichmanns* Intercessions [mellemskoms] Skyld, relaxerede deres Suspension, og tillod dem deres *functionem scholasticam* [skolehverv] igien at tiltræde.

### Morten Simonsens anden hustru Eva Michelsdatters søskende

Aage Dahl har i sin Bornholmske Præstehistorie side 18 en udokumenteret angivelse, at Evas bror (eller halvbror) Christen var søn af “Podemester Mikkel Pedersen i Aalborg”, om hvem jeg hidtil ikke har fundet oplysninger. Slægtskabet mellem Knivsmedens anden hustru Eva Michelsdatter og hendes to brødre (eller halvbrødre) har ikke været beskrevet før. Den ældste, født ca. 1642, var Christen

Michelsen. Han blev student fra Aalborg 1662 og tillagde sig navnet *Schottving* som kapellan (1669), siden sognepræst (1681) i Rønne-Knudsker på Bornholm.

Sin kone havde han med hjemmefra. Cathrine Harding (Hardingsdatter) blev døbt 15. juni 1653 i Aalborg (Buolfi)<sup>66</sup> og gift sammesteds 11. september 1670 med Christen Michelsen. Hun døde mellem 1701 og 1714 i Rønne. De havde to sønner og seks døtre, omtalt i skiftet 1703 efter den anden bror Oluf Michelsen.

Han var født ca. 1648 og døde 26. marts 1703 i Vester Hassing.<sup>67</sup> Som Oluf Michelsen blev han student fra Aalborg 1667; men han fik først taget teologisk eksamen 1696 efter i 20 år at have hutlet sig igennem som hører ved Aalborg Katedralskole. Som degn i Vester og Øster Hassing fra 1696 kaldte han sig *Wedschefeld*. Hverken dette eller broderens tilnavn har jeg fundet en forklaring på.

Oluf Michelsen Wedschefeld var gift to gange uden efterlevende børn; men han var værge for sin søstersøn Mikkel Christian Mortensen, der siden kalder sig *Wischefeldt*. Oluf Michelsens to hustruer, Dorte Madsdatter (død 1693) og Karen Pedersdatter Kjørulf (død 1702) findes allerede beskrevet i Carl Klitgaardens “klassiker” om Kjørulf-slægten.<sup>68</sup>

### Morten Simonsen og Eva Michelsdatters søn

Mikkel Christian Mortensen var ved skiftet efter sin far 1693 i 13. år og elev i Latinskolen. Hans mor fik overladt hans arvepart mod (frit oversat) at tage sig af ham, *når han opførte sig ordentligt*. Han blev da også student fra Aalborg 1699, 19 år gammel, og indskrevet ved Københavns Universitet som *Michael Christianus Martini*. Som nævnt antog han sin værge og morbrors efternavn og blev 25.9.1711 kapellan i Skanderborg-Skanderup-Stilling sogne. Han ansøgte om at få eftergivet krigsstyr for flere års udskrivninger og fik det bevillet 3.6.1720.<sup>69</sup> Fem år senere

døde han i embedet og blev begravet 22. februar 1725 i Skanderborg.<sup>70</sup> Gift med Johanne Johansdatter [Hagensen], død i Rye mølle 1741.<sup>71</sup> Datter af herredsskriver i Hjelmslev herred Johan Hagensen (død 1731) og Anne Poulsdatter (død efter 1731).<sup>72</sup>

En søn levede 1741 ved skiftet efter moderen: Johan Mikkelsen Wischefeldt (alderen ikke angivet). Han boede da i Kolding og var i tjeneste hos Amtsforvalter Christen Roed.<sup>73</sup>

## Efterskrift

Med denne skitse af slægter omkring "Knivsmedens datter" håber jeg at have bragt hidtil ukendte sammenhænge samt at have aflivet myten om Cathrine Mortensdatter fødsels- og dødsår. Hvor og hvornår hun døde er stadig ikke dokumenteret; men jeg giver hermed spørgsmålet videre til hendes talrige nutidige efterkommere.

## Noter og henvisninger

1. Skifte 11.7.1693, Aalborg originale skiftobreve nr. 239 (L.A. Viborg B37-557).
2. Skifte 23.1.1679, Aalborg originale skiftobreve 1679-80 nr. 16 (L.A. Viborg. B37-548).
3. "Huußet och Eiendommen som Morten Simmensens iboer, med et lidet Huuß Norden till, sampt Gaardß Romb Worderitt for...150 Sletdlr: En Stoer Hauge, beliggendeß Norden och Østen till bemelte Eiendomb med detß Planchewerch, Wurderitt tilsammen for... 300 Sletdlr:"
4. "Catharina Mortthenssdater ...Madz Mouridzens ...til Gunderup ...; Simen Morttenssen - 26 Aar tienendiss i Nykiøbing i fallster, Ellsse Morttensdatter - 19 Aar, och Michell Morttenssøn - 16 Aar".
5. Nævnt (uidentificeret) i A. Larsen, Lolland - Falsters Degne og Skoleholdere (Kbh. 1960), 239.
6. Skifte efter Ditlev Danielsen Bloch, garver i Århus. 27.5.1716: *Århus Købstad Skifteprotokol 8, 1716-1721*, fol.18B (L.A.Viborg B 56 - 421, *uddrag v. E. Brejl, Nr. 755.*)
7. Clara Lund, *Fire jyske slægter* (D.H.H. 1988), 173ff.
8. „Dom Judica“ = 5. søndag i fasten = 1.4.1677. Viede af sogneprest i Ferslev-Dal-Volsted sg.,

Johannes Jacobsen (Brunow) (ca. 1646-1700). Gunderup kbg., fol. 117a, opslag 235.

9. Gunderup kbg., fol. 189a, opslag 379.

10. „hora 12“ - i den tolvte time. Gunderup kbg., fol. 126b, opslag 254.

11. ...blef Magister Mauridtz begraffoet udi Gunderup Kirche. Gunderup kbg., fol. 144a, opslag 289.

12. Gunderup kbg., fol. 118b, opslag 238.

13. Rødding-Krejbjerg kbg., fol 86, opslag 164. "Capitain Borchostes Liig af Nør Andrup nedsatt udj Kreiberg Kierke udj [ulæseligt] gulfvet ved dend synder side Wed Alteret."

14. Han er sikkert den "Lieutenant Borchorst", der 11.5.1710 er fadder for Jacob Sørensens datter Else i Ooppelstrup. Gunderup kbg., fol. 15b, opslag 29.

15. J.C.W. & K. Hirsch, *Fortegn. o. danske og norske Officerer m.fl.* 2, 111f. (Manusk. 1888-1907, Det Kgl. Bibl., Kbh., Mikrokort).

16. Hun synes ikke begravet i Glückstadt; men kirkebogen er ufuldstændigt ført i pestårene.

17. Gunderup kbg., fol. 125a, opslag 251.

18. Gunderup kbg., fol. 165b, opslag 332.

19. Refereret i Persh. Ts. 9,I (1928), 256: "Gaf jeg Nicolao Victorino Bondio sin Dimiss beskreven, efter at jeg hafde ladet hannem prædike for den samme extraordinarie. Hand vaar en af de slettiste, som jeg haver haft med at bestille, hvorfore hand fik og Dimiss der efter."

20. *Aarb. Hist. Samf. Aarhus Stift* (1936), 41.

21. „Dom. 2 Advent“ = 5. dec. Gunderup kbg., fol. 127b, opslag 256.

22. Skifte 3. aug. 1698 i Fleskum hd.'s gejstl. Skifteprot. 1698-1746, fol. 2, 52, 54b, 109b. (L.A. Viborg C 15A-2, E. Brejl nr. 1).

23. Carl Klitgaard, *Optegnelser om Vendsyselske Præstefamilier før ca. Aar 1700* (Hjøring 1945), 356 ff. Heri ses tilnavnet "normaliseret" til Husbond, hvilket ikke synes hensigtsmæssigt, da efternavnet Hosbond bruges af nulevende personer.

24. Dokumentet i Aalborg Bispearkiv er gengivet i Kirkehistoriske Samlinger, 3,VI (1887-89), 385f.

25. Oprejsning 6. marts 1668. Jy. Reg. 14.542. Nr. 42. - cit. e. Nygårds sedler.

26. Bevilling 22. juni 1678 i Jyske registre.

27. Den nævnte dato forekommer heller ikke i Gunderup kirkebog.

28. Tallet 1 i datoen er utydeligt. Dbkonf. „Dom. Misericordia“ = 2. søndag e. påske =

30. april. *Højtbaarne Friherreinde Sophia Amalia Lindenov til Lindenborg holdt ham for Daaben.*

Gunderup kbg., fol. 130b, opslag 262.

29. Gunderup kbg., fol. 135b, opslag 272. (Ingen faddere angivet).

30. Gunderup kbg., fol. 137a, opslag 275.

31. Dbkonf. 28. januar, faddere: Assessor Mogens Willems[en], Jacob Mijler Anne Mauridsd. Ingier Søfrensd. bar det Eva Michelsd. af Aalborg. Gunderup kbg., fol. 139a, opslag 279.

32. Skifte 26.10.1739. Fleskum hd.'s provsti Skifte- og Auktionsprotokol 1698-1746, fol. 228b ff. Af skiftet fremgår, at afdøde boede i et lidet hus ved alfarvej i Ferslev by. Boet vurderedes til godt 558 Rdl.

33. Gunderup kbg., fol. 178b, opslag 358. [tilføjelse i marginen].

34. A. Nellemann og K. Moseholm, *Kolding Stud. indtil 1856*, nr. 29 (Kolding 1988).

35. A. Nellemann og K. Moseholm, *Kolding Stud. indtil 1856*, nr. 26 (Kolding 1988).

36. Faddere: Hr. Jacob Olufsen Spielderup i Mou; Hr. Peder Bruun i Ferslev - Madame Dorethe Bering paa Nøfling-gaard; Margrette Jensdtr: Bering fra Borup Præstegaard; blev holdt ved daaben af Catharine Mortensdaatter Sl: Hr. Jens Hosbonns Efterleverse i Gunderup. Gunderup kbg., fol. 183a, opslag 367.

37. S.V.Wiberg, *Alm. Dansk Præstehist. I-III*, Suppl. (Odense 1870f.), Nr. 1023,9.

38. Af provst Niels Tæbring af Gudum-Vorde. (Kbg. afslidt, hvor fødselsdatoen (2. iflg. Wiberg) stod: ...Februar som var ....dag ved 9 slet før middag).

39. Faddere: Hr Jacob Spielderup i Mou, Hr Peder Bruun i Ferslev, Peder Willumsøn fra Nøfling-gaard, Hr Jens Mørchis Kieriste Karen Bering af Gierding, oc blev holdt ved daabens-confirmation af Sl: Assessor Mogens Willumsøns Kieriste Dorethe Bering fra Nøflinggaard. Gunderup kbg., fol. 188b, opslag 378.

40. Faddere: Hr Jens Mørch i Gierding, Hr Jacob Spielderup i Mou, Hr Peder Bruun i Ferslev, Jomfru Charlotta von Buchwalt paa Guddumlund, blev holdt ved daabens confirmation af Jomfru Mette von Buchwalt paa Guddumlund. Gunderup kbg., fol. 4a-b, opslag 6-7.

41. Skibsted kbg., 76 - cit. e. Nygårds sedler.

42. Mads Wilsberg tilskødede 1754 sin svigersøn, møllefæster Søren Christensen og hans børn Korup mølle af mølleskyld 4-6-1-0. (Viborg Landstings kopier af protokol. breve sept. 1754, nr. 10) - cit. e. Nygårds sedler.

43. Han nævnes som formynder for Louise Irgens (efterkommer af a.) 1787 og var ved FKT 1. juli 1787 enkemand efter 2. ægteskab, 75 år

gl. - En søn af 1. ægteskab, Mikkel Sørensen, 43 år, ugift, boede hjemme i møllen.

44. Vive kbg., 126 - cit. e. Nygårds sedler.

45. Dbkonf. 27. februar 1687. Faddere: Jens Jens[en] af Aalborg Jens hans[en] ibid. Gregers Povels[en] af Flamsted, Sophia-Amalia Mauridsd. af Gunderup Præstegrd. baar det Dorethe Bierrings af Ravnkield. Gunderup kbg., fol. 142a, opslag 285.

46. Skiftet blev påbegyndt 16. april 1759 "lige efter Dødsfaldet", fortsat 26. april, 15. maj (30. dagen efter dødsfaldet), 16. maj og sluttet 16. oktober 1759. (Aalborg Skifteprot., L.A. Viborg)

47. *Bedemand* betegnedes dengang en kommunal embedsmand, der af borgerne blev sendt rundt i byen med indbydelser til deres fester. 48. Ifølge sønnens kirkebogsindførsel. - Han overtager faderens få ejendele ved skiftet, der egentlig kun indeholder et afkald fra svogeren Andreas Sveistrup.

49. Deres købmandsgård på Nytorv er 1950 blevet genopstillet i Hasserris, se Jørgen Elsee Jensen, *Svalegaarden i Hasserris* (Hasserrisstuerne 2007). På side 21 omtales familien.

50. Aalborg Bispearkivs vitaprotokol 1749.

51. Faddere: Hr. Poul Basballe i Aggersborg, Seigr. Niels Jensen i Nør=Torupgaard, Mad: Karen Lauritsdtr. Sal: Jacob Baltzersøns, Sophie NielsDtr, Jørgen Jensens i Heedegr., Berthe, Jacob Bloches paa Aagaard.

52. Skifte 20. maj 1808. (C17C-3, L.A. Viborg).

53. J. Jeppesen Jensen, *Slægten Obel*, (Aalborg 1976), 26f.

54. Dbkonf. 17. aug. [tallene utydelige] Faddere: Oluf Michels[en] Hermand Kuur Jochim Hyhber Elsebed Pedersd. Hosb[ond] baar det Dorethe Biering alle af Aalborg. Gunderup kbg., fol. 149a, opslag 299.

55. Gunderup kbg., fol. 151a, opslag 303.

56. Dbkonf. Dom: Post Nat: J. Chri. [= 28. dec.] Faddere: Jørgen Worm Søfren christens[en] Las Justs[en], Ingier Søfrensd. baar det Maren Thomisd. Gunderup kbg., fol. 152a, opslag 305.

57. Dbkonf. 24. februar Faddere: Jochim Hyhber Jørgen Badskær, Jørgen Worm Else Danielsd. Bar det Elsebed Pedersd. hosbond. Gunderup kbg., fol. 155a, opslag 311.

58. Skifte i Gunderup præstegård 7. nov. 1712, Fleskum hd's gejstl. Skifteprot., fol. 48. (L.A. Viborg, E. Brejl nr. 14).

59. Dbkonf. 30. maj. Faddere: Her Niels Tæbring [i] Gudd[um] hr Peder Schyum i Schiorping Diderich Post-mester udj Aalborg Anne Pedersd Hosbond bar det Ingeborrig Jacobsd. af Ferslev.

Gunderup kbg., fol. 157b, opslag 316.

60. Skifte i Gunderup præstegård. 6. aug. 1711, Fleskum hd's gejstl. Skifteprot., fol. 47b. (L.A. Viborg, E. Brejl, nr. 13).

61. ...Pigebarn inddøbt af Hr: Niels Michels[en] udj Guddul[m] kaldet Dorethe. Hvis Daab blef Confirmeret dij 22. octobr: udj Gunderup Kirche. Faddere: Christopher Frijs, Peder Morsing, Anders christens[en] Anna-Cathrina [Ralfn af Hornum Præstegrđ baar delt] Anne Jensd. Krag Sl: Mag: Jens Peders[ens] paa Jegindøe. Gunderup kbg., fol. 161b, opslag 324.

62. Dj: 17: Julij blef Hr: Jens Peders[en] Hosbonds liden Mindste Daatter Dorethea begrafven her udj Gunderup Kirche, som døde den 10 Ejusdm af Børn kopper der det Sl: barnVaar41 ugger j dag och Nogle Timer gam[m]jell. Gunderup kbg., fol. 163b, opslag 328.

63. Uddrag af Biskop Jens Bircherods historisk-biographiske Dagbøger for Aarene 1658-1708, udg. v. Christian Molbech (Kjøbenhavn 1846), 405 ff.

64. F.E. Hundrup, *Lærerstanden ved Aalborg Kathedralskole. III. Hørere*. Indbydelsesskrift Aalborg Kathedralskole Juli 1870, (Aalborg

1870), Nr. 48 & 52.

65. P.M.Rørsig m. fl., *Skoler og Degne i Vendsyssel II* (Hjørring 1953), 214.

66. De ellers tilforladelige Tauber og Nielsen har i "Embeds- og Bestillingsmænd", side 143 overset, at det ikke var hende, men et andet "barn" af rådmand Harding Petersen og Margrethe Mumme, der døde 1656.

67. Skifte 26.4.1703 (30te dagen) Aalborg Bispearkiv, gejstl. Skiftebreve 1700-09 VI, nr. 11.

68. C. Klitgaard, *Kjærulfske Studier* (Aalborg 1914-18), 86f.

69. Rentekammeret, Aarhus og Ribe Stifters Kontor, kommunerede kgl. Resolutioner og Reskripter nr. 35 - cit. e. Nygårds sedler.

70. Skanderborg kbg., 11 - cit. e. Nygårds sedler.

71. Skifte 27.9.1741 i Tyrsting Vrads gejstl. skpr., fol.134 (E. Brejl nr. 44).

72. Skifte 17.7.1731 Skanderborg Rytterdistrikt, fol. 58 (E. Brejl nr. 1504).

73. Koldinghus Birks Tingbog 25. april 1741, uddrag på hjemmesiden: Johs. Lind, Spurvevænget 41, Hjerting, 6710 Esbjerg V. - email: lind hos geltzer.dk

---

## Pesten 1711 i København

af Ole Bech Knudsen, Jyllands Allé 2, 3.tv., 8000 Århus C. E: obk.aarhus@stofanet.dk

Det er nu 300 år siden, at Danmark sidst var ramt af en omfattende pestepidemi.

Man har hidtil ment, at de fleste pestepidemier, som ramte Europa fra midten af 1300-tallet (i Danmark Den sorte Død 1348) og frem til 1700-tallet, var byldepest, som spredtes af rotter, men forskningen er begyndt at stille spørgsmålstegn ved denne opfattelse. Den nyeste forskning fra mikrobiologien er nået frem til, at den samme pestbakterie, "yersina pestis", som kendes fra alle fem kontinenter i moderne tid, også højest sandsynlig forårsagede de middelalderlige pestepidemier. Man har sporet DNA af "yersina pestis" i en række europæiske begravelser fra midten af 1300-tallet til midten af 1600-tallet, og den ser ud til at have sit udgangspunkt i Kina. Men hvordan spredtes den? Der var simpelthen

ikke rotter nok til at sprede så omfattende en pestbakterie. Også andre gnavere må have været smittebærere. Men stadigvæk er der usikkerhed.

Allerede 1708 var der rapporter om pest i Østeuropa, og her fra bredte den sig bl.a. nordpå. I 1709 forbød de danske myndigheder al handel med Dantzig. Kontrollen med især skibe fra Østersøen blev skærpet, og en karantænestation blev indrettet på Saltholm, hvor passagerer og varer fra pestrømte steder gennemgik en karantæneperiode, som kunne vare i flere uger.

Man prøvede at sikre sig så godt som muligt. En række lærde havde tilegnet sig viden om pestbekæmpelse fra syd-europæiske egne. Og nøgleordet var isolation af syge og døde. Pesten havde sidste gang ramt Danmark i 1654, men siden enevældens indførelse 1660 var admini-



strationsapparatet langsomt men sikkert blevet udbygget, og myndighederne var blevet i stand til at iværksætte mere gennemgribende tiltag for at begrænse pestens hærgen.

I 1704 havde man genoprettet Kommercekollegiet, som især skulle tage sig af sager vedrørende handel og den fremspirende industri. Og i 1708 blev kollegiet sammenlagt med Københavns Politikommission under det fælles navn Politio- og Kommercekollegiet. En af opgaverne var bl.a. at varetage den overordnede sundhedspolitik i hele riget.

I 1709 nedsatte man "Sundhedskommissionen ved Toldboden", som fik til ansvar at håndtere den truende epidemi. Kommissionen bestod bl.a. af medicinere, som der dog var et yderst begrænset antal af, under pesten kun omkring 10 medicinsk uddannede læger.

Københavns Universitets medicinere udsendte 1709 på opfordring fra kongen en lille bog om pesten, og heri hed det blandt andet: "Hvad pesten i sig selv egentlig er, og hvorudi dens rette natur og egenskab bestaar, er ej med nogen menneskelig forstand at udgrunde, ihvorvel mange fornemme Medici haver bemødet sig meget der om, og gjort sig mange spekulationer der over".

Man havde dog visse ideer om, hvordan pesten spredte sig. Årsagen mentes at være en "Forgift", som spredtes med luften, den såkaldte miasme-teori. F.eks. uddunstninger og dampe fra stillestående vandhuller, møddinger eller forrådnede lig. Men den kunne også bæres af mennesker eller varer, og spredtes ved kontakt med befængte personer eller genstande, kontagionisme-teorien.

Allerede i 1710 var der tegn på pestudbrud i Helsingør, og foråret 1711 kom sygdommen til fuldt udbrud i by og omegn. Og bekymringen bredte sig i København, hvor man i sommeren 1711 havde en række tilfælde af syge med bylder.

I juli 1711 blev der nedsat en særlig sundhedskommission i København, som skulle holde møder, hvor man vurderede pestens udbredelse. Politimesteren fik ordre til at lukke Østerport, tilnagle "døde" huse, brænde de døde's tøj, samt sørge for et tilstrækkeligt forråd af proviant.

Krisen spidsede til i sommerens løb, og da de eksisterende kirkegårde var overfyldte, måtte man tage nye i brug uden for Øster- og Vesterport. Sundhedskommissionen havde fået oprettet det første pestlazaret, men langt fra alle syge kunne anbringes her, og der blev opsat regler for isolation af smittede personer og huse. Man forsøgte at lukke København af fra omverdenen for ikke at sprede smitten, men forsyninger af fødevarer mv. måtte der jo til.

På lazaretterne kunne man næppe gøre andet end at pleje de syge, og i det hele taget var myndighedernes intention nok også mere at isolere de smittede fra resten af befolkningen. Sundhedskommissionen havde vanskeligt ved at gøre noget effektivt, dels manglede man tilstrækkelige menneskelige ressourcer (dvs. hænder) til at klare de mange opgaver, og dels følte man sig i en del situationer modarbejdet af militæret, som man flere gange havde forsøgt at inddrage til at hjælpe med oprydning, bortskaffelse af lig, indrettelse af lazaretpladser, mv. Men kongen modsatte sig, da han ikke kunne risikere, at hæren blev formindsket som følge af pesten, nu hvor svenkerne truede (Den store nordiske Krig).

Pesten rasede kraftigst mod slutningen af august og et godt stykke ind i september. Den udviklede sig så hurtigt, at man ikke kunne skaffe kister nok, og mange døde måtte begravnes uden, hvilket vakte mange protester fra byens indbyggere. Militæret blev beordret til at grave 6 store gruber til de døde.

Store tiggerskarer blev indfanget under påskud af, at de udgjorde en smittefare med deres omvandring, men bagtan-

ken var måske også at tvinge dem til at hjælpe med oprydningen.

Først i begyndelsen af oktober begyndte pesten at aftage. Og endelig åbnede man atter byens porte i november for almindelig trafik, nu kunne den store renselse af byens huse påbegyndes. Men også her meldte der sig problemer. Efter pesten måtte man ikke brænde de døde klæder, men kun de mest ubrugelige pjalter. Resten skulle vaskes og renses, så det atter kunne bruges. Det var et spørgsmål om samfundets økonomiske ressourcer efter pesten.

I 1711 havde København ca. 66.000 indbyggere, og her af døde ca. en tredjedel under pestens hærgen.

Ovenstående er en lille kort gennemgang af pestepidemien i København. Til yderligere studier kan anbefales følgende litteratur:

F. V. Mansa: Pesten i Helsingør og København 1710 og 1711, i *Historisk Tidsskrift*, bd. 1, 1840, s. 356-416; bd. 3, 1842, s. 477-574; bd. 4, 1843, s. 53-128.

Carl von Kohl: Pesten i København 1711-12, i *Historiske Meddelelser om København*, 1. rk., 3. bd., 1911, s. 545-614.

Karl-Erik Frandsen: Kampen mod pesten. Karantænestationen på Saltholm 1709-1711. 2004.

T. S. Bjerregaard, G. M. Gasseholm, A. Moe og N. B. Rasmussen: Pesten i København 1711-12 - En undersøgelse af den administrative krisehåndtering. 2004. RUCs Digitale Projektbibliotek. <http://hdl.handle.net/1800/662>

Personalhistorisk Tidsskrift 2008:2. Temahæfte om pestepidemier.

Karl-Erik Frandsen: The Last Plague in the Baltic Region 1709-1713. Kbh. 2010. Anmeldt af Ole Georg Moseng i *Historisk Tidsskrift*, bd. 110, 2010, s. 560-67.

---

## Mordet i Nisted

sakset på Lumby Lokalhistoriske Arkiv af Torben Chr. Larsen, "Krogshøjgaard".

"Den 28. maj 1780 jordedes Jochum Hansen, husmand og indsider af Nisted, som torsdag eftermiddag den 25. maj grusom blev myrdet af sin egen kone Maren Rasmusdatter, hvilken med gode og kærlige ord bad han hvile sig på sengen, da han forhen havde været syg og svag, og da han var kommet i sengen, tilbød hun sig at binde en halsklud om hans hals, som hun med det samme kvalte ham, og da hun endda så liv i manden, løb hun efter en kniv, hvormed hun næsten skar hovedet af ham, hvilket hun selv straks gav tilkende for gårdmanden Peder Jespersen og hans hustru, som de var til huse hos, hvilke lod hende straks bevogte og derefter uden ophold gav det tilkende for naboer og øvrigheden, der

på embeds vegne med tiltagne tvende feltskærere lod den dræbte mand, 33 år gammel, besigtige, og dagen derefter lod den umenneskelige kvinde bringe til Odense arrest.

Den 8. maj 1781 blev delinkventinden Maren Rasmusdatter af Nisted henrettet straks ved Kluset, som forgangne år havde myrdet sin egen mand. Hun blev 5 gange knebet med gloende tænger, derefter hænderne og hovedet afhugget og liget blev lagt på stejle. Præsten til Sct. Hans kirke i Odense, Hr. Aiken, tilligemed degnen C. Bang i Lunby og skoleholder Hjulbye var nogle dage forud hos hende i Odense udi arresten med hendes forberedelse til døden, og tilstede ved henrettelsen".



*Badeanstalten Dragør 1933. Badenymer af enhver slags.*

## Fra redaktøren

Er der noget, jeg har lært af dette nummer af SLÆGTEN, er det, at man ikke skifter mailadresse aldeles uvarslet. Selvom jeg havde adviseret alle SLÆGTENS kontaktpersoner, for mange programmer vild i luftrummet, men fandt så hjem. Værre er, at nogle artikler måske er gået samme vej, og at de stadig svæver rundt i cyberspace. De må så blive indfanget af rette vedkommende og vente på næste blad.

Derfor var jeg noget bekymret for, om jeg havde artikler nok til bladet, men pludselig kom de væltende og så var min bekymring, om jeg havde plads til årets badenymer, jeg har jo så mange at tage af. Men mine bekymringer blev bragt til skamme – som de normalt gør, og som det ses ovenfor, blev det plads til en hel flok badenymer, og der ligger et par artikler i gemmeskuffen.

Og så må 1711 have været et slemt år for Danmark. Ikke bare havde vi pesten i København, men også en rotheddom i Jylland. Heldigvis har vi også andre "spændende" artikler, en kæntret færge, en morderisk kone, Storbritanniens måske kommende dronning, en ane med stor social mobilitet og en mægtig efterslægt og så har vi historien om at skrive historie; en vældig opfordring.

Endelig har vi historien om Ane og hendes tintepotte. Den får mig til at tænke over, at der sikkert mange steder findes ting, som er blevet i slægten i mange år, og som stadig er i brug. Selv har jeg et gammelt vægur fra enten 1826 eller 1857 hængende i min stue, det kan jeg fortælle om en anden gang. Jeg vil meget gerne høre fra andre.

Så altså, hvis I har sådan et gammelt arvestykke, så fortæl os andre om det, der kan være gemt nogle rigtig gode og spændende historier i dem.

BS

## Announce

### Bøger og Cd'er m.m.

#### Et godt tilbud til slægtsforskere

På hjemmesiden [www.ssf.dk](http://www.ssf.dk) kan man finde en god bogliste "Slægtens boghylde", også kaldt "Antons kælder", med bøger til salg.

Bøgerne, man kan købe til spotpris, er lærebøger / vejledninger, bibliografier, almindelig Personalhistorie, arkivlitteratur, topografi, biografi / erindringer, noget om de forskellige landsdele, historie, skæbner m.m.

Kontakt Anton Blaabjerg for yderligere oplysninger på ☎ 8661 0436 eller på E: [blaab@webspeed.dk](mailto:blaab@webspeed.dk)

#### Glæd en god ven med et af nedenstående produkter:

Musemåtter 50.- kr. + porto

Slægtsnet til evt. arkivbesøg 50.- kr. + porto

Diverse cd'er med forbrødere 150.- kr. + porto

Bestilling via:

[www.genealogisk-forlag.dk](http://www.genealogisk-forlag.dk)

Navneregister til Frederikshavns Kirkebøger viede og døde

1791 - 1891 alfabetisk indtastede affotografering Pris: 50 kr.- + forsendelse

Samt navneregister til Viborg kirkebøger viede og døde 1813-1891 alfabetisk indtastede affotografering Pris: 50 kr.- + forsendelse





## Kunne du tænke dig et trykkeri der ikke klæ'r dig af til skindet?

Bøger i små oplag - f.eks. din egen slægtsbog, visitkort, brevpapir, tryksager med fortløbende numre, fakturasæt, foldere, hæfter, posters, dine egne julekort, kalendere, osv.

**- ring og få en god pris!**

# Trykstuen



**Print & kopiservice**

Platanvej 10 Herning tlf. 96 88 22 87  
mail@trykstuen.dk www.trykstuen.dk